BILIBALDVS PIRCKHEYMER sorori suæ Clarę apud diuam Claram Norembergæ Moniali S. D.

CVm Reuerendus, & nunquã sine hono-
ris præfatione mihi nominandus Domi
nus Iacobus Bannisius, Cæsariæ maiestati
consilŋs & secretis, Decanus Tridentinus
gnissimus, codicem peruetustũ, qui è misera
da Grecia elapsus, captiuitatis iugum euaser
per communem amicum Ioannẽ Stabiũ, Im
perialem Historiographũ, & Mathematicũ
signẽ, ad me misisset, ego'q; leui trãscursu il
delibassem, forte quadã in beatissimi patris N
li episcopi et martyris Christi, sentẽtiosa incid
dicta. Quæ cũ non minùs bona fruge referta,
tanto authore digna uisa fuissent, ea in latinum
uertẽdi cupîdo subŋt. Cõmodũ etenim reder
ptoris nostri salutifera instabãt natalia, mihiq;
aliquantisper à ciuilibus curis interiũxisse uide
bar. Ideo quatriduanũ illud tempus, q̊d diuini
superabundaturum erat obsequŋs, huic tã p
operi impendendũ esse censui: nec uoco eue
tus defuit. negociũ enim aggressus, intrà præ
scriptũ tempus, non tã elegantiæ, quã uerit
studens, absolui. Ne igitur mea suauissima C
ra, semper matri Abbatissę, & communi sorori
nostræ charitati optimæ (probato illi Hesiodi
æmulationis genere) inuideres, hęc tibi destina
reuolui xenia, non qualia cæca gentilitas, Sa-
turnalibus mittere consueuit diebus, sed quæ
Christianę pietati ob uerbum incarnatum ad-
modùm conuenirent. Accipe igitur adama-
ta soror, munus existimatione mea haud con-
temnendum, non secùs ex uera & Theolo-
gica philosophia, quàm aurum, thus, myr-
rha ex sacris magorum thesauris olim de-
promptum: quum'q; sis uirginalis chori in-
stitutrix, tam præsentaneum contra uicia re-
medium, téneris adhuc mentibus instilla. Id
si feceris, senties profectò, tam generosum se-
men fructum debitum suo tempore produ-
cturum. Vale iucunda mea Clara: ita'-
que filias instrue nostras, ut charita-
tem, si minùs nomine, attamen
re ipsa quãdoq; adipiscan
tur. Ex ędibus nostris
quarto Calend.
Ianuarŋ.

FABVLA
RVM QVAE HOC LIBRO

continentur, interpretes atq; autores (sunt hi.

Guilelmus Goudanus.
Hadrianus Barlandus
Erasmus Roterodamus
Aulus Gellius. Laurentius Valla.
Angelus Politianus. Petrus Crinitus.
Ioannes Antonius Campanus
Plinius secundus Nouocomensis.
Anianus. Guilelmus Hermannus.
Nicolaus Gerbellius Phorcensis.
Laurentius Abstemius.
Rimicius iam denuo additus.
Aesopi uita ex Max. Planude excerpta, et aucta.

Indicem Fabularū in uestibulo reperies.

ÆSOPI VITA BREVISSIME EX MAXIMO PLANVDE.

AESOPVS GENVS traxit ex Ammorio oppido Phrygiæ cognomento magnæ, sed fortuna fuit seruus, Verum seruitus non potuit animum eius liberum corrumpere. Fuit autem non solum seruus, sed et deformosissimus omnium suæ ætatis hominum. Nam acuto capite fuit, præssis naribus, depresso collo, prominentibus labris, niger, unde et nomen adeptus, uentrosus, ualgus et incuruus, et quod erat omnium pessimum, tardiloquentia cum obscura simul et inauriculata uoce, quæ omnia seruitutem ei parasse uideri possunt. Sed cum tali esset tamque deformi corpore, animo tamen fuit natura solertissimo, fœlicissimoq; ad omne commentum. Homo igitur tam deformis ad fodiendum agrum ab hero suo emittitur, quò digressus, alacriter operi incumbebat. Cumq; eius domino ficus agricola quidam dono dedisset,

dedisset, eas dominus seruo cuidam Agathopodi domum ferendas commisit. Quid Agathopus consilium inijt cum conseruo, ut ipsi ficus illatas deuorarent, causarenturq; postea Aesopum eas furto ablatas comedisse. Hero domum redeunte, accusatur Aesopus, parantur flagra, procumbit ad heri pedes miser, dilationem petit, qua impetrata, aquam calidam affert, cuius partem ebibit, reliquam propinat conseruis, Aesopus præter aquam nihil euomit, serui una cum humore et ficus in terram eijciunt. Nudi Nebulones flagro misere conciduntur, laudato mirifice ingenio Aesopi. Cum Sacerdotes Dianæ conuenissent Aesopum, rogassentq; uiam ut illis monstraret, quæ in urbem ducebat, Is prius frugali cœna refocillatos, in uiam dux ipse ducit. Ob quam hospitalitatem Sacerdotes precibus orant Dianam, ut ipsa gratiam referat homini tam bene de ipsis merito. Quo facto reuersus Aesopus, in somnum lapsus, uisus est fortunam astare sibi, soluentem eius linguam, atq; Fabularum largientem doctrinam. Quare mirifice lætatus Aesopus expergiscitur, beneficium hoc in hospitalitatis obseruationem reijcit. Non enim amplius loquendo tardus erat, sed lingua soluta, expedite loquebatur.

Quod cum Zenas quidam agri præfectus intellexisset, timens nequando iniquitatis apud dominum ab Aesopo accusaretur, hominem præuenit, atq; grauissima accusatione in odium domini induxit, adeo, ut eidem

præfecto ab hero Aesopus traderetur. Cumq; iam in potestate Zenæ foret Aesopus, conuenit Zenam Mercator quispiam rogans, num iumentum aliquod uelit diuendere. Respondit Zenas iumentorum se potestatem non habere, uerum Aesopum monstrat, an hunc uelit, adesse quidem. Quem cum uidisset Mercator, unde hæc tibi Olla, inquit, an ne truncus est uel homo? Ni uocem emitteret, utrem inflatum arbitrarer, atque indignatus abijt. Aesopus ipsum sequens, mane inquit. Ille uero conuersus, abi, inquit, sordidissime Canis. At Aesopus ait, eme me Mercator, non inutile tibi sum futurus mancipium. Nam si tibi domi sunt mali pueri & sine otio flentes, his me præfice pedagogum, omnino eis ero pro larua. Ridens igitur Mercator ad Zenam dicit, Quanti uas hoc malum uendis? Ille tribus ait obolis. Mercator tres obolos exponens, nihil emi (inquit) nihil exposui. Mercator ille cum Ephesi reliqua uendidisset mancipia, tria remanserunt illi. Grammaticus, Cantor, & Aesopus. Quos cum ille nequiret diuendere Samum petijt, atq; ibi expositis his tribus Grammatico & Cantore egregie ornatis, Aesopo uero in medio sordidissimo stante, uenit Philosophus Xanthus, atq; hos tres probe contuens Mercatoris commentum miratus est, Cur nam inter duos bellissimos iuuenes tam sordidum statuisset homuntionem.
Xanthus igitur percontatur Cantorem cuias sit, Respondit Cappadox sum. Quid sciret. Respondit, omnia. Quo dicto risit Aesopus. Quæsiui & à Grammatico

Xantus

Xanthus, cuias esset, dixit se Lydum esse. Quid facere sciret rogante Xantho, omnia inquit Grammaticus, atq; iterum Aesopus risit. Discedente Xantho rogant discipuli ut Aesopum emat, nam reliquos duos nimis magno pretio æstimarat Mercator. Veniens ad Aesopum Xanthus rogat unde sit, nigrum se esse respondit. Ille uero non hoc uolebam ait, sed unde natus sis. Ait Aesopus, ex uentre matris meæ. Non hoc dico Xanthus inquit, sed in quo loco natus sis. Aesopus ait, matrem non renuntiasse sibi, an in sublimi uel humili loco eum genuerit. Xanthus quid facere sciat percunctatur, & ille, nihil. Quomodo? Dixit Xanthus. Quoniam hi duo se omnia nosse professi sunt, mihi uero nihil reliquerunt. Laudatus est multis modis Aesopus à Scolasticis ob hoc responsum, quoniam nullus sit uspiam inter mortales cui cognita, explorataq; sint omnia. Xanthus empturus Aesopum, dixit, Si emero te, an ne es fugiturus? Cui Aesopus respondit, hoc si facere uoluero, haud quaquam te utar consultore. Quæ cum maxime placuissent Xantho subintulit, Sed deformis es. Atq; ille respondit, O Philosophe non faciem, sed mentem oportet inspicere. Xanthus soluto ab Scolasticis pretio, Aesopum accepit. Inter deambulandum igitur cum sol esset ardentissimus. Xanthus meiebat nihilominus iter peragens. Id animaduertens Aesopus, dixit se confestim fugiturum. Xantho, cur nam id facere uellet, exquirente, Quoniam, inquit, si tu cum herus sis, naturæ nō potes morem

gerere, quid seruo mihi faciendum? Nam si ad ministerium aliquod mitterer, nam inter uolandum cacare deberem? Post hæc accidit Xanthum die quodam amicos ad conuiuium inuitasse. Quibus rem gratam facturus, Aesopo mandat ut lentem coquat. Qua commode parata, et cocta, Xanthus eam iubet afferri. Aesopus iussa exequitur. Xanthus lente accepta, probaturus an ne cocta foret satis, digitis eam attriuit, multas adhuc superesse putans, quas iubens Aesopum afferre, præter aquam is nihil asportauit. Xantho grauiter indignante, cur non lentes apponeret mensæ. Respondit se ueluti iussisset, non lentes, sed lentem coxisse. Referuntur sententiæ aliquot Aesopi elegantissime, hæ uidelicet, Deum ante omnia cole. Regem honora. Bene agentibus ne inuide. Linguæ continens esto. Mulieri nunquam credas secreta. Ne pudeat te semper discere meliora. Fac quæ te non mœstificent. Bonum esse non te pœniteat. Aesopus cum apud Samios ageret, libertate donatus est, missusq; Cræso Regi, bellum cum Samijs agenti, id sua cum prudentia, tum urbanitate effecit, ut Samijs placatus Rex conciliaretur. Samij multis honoribus redeuntem Aesopum exceperunt. Qui discedens ex Insula, orbem peragrauit, cui maximam familiaritatem fuisse memorant cum Lijcero Rege, à quo statua aurea Aesopo iussa erigi. Deinde peragrata Græcia, Delphos peruenit. A quibus nullo affectus honore est, sed ab ipsis post multa salutaria Præcepta, è rupe præceps deuolutus, mortuus est.

tuus est. Cuius mors graui Pestilentia ulta iniusti occisi Aesopi indicium Delphis exhibuit.

EX PHILO-STRATI IMAGINIBVS.

FABVLAE SE AD AEsopum, *sua in eum beneuolentia conferunt, quod satagat sui. Fabula quippe et Homero et Hesiodo, nec non et Archilocho in Lycamben curæ fuit, sed ab Aesopo humana omnia ad Fabellas redacta sunt, sermone Brutis non temere impertito. Nam et cupiditatem tollit, et libidinem insectatur, et fraudem. Atquæ hæc ei* LEO *quispiam agit, et Vulpes, et per* IOVEM, *Equus, nec testudo muta. Ex quibus Pueri discunt, quæ in uita gerantur. Habentur igitur in precio Fabulæ propter Aesopum. Accedunt ad ianuam docti huius, uittis eum deuincturæ, coronaq; oleagina coronaturæ. Hic, ut puto, Fabulam aliquam texit, risus enim faciei, et oculi in terram defixi, id præ se ferunt. Pictorem, Fabularum curas remissiore animo indigere, non latuit. Philosaphatur autem pictura et fabularũ corpora. Bruta enim cũ hoĩbus*

conferens, cœtum circa Aeſopum ſtatuit, ex illius ſcœna confictum. Chori dux Vulpes depicta eſt, utitur enim ea Aeſopus miniſtra argumentorum plurium ceu Daue Comedia.

MARTINVS DORPIVS IOANni Leupe, Iacobo Papæ & Ioanni Niniuitæ eruditisſimis in Flandria Ludimagiſtris. S.

EQVIDEM IN EA ET ſum, & fui ſemper ſententia, uiri ornatisſimi, quàm mutare nullus queam, Sed nec uelim ut impendio plus nutantibus literis conſultum putem ab eruditis aliquot noſtra memoria uiris, qui claſſicos autores caſtigate ædiderunt, quam à quibuſdam gloriolæ aucupibus (nam alios taceo) qui Commentariorum latifundijs omnia occuparunt. Ecquis enim non eo nomine Aldum Romanum ſuſpicit, amat, prædicat? Hæc mecum identidem reputans auſus ſum & ipſe quiddam minus (penè dixerim) minimo, nempe Fabellas Aeſopicas rurſus emittere, non carmine quidem illas ſubruſtice conſcriptas, ſed proſa oratione nimis quàm lepide concinnatas, utpote à Guilelmo Goudano, tanto uiro, ut ab Eraſmo meo literatorum quaſi Phœnice, ſerio ſit laudatus. Eam opellam uobis ingenioſæ Flandorum iuuentutis

tutis

tutis Præceptoribus nuncupatim dedico, eo utiq; spe-
ctans, ut Scolasticuli uestri hoc leuigatorio omnem tenel
larum linguarum stribiliginem prius abradant, quàm ad
Lilium nostrum uetus atq; adeo primum apud Louani-
enses politioris literaturæ domicilium profecti, Philoso-
phiæ initientur. Adieci paucula ex Gellio, Politiano, Pe-
tro Crinito, sed selecta. Quod si genio quopiam aspiran-
te leuis hæc Alea fœliciter ceciderit, plusculum aliquan
do audebo, & quædam meæ ipsius fœturæ quæ interim
parturio pariam Dialogos, carmina, Prologos in actio-
nes Plautinas, complementum Aululariæ atq; id genus
alia Cur enim (quæso) non ausim? Quo nam absterrear
auxilio uidelicet fretus Thesei quondam uestri, nunc &
mei Nicolai Buscoducensis uiri (qđ uel tacente me ipsi
probe noctis) exquisite docti, siue Philosophicas famili-
as requiratis, siue uenustioris dictionis lauticias, quin &
amici candidi, synceri humani, qui curam huius æditiun-
culæ in se omnem deriuauit. In reliquis idem (quæ est ho
minis uigilantia) lubens obituros. Rideri interim ab istis
a musis sinistra Minerua natis hoc uero mihi pal-
marum, quando sui similes, & omnes, & solos
in cœlum ferre obstinauerint. Valete
Louanij, ex nominatissimo Lilia-
norum Gymnasio, ad X. Ka-
len. Decemb.

INDEX FABVLARVM OMNIum quæ hoc Libello continentur, secundum ordinem Alphabeti.

A.

Ansere

Asino

Cane

Ceruo

Equite

Hirundini

Leone

M,

Patre

B 2 Rana

R.

S

Sene

DE GALLO GALLINACEO.

GAllus Gallinaceus dum uertit ſtercorarium, offendit gemmam. Quid (inquiens) rem ſic nitidam reperio? Si gemmarius reperiſſet, nihil eſſet eo lætius, ut qui prætium ſciret. Mihi quidem nulli eſt uſui, nec magni æſtimo, imo equidem omnibus gemmis granum hordei malim.

MORALE.

☞ Per gemmam artem, ſapientiamq; intellige, per Gallum hominem ſtolidum & uoluptarium. Nec ſtolidi artes liberales amant, cum uſum earum neſciant, nec uoluptarius, quippe cui una placeat uoluptas.

¶ DE LVPO & AGNO.

LVpus ad caput fontis bibens, uidet agnum procul infra bibentem. Accurrit, agnum increpat, quod turbarit fontem. Trepidare Agnus, ſupplicare, ut parcat innocenti, Se, quando longe infra biberit, potum Lupi ne potuiſſe quidem turbare, nedum uoluiſſe. Lupus contra intonat, nihil agis ſacrilega, ſemper obes. Pater, Mater, omne tuum inuiſum genus, ſedulo mihi aduerſatur. Tu mihi dabis hodie pœnas.

MORALE.

☞ Vetus dictum eſt, ut Canem cædas, facile inueniri

baculum. Potens, si libet nocere, facile capit nocendi caussam. Satis peccauit, qui resistere non potuit.

DE Muribus & Ranis.

Bellum gerebat Mus cum Rana, De paludis certabatur imperio. Pugna erat uehemens, & anceps. Mus callidus sub herbis latitans, ex insidijs Ranam adoritur, Rana uiribus melior, pectore, & insultu ualens, aperto marte hostem lacessit. Hasta utriq; erat iuncea. Quo certamine procul uiso Miluus adproperat, dumq; præ studio pugnæ Venter sibi cauet, utrunq; bellatorum Miluus rapit, ac laniat.

MORALE.

☞ Itidem euenire solet factiosis ciuibus, qui accensi libidine dominandi, cum inter se certant fieri Magistratus, opes suas, plerunq; etiam uitam in periculo ponunt.

DE CANE ET VMBRA.

Canis tranans fluuium, rictu uehebat carnem. Splendente Sole, ita ut fit, umbra carnis lucebat in aquis. Quam ille uisam auide captans, quod in faucibus erat, perdidit. Itaq; tum rei, tum spei iactura perculsus, primum stupuit, deinde animum recipiens, sic elatrauit, Miser, deerat cupiditati tuæ modus. Satis superq; erat ni desipuisses. Iam per tuam stultitiam minus nihilo tibi est.

MORALE.

☞ Monemur hac Fabella modestiæ, monemur prudentiæ, ut et cupiditati sit modus, ne certa pro incertis amittamus

tamus

tamus, Astute certe Terentianus ille Sannio, Ego, inquit spem pretio non emo.

¶ DE Leone & Quibusdam alijs.

CVm Oue quibusdamq; alijs pepigerat Leo, Venationem fore communem. Itur uenatum, capitur Ceruus, partiuntur, singulas singulis partes, tollere, ut conuenerat incipientibus, Leo irrugijt, Vna inquiens pars mea est, quia sum dignissimus. Altera item mea est, quia uiribus præstantissimus. Porrò quia in capiundo Ceruo plus sudauerim, uendico tertiã. Quartam deniq; partem ni concesseritis, actum est de amicitia, Socij hoc audito, discedunt uacui & taciti, non ausi mutire (contra Leonem.

MORALE.

☞ Rara semper fuit fides, apud hoc seculum rarior est, apud potentes & est, & fuit semper rarissima. Quo circa satius est, ut uiuas cum pari. Qui enim cum potentiore uiuit, necesse habet sæpe de suo iure concedere, cum æquali æquale tibi ius erit.

¶ DE LVPO ET GRVE.

LVpo uoranti Ouem, forte ossa hæsere in gula. Ambit, orat opem, opitulatur nemo. Omnes dictitant tulisse eũ pretium uoracitatis. Tandẽ blandicijs multis, pluribusq; promissis Gruem inducit, ut collo longissimo in gulam inserto, os infixum eximeret. Petenti autem præmium illusit, inepta, inquit, abi. Non sat habes quod uiuis, uitam debes mihi. Si libuisset, licuit

præmordere

præmordere collum tuum. MORALE.

¶ Tritum est, Perire quod facis ingrato.

¶ DE RVSTICO ET COLVBRO.

RVSTIcus repertum in niue Colubrum frigore prope enectum, domum tulit, abiecit ad focum. Coluber ab igne uim uirusq; recipiens, deinde flammam non ferens, omne tugurium sibilando infecit. Accurrit Rusticus, correpta sude, uerbis, uerberibusq; cum eo iniuriam expostulat. Num hanc referat gratiam? Num uitam erepturus sit illi, qui uitam ipsi dederit.

MORALE.

☞ Fit interdum ut obsint tibi, quibus tu profueris, & male de te mereantur ij, de quibus tu bene sis meritus.

¶ DE APRO & ASINO.

DVm iners Asinus irrideret Aprum, ille īdignans frendebat, Malum quidem ignauissime fueras meritus, sed etiam si tu pœna fueras dignus, tamen ego indignus, qui à te pœnas sumam. Irride tutus, impune tibi licet, tutus enim es ob inertiam.

MORALE.

☞ Demus operam, ut cum indigna nobis audimus, aut patimur, ne indigna nobis dicamus aut faciamus. Mali enim & perditi plerunq; gaudent si quispiam bonorum eis resistat. Magni pendunt haberi se dignos ultione. Imitemur Equos & magnas bestias, qui oblatrantes caniculos cum contemptu prætereunt.

DE Mure Vrbano & Mure Rustico.

Libitum est urbano Muri deambulare Rus. Vidit hunc Mus Rusticus, inuitat, apparatur, itur cœnatum. Depromit Rusticus quicquid posuerat in Hyemem & exhaurit omne penu ut tanti hospitis expleat lautitiam. Vrbanus tamen frontem corrugans, ruris damnat inopiam, urbis subinde laudat copiam, Remeans ducit secum in urbem Rusticum, ut quæ uerbis iactitarat, recomprobaret. Ineunt conuiuium, quod urbanus splendide compararat. Inter epulandum auditur in sera murmur clauis, trepidare illi, & fugitare fugitando. Rusticus & insuetus, & loci ignarus, ægre se tueri. Discedente famulo redit urbanus ad mensam, uocat Rusticum. Ille uix tandem metu deposito prorepit. Inuitantem ad pocula urbanum percunctatur, num hoc periculum crebrum sit? Respondet ille quotidianum esse, oportere contemni. Tum Rusticus, Quotidianum inquit? Me Hercule, istæ dapes plus fellis quàm mellis sapiunt, Equidem malo cum securitate meam inopiam, quàm cum tali anxietate istam copiam.

MORALE.

Diuitiæ præ se ferunt quidem uoluptatem, sed si introspicias, habent pericula et amaritudinem. Eutrapeles quidam fuit, qui cum inimicis suis quàm maxime nocere uellet, diuites eos faciebat, dictitans ita se eos ulcisci, quippe accepturos cũ diuitijs ingentem sarcinã curarũ.

De Aquila

¶ DE AQVILA ET CORNICVLA.

Aquila nacta Cochleam, non ui aut arte quiuit eruere piscem. Accedens Cornicula dat consilium, Suadet subuolare, & è sublimis Cochleam in saxa præcipitare, sic enim fore, ut Concha frangatur. Humi manet Cornicula, ut præstoletur casum, præcipitat Aquila, frangitur testa, subripitur Piscis á Cornicula, dolet elusa Aquila.

MORALE.

☞ Noli quibusuis habere fidem, & consilium quod ab alijs acceperis, fac inspicias, Multi enim consulti, non suis consultoribus, sed sibi consulunt.

In consilio prudens

¶ DE CORVO ET VVLPECVLA.

Prædam nactus strepitat in ramis Coruus. Videt Vulpecula gestientem, accurrit. Coruum, inquit, plurima salute impertit Vulpes. Sæpenumero audieram famã esse mendacem, iam re ipsa experior. Nam ut hac forte iam prætereo, suspiciens te in arbore, aduolo culpans famam. Fama enim est, te nigriorem pice esse & uideo candidiorem Niue. Meo sane iudicio, Cygnos uincis, & hedera formosior alba es. Quod si ut plumis, ita & uoce excellis, omnium auium equidem te dixerim reginam. Hac assentatiuncula illectus Coruus, ad canendum apparat, apparanti uero è rostro excidit Caseus, quo correpto, Vulpecula cachinnum tollit. Tum demum miserum Coruum pudet, pigetq; sui, Et iactura rei mi-

xta

xta pudore dolet

MORALE.

☞ Nonnulli sic auidi laudis sunt, ut cum suo probro et damno ament assentatorem. Eiusmodi homuntiones prædæ sunt Parasitis. Quod si uitaueris iactantiam, facile assentatorum pestiferum genus uitaueris, Si tu uoles esse Thraso, nusquam deerit Gnato,

Laudi ipsi

¶ DE Leone Senectute confecto.

LEo qui in iuuentute complures sua ferocitate fecerat inimicos, in senectute exoluit pœnas. Reddunt talionem bestiæ. Dente Aper, cornu petit Taurus. In primis Asellus uetus ignauiæ nomen cupiens abolere, uerbis & calcibus strennue insultat. Tum gemebundus Leo, Hi quibus olim nocui, iam uicissim nocent, & merito. Sed hi quibus aliquando profui, iam uicissim non prosunt, immo etiam immerito obsunt. Stultus fui, qui multos fecerim inimicos, stultior, qui falsis amicis confisus fuerim.

MORALE.

☞ In secundis rebus non efferaris, non sis ferox. Nam si uultum mutarit fortuna, ulciscentur quos læsisti. Eo inter amicos fac habeas discrimen. Sunt enim quidam amici, non tui, sed mensæ tuæ, sed fortunæ tuæ. Quæ quidem fortuna simul ac mutata erit, & illi mutabuntur. Et bene tecum actum erit, si non inimici fuerint. Merito queritur Ouidius. En ego non paucis quondam munitus amicis, Dum flauit uelis aura secunda meis.

uti fortuna

Vt fera nymboso tumuerunt æquora uento. In medijs lacera puppe relinquor aquis.

DE CANE & ASINO.

DVM blandiretur Canis hero & familiæ, herus & familia Canem demulcent. Asellus id uidens altius gemit, cœpit eum pigere suæ sortis, inique putat comparatum, Canem gratum esse cunctis, pasci de mensa herili, idq; ocio ludoq; consequi, Sese contra portare cilitelas, cædi flagello, nunquam otiosum esse, & cunctis tamen odiosum. Si hæc fiant blandicijs, eam artem, quæ tam utilis sit, statuit sectari. Igitur quodam tempore redeunti domum hero, rem tentaturus, procurrit obuiam, subsilit, pulsat ungulis, exclamante hero accurrere serui, & ineptus Asellus, qui se urbanum credidit, fuste uapulat.

MORALE.

☞ Non omnia possumus omnes (ut ait Virgilius in Buccolicis) Nec omnes omnia decent. Id quisq; uelit, id tentet, quod possit. Non simus id, quod Græce significantius dicitur, ὄνος λύρας, Id est, Asinus lyrarum uel lyræ. Sic autem Boetius, Asinus ad lyram positus Repugnante natura irritatus labor. Tu nihil inuita facies dice sue Minerua, Teste Horatio.

DE LEONE & MVRO.

LEo æstu, cursuq; defessus, sub umbra fronde super uiridi quiescebat. Murum autem grege tergum eius percurrente, experrectus, unũ e multis compre=

comprehendit. Supplicat captiuus, indignum se esse cui Leo irascatur, clamitat. Reputans ille in nece tantillæ bestiolæ nihil esse laudis, captiuum dimittit. Nec uero ita multo post, Leo forte dum per saltum currit, incidit in plagas. Rugire licet, exire non licet. Rugientem miserabiliter Leonem Mus audit, uocem agnoscit, repit in cuniculos, laqueorum quærit nodos, quæsitos inuenit, inuentos corrodit, Leo è plagis euadit.

MORALE.

☞ Hæc Fabella suadet potentibus clementiã. Etenim ut sunt res hũanæ instabiles, egent interdum ipsi potentes ope humillimorũ. Quare uir prudens, et si potest, timebit uel ulli hominũ nocere. Qui autem non timet nocere alteri, ualde desipit. Quid ita? Quia & si iam potentia fret9 neminem metuis, forsan olim erit ut metuas. Constat enim euenisse claris, magnisq; regibus, ut uilium homũtionum, uel gratia indiguerint, uel iram metuerint.

¶ DE MILVO AEGROTO.

LEcto decumbebat Miluus. Iam fermè moriens, matrem orat, precatum ire deos. Mater respondet, nil opus illi sperandum á dijs, quorum sacra & aras rapinis toties uiolasset.

MORALE.

☞ Decet uenerari superos. Illi enim pios iuuant, impios auersantur, in fœlicitate neglecti, in miseria non exaudient. Quare in secundis rebus sis eorum memor, ut in aduersis rebus præsentes sint, uocati.

DE HIRVNDINIBVS.

CVM primum cœptum est seri Linum, Hirundo suadet auiculis impedire sementem, dictitans, sibi fieri insidias. Irrident illæ, stultam uatem Hirundinem uocant. Surgente iam Lino & uirescente, rursus monet euellere sata. Iterum irrident. Maturescit Linum, hortatur populari segetem. Cum ne tunc quidem consulentem audirent, Hirundo auium cœtu relicto, hominis sibi conciliat amicitiam. Init cum eo fœdus, cohabitat, cantu demulcet. Cæteris auibus è Lino fiunt retia & laquei.

MORALE.

Multi nec ipsi consulere sibi norunt, nec recte consulentem audiunt. Sed cum in periculis sunt, & damnis, tum demum sapere incipiunt, & suam dammare socordiam. Tum sat superq; consilij est, hoc, inquiunt, & illud factum oportuit. Sed præstat esse Prometheum, quàm Epimetheum. Fuere hi fratres, nomina sunt Græca, Alteri consilium ante rem fuit, alteri post rem. Quod declarat interpretatio nominum.

DE Ranis & earum Rege.

GEns Ranarum cum esset libera, Ioui supplicabat dari Regem. Ridere Iuppiter uota Ranarum, illæ tamen iterum atq; iterũ instare, donec ipsum perpellerent. Deijcit ille trabem, ea moles ingenti fragore quassat fluuium. Territæ silent Ranæ, Regem uenerantur. Accedunt pedetentim propius, tandem abiecto metu,

metu insultant, & desultant. Iners Rex lusui est, & contemptui. Lacessunt rursum Iouem, orant Regem dari, qui strenuus sit. Dat Iuppiter Ciconiam. Is præstrenue perambulans paludem quicquid Ranarum obuiam fit, uorat. De huius igitur sæuitia Ranæ frustra questæ sunt. Iuppiter non audit, nam et hodie adhuc queruntur. Vesperi enim Ciconia cubitum eunte, ex antris egressæ rauco ululatu murmurant, sed surdo canunt. Vult enim Iuppiter, ut quæ Regem clementem sint deprecatæ, iam ferant inclementem.

MORALE.

Perinde atq; Ranis, euenire solet plebi, quæ si Regem paulo mansuetiorem habet, ignauum, inertem esse causatur, optat aliquando contingere sibi uirum. Contra si quando nacta est Regem strenuum, huius sæuitiam damnat, prioris laudat clementiam. Siue quod semper præsentium nos pœnitet, siue quod uerum est uerbum. Noua ueteribus non esse potiora.

¶ DE Columbis ET MILVIS.

COlumbæ olim bellum gessere cum Miluo, quem ut expugnarent, delegerunt Regem Accipitrem. Ille Rex factus, hostem agit non Regem. Non segnius ac Miluus, rapit ac laniat, Pœnitet Columbas incepti, satius fuisse putantes, pati bella Milui, quã Tyrannidem Accipitris,

MORALE,

¶ Neminem suæ sortis nimium pigeat, Nihil est (testo Flacco)

Flacco) ab omni parte beatum. Equidem meam sortem, modo tolerabilis sit, mutari non optem. Multi noua sorte quæsita, ueterem rursus optarunt. Itaq; pleriq; ingenio sumus omnes, nosmet nostri pœnitet.

¶ DE Fure ET Cane.

FVri aliquando panem (ut sileat) porrigenti, respondit Canis, Insidias tuas noui, panem das, quo desinam latrare. Sed ego tuum munus odi, quippe si ego tulero panem, tu ex his tectis cuncta asportabis.

MORALE.

☞ Caue parui commodi caussa amittas magnum, caue cuius homini fidem habeas. Sunt enim qui dolo non tantum benigne dicunt, sed & benigne faciunt.

¶ DE Lupo ET Sucula.

PArturiebat Sucula, pollicetur lupus se custodiens fore fœtus. Rñdet puerpera Lupi obsequio se nõ egere. Si uelit pius haberi, si cupiat gratũ facere, longius abeat. Lupi enim officium constare non præsentia, sed absentia.

MORALE.

☞ Non sunt cuncta credenda cunctis. Multi suam operam pollicentur, non tui amore, sed sui, suum quærentes commodum, non tuum.

¶ DE Partu Montium.

OLim rumor erat parturire montes, homines accurrunt, circũsistunt, monstri quippiam non sine pauore expectantes. Pariunt tandem montes exit

exit Mus. Tum omnes risu emori.

MORALE.

☞ Hanc Fabellam tangit Horati. Parturiunt montes (inquit) nascetur ridiculus Mus. Notat autem iactantiam. Iactabundi enim cum magna profitentur, & ostentant, uix parua faciunt. Quapropter Thrasones illi iure sunt materia ioci, & scommatum. Vetat enim haec Fabella inanes timores Plerunq; enim grauior periculo est periculi metus, immo ridiculum est quod metuimus.

¶ DE Cane Venatico.

CAnem uenaticum, qui iam senuerat, instigat herus, frustra hortatur, tarci sunt pedes, nō properat. Prehenderat feram, fera edentulo elabitur. Increpitat herus uerbere, & uerbo. Canis respondet, debere sibi iure ignosci, iam senuisse, at iuuenem fuisse strenuum. Sed ut uideo, inquit, nil placet sine fructu. Iuuenem amasti, senem odisti. Amasti praedabundum, odisti tardum edentulum. Sed si gratus esses, quem olim iuuenem frugis caussa dilexisti, senem fructuosae iuuentutis gratia diligeres.

MORALE.

☞ Recte canis. Nam teste Nasone, Nil nisi quod prodest, charum est, en detrahe menti Spem fructus auidae, nemo petendus erit. Praeteriti commodi nulla est memoria, futuri autem gratia non magna, praesentis commodi summa. Turpe quidem dictu, sed si modo uera fatemur. Vulgus amicitias utilitate probat.

¶ DE Leporibus ET Ranis.

SYlua insolito mugiente turbine, trepidi Lepores rapide occipiunt fugere. Fugientes, cum obsisteret palus, stetere anxij, utrinq; comprehensi periculis. Quoq; maioris esset incitamentum timoris, uident in palude mergi Ranas. Tum ex Leporibus unus prudentior cæteris, ac disertior, Quid, inquit, inaniter timemus? Animo opus est. Corporum quidem agilitas nobis est, sed animus deest. Hoc periculum turbinis non fugiendum est, sed est contemnendum.

MORALE.

☞ Omni in re opus est animo. Iacet uirtus sine confidentia. Confidentia enim dux & regina uirtutis est.

¶ DE HOEDO & LVPO.

CApra cum esset pastum itura, Hœdum domi concludit, monens aperire nemini, dum redeat ipsa. Lupus, qui id procul audierat, post matris discessum pulsat fores, uoce caprisat, iubens recludi. Hœdus dolos præsentiens, non aperio inquit. Nam & si uox caprisat, Tamen equidem per rimulas Lupum uideo.

MORALE.

☞ Obaudire parenti filios ipsis est utile & iuuenem seni decet auscultare.

¶ DE CERVO ET LVPO.

CEruus coram Lupo Ouem ream facit, modiū tritici debere clamitans. Ouis debiti qdem erat inscia,

ſcia, tamen ob Lupi præſentiam ſpondet ſe daturam. Dicitur ſolutioni dies. Dies adeſt, monet Ceruus Ouem. Illa it inficias. Quod enim promiſerit, excuſat factum id metu, & præſentia Lupi. Votum extortum non eſſe ſeruandum.

MORALE.

☞ *Sententia Iuris eſt, Vim ui repellere licet. Ex hac Fabella noua quædam naſcitur, Fraudem fraude refellere licet.*

¶ DE RVSTICO & ANGVI.

RVſticus quidam nutrierat Anguem. Iratus aliquando, beſtiam petit ſecuri. Euadit illa non ſine uulnere. Poſtea Ruſticus deueniens ad paupertatem, ratus eſt, id infortunij propter Anguis iniuriam ſibi accidere, igitur ſupplicat Angui ut redeat. Ille ait ignoſcere ſe, ſed redire nolle. Neq; enim fore ſecurum, cum Ruſtico tanta ſit domi ſecuris. Liuorem uulneris deſijſſe, ſupereſſe tamen memoriam.

MORALE.

☞ *Ei, qui ſemel fidem ſoluit, iterum habere fidem, uix eſt tutum. Iniuriam quidem donare, id ſane miſericordia eſt; cauere autem ſibi & decet & prudentiæ eſt.*

¶ DE Vulpecula ET Ciconia.

VVlpecula uocarat Ciconiam ad cœnam. Obſonium in menſam effundit, quod cum liquidum eſſet: Ciconia fruſtra roſtro tentante, Vulpecula lingit. Abit eluſa auis, pudetq; pigetq; iniuriæ. Poſt

plusculam dierum redit, inuitat Vulpeculam. Vitreum uas situm erat plenum belli obsonij. Quod quidem uas cum esset arcti gutturis, Vulpeculæ obsonium licuit uidere & esurire, gustare non licuit. Ciconia rostro facile exhausit.

MORALE.

☞ *Risus risum, iocus iocum, dolus dolum, fraus meretur fraudem.*

¶ DE *Lupo* ET *Capite picto.*

L*Vpus in Officina sculptoris caput humanum repertum uersat, miratur, sentiens (id quod erat) nihil habere sensus. O pulchrum, inquit, caput, est in te artis multum, sed sensus nihil.*

MORALE.

☞ *Extrema pulchritudo, si adsit, grata est, sin alterutra carendum est, præstat externa quàm interna careas. careas. Illa enim sine hac interdum incurrit odium, ut stolidus sit eo odiosior, quo odiosior.*

¶ DE *Graculo.*

G*Raculus ornauit se plumis Pauonis. Deinde pulchellus sibi uisus, fastidito genere suo, contulit se ad Pauonum genus. Illi tandem intellecta fraude stolidam auem coloribus nudarunt, & plagis affecerunt. Horatius hanc Fabellam primo Epistolarum Libro narrat de Cornicula. Ait eam olim adornatam collectis, quæ auibus exciderant, plumis, post ubi unaquæq; auium suam plumam decerpsit, ridiculam fuisse.*

Ne si

Ne si forte suas repetitum uenerit olim,
Grex auium plumas, moueat Cornicula risum,
Furtiuis nudata coloribus. MORALE.

¶ *Notat hæc Figura eos qui se gerunt æquo sublimius, qui cum his uiuunt, qui & ditiores sunt & magis nobiles. Quare sæpe inopes fiunt, & sunt ludibrio. Probe Iuuenalis monet. E cœlo descendit γνῶθι σεαυτόν,*
Hoc est, Nosce teipsum.

¶ DE *Musca* ET *Formica*.

M*Vsca altercabatur cum* Formica, *se nobilem, illam ignobilem, se uolitare, illam repere, se uersari in tectis* Regum, *illam cauernis latere, segetem rodere, aquam bibere, se splendide epulari iactitabat, & hæc tamen otio nancisci. E regione Formica se non ignobilem esse, sed suis natalibus contentam, Muscam uagam esse, se stabilem, sapere Formicæ grana & fluenta, quod Muscæ pastilli & Vina. Atq; hæc se non segni otio at strenua opera nancisci, Porrò Formicam lætam esse & tutam, charam omnibus, Exemplar deniq; laboris, Muscam anxiam cum periculo esse, cunctis infestam, cunctis inuisam, Exemplar deniq; segnitiei. Formicam Hyemis memorem, alimenta reponere, Muscam in diem uiuere, Hyeme aut esurituram, aut certe morituram.*

MORALE.

☞ *Qui pergit quæ uult dicere, quæ non uult audiet, Musca si bene dixisset, bene audisset. Assentior autem*

Formicæ, Videtur enim optabilior uita obscura cum securitate, quám cum periculo splendida,

¶ DE Rana ET BOVE,

RAna cupida æquandi Bouem, se distendebat, Filius hortabatur matrem cœpto desistere, Nibil enim esse Ranam ad Bouem, Illa secundum intumuit, clamitat natus, Crepes licet mater, Bouem nunquã uinces. Tertium autem cum intumuisset, crepuit.

MORALE.

☞ Cuiq; sua dos est. Hic forma, ille uiribus, hic opib9, ille pollet amicis. Vnumquenq; suo decet esse contentũ, ualet ille corpore, tu ingenio. Quocirca quisq; semet consulat, nec inuideat superiori, quod miserum est: nec (quod stultitiæ est) certare optet.

¶ DE EQVO ET LEONE.

VEnit ad Equum comedendum Leo. Carens autem præ senecta uirib9, meditari cœpit artem, Medicum se profitetur, uerborum ambage Equum moratur. Hic dolo dolum, artem opponit arti. Fingit se nuper in loco spinoso pupugisse pedem, orat ut inspiciens sentem Medicus educat, Paret Leo, at Equus quanta potuit ui, calcem Leoni impingit, & se continuo conijcit in pedes. Leo uix tandem ad se rediens, ictu enim prope exanimatus fuerat, Pretium, inquit, fero ob stultitiam, & is iure effugit. Dolum enim dolo ultus est.

MORALE.

Odio

☞ Odio digna est simulatio, & simulatione capienda. Non est timendus hostis, qui hostem præ se fert, sed qui cum hostis sit, beneuolentiam simulat, is demum timendus, & odio dignissimus.

¶ DE EQVO ET ASINO.

EQuus Phaleris sellaq; exornatus cum ingenti hinnitu per uiam currebat. Currenti autem onustus Asellus forte obstabat. Equus ira fremebundus & frena ferox spumantia mandens, quid, inquit, tarde, ignaue obsistis Equo? Cede inquam, aut proculco te pedibus, Asellus contra rudere non ausus, cedit tacitus. Equo autem prouolanti & cursum intendenti, crepat inguem, Tum cursui & ostentui inutilis, ornamentis spoliatur, dein Carrario uenditur. Videt postea cum Carro uenientem Asellus, & affatur, Heus bone uir, quid istuc ornati est? Vbi aurata sella, bullata cingula? Vbi nitidum frenum? Sic amice necesse fuit euenire superbientt.

MORALE.

☞ Pleriq; in secundis rebus elati sunt, nec sui memores nec modestiæ. Sed quia prosperitate insolescunt, aduersitatem incurrunt. Eos qui fœlices uidentur, monuerim esse cautos. Etenim si rota fortunæ circumacta fuerit, sentient miserrimum genus infortunij esse, fuisse fœlicem. Accedet ad cumulum infœlicitatis id quoq; mali, Contemnentur ab ijs, quos ipsi contempsere, & illudent eis ij, quos ipsi risere.

¶ DE *auibus & Quadrupedibus.*

AVibus pugna erat cum quadrupedibus. Vtrinq; spes, utrinq; metus, utrinq; erat periculum. Vespertilio autem relictis socijs deficit ad hostes. Vincunt aues duce et auspice Aquila. Transfugam uero uespertilionem damnant, uti ne ad aues unquam illi sit reditio, uti ne luce unquam sit uolatus. Hæc caussa uespertilioni est ut non nisi noctu uolet.

MORMLE.

☞ *Qui cum socijs aduersitatis & periculi particeps esse renuit, prosperitatis & salutis expers erit.*

¶ DE LVPO ET VVLPE.

LVpus cum præde satis esset, in otio degebat. Accedit Vulpecula, sciscitatur otij caussam. Sensit Lupus insidias fieri suis epulis, simulat morbum esse caussam, orat Vulpeculam, deprecatum ire deos. Illa dolens dolum non succedere, adit pastorem, monet petere latebras Lupi, hostem enim securum posse inopinato opprimi. Adoritur pastor Lupum, mactat. Illa potitur antro & præda, Sed fuit illi breue sceleris sui gaudium. Nam non ita multo post, idem pastor & ipsam capit.

MORALE.

☞ *Fœda res inuidia est, & ipsi interdum autori quoq; perniciosa. Flaccus Epistolarum primo.*

Inuidus alterius marcessit rebus opimis.
Inuidia Siculi non inuenere tyranni
Maius tormentum.

De Ceruo

¶ DE CERVO.

CEruus in perspicuo fonte se conspicatus, probat procera frontis & ramosa cornua, sed tibiarum exilitatem damnat. Forte dum contemplatur, dũ iudicat, interuenit Venator. Fugit Ceruus ocyor pilis et agente nymbos ocyor Euro. Insectãtur fugientem Canes. Sed cũ intrasset condensam syluam, implicita sunt ramis cornua. Tum demum tibias laudabat, & cornua damnabat, quæ fecere, ut præda esset Canibus.

MORALE.

☞ Fugienda petimus, petẽda fugim9. Placent quæ officiunt, quæ conferunt displicent. Beatitudinem cupimus priusquã ubi sit intelligamus. Opũ excellentiam et bonorũ celsitudinem quærimus, in his beatitudinem sitam opinamur, in quibus tamen multum laboris est & doloris. Pulchre id significat Lyricus ille noster, Sæpius uentis agitatur ingens Pinus, & celsæ grauiore casu, Decidunt turres, feriuntq; summos Fulgura montes.

¶ DE Vipera ET Lima.

IN fabrica offendens Limam Vipera, cœpit rodere. Subrisit Lima, quid, inquiens, inepta? Quid agis? Tu tibi ante contriueris dentes, quàm me atteras, quæ duritiam æris præmordere soleo.

MORALE.

Etiam atq; etiam uide, qui cum tibi res sit. Si in fortiorem dentes acuis, non illi sed tibi nocueris,

¶ DE LVPIS & AGNIS.

LVpis & Agnis, quibus natura discordia est, fœdus aliquando fuit, datis utrinq; obsidibus. Lupi suos catulos, Oues Canum cohortem dedere. Quietis Ouibus pascentibus, Lupuli matrum desiderio ululatus ædunt. Tum Lupi irruentes, fidem fœdusq; solutum clamitant, Ouesq; Canum præsidio destitutas, laniant.

MORALE.

¶ Inscitia est, si in fœdere tua præsidia hosti tradas. Nam qui hostis fuit, hostis forsan nondum esse desijt. Fortassis & caussam cœperit, cur te nudatum præsidijs adoriatur.

¶ DE Sylua & Rustico.

QVo tempore etiam arboribus suus sermo erat, uenit Rusticus in syluam, rogans ut ad securim suam tollere liceat capulum. Annuit sylua. Rusticus aptata securi, cœpit arbores succidere. Tum & quidem sero, pœnituit Syluam suæ facilitatis. Doluit seipsam esse caussam sui exitij.

MORALE.

¶ De quo merearis uide. Multi fuere, qui accepto beneficio, in autoris abusi sunt perniciem.

DE MEMBRIS & VENTRE.

PEs & Manus Ventrem olim incusarunt, quod ab otioso eo lucra ipsorum uorarentur. Iubent ut laboret, aut alios ne petat. Supplicat ille semel, & iterum

iterum negant, tamen Manus alimentum. Exhausto inedia uentre ubi cœpere omnes artus deficere, tum Manus uoluit tandem officiosa esse, uerum id sero. Nam Venter desuetudine debilis, cibum repulit. Ita cuncti artus dum uentri inuident, cum uentre pereunte pereunt.

MORALE.

¶ Perinde atq; in membrorum societate est, ita habet se societas humana. Membrum eget membro, amicus eget amico. Quare mutuis operis, & mutuis officijs utendum est. Neq; diuitiæ, neq; dignitatum apices hominem satis tuentur. Vnicum & summum præsidium complurium amicitia est.

¶ DE Simia & Vulpecula.

SImia Vulpeculam orat, ut partem caudæ sibi donet, ad tegendas nates. Illi enim esse oneri, quod sibi, oret usui & honori. Respondet illa nihil nimis esse, & se malle humum cauda sua uerri, quam Simiæ nates tegi.

MORALE.

Sunt qui egeant, sunt quibus superet. Nulli tamen diuitum id moris est, ut re superflua beet egenos.

¶ DE CERVO & BOEVS.

CEruus Venatorem fugiens, coniecit se in stabulum, Boues orat ut in præsepe latitare liceat, boues tutum esse negant, Mox enim & dominum & famulum affuturos. Ille securum se esse ait, modo ne ipsi prodant. Intrat famulus, occultum fœno non uidet, exit. Gestire Ceruus & nihil iam timere. Tum unus

è Bobus

é Bobus, & æuo & consilio grauis, Facile, inquit, erat hunc, qui Talpa est fallere, sed ut herum, qui Argus est, lateas, hoc opus, hic labor est. Mox deinde introgreditur herus. Qui ut serui negligentiam corrigat, cuncta lustrans oculis, & præsepe manu tentans, cerui deprehendit sub fœno Cornua. Inclamat famulos, accurrunt, feram occludunt, capiunt.

MORALE.

☞ In aduersis rebus & periculis latebræ difficiles sunt inuentu, aut quia miseros, ut cœpit, fortuna exagitat, aut quia ipsi metu impediti, & inopes consilij semet imprudentia produnt.

¶ DE Leone ET Vulpecula.

LEo ægrotabat, uisebant animalia, una officium differente Vulpecula. Ad hanc legatum mittit Leo cum Epistola, quæ uenire admoneat, Gratissimam rem ægroto fore eius unius præsentiam. Nec quicquam periculi fore cur Vulpecula metuat. Leonem enim primum quidem amicissimum esse Vulpeculæ, ideoq; percupere eius colloquium. Deinde ægrotum esse & decumbere, ut etiam si id, quod non erat, uelit, nocere tamen non queat. Rescribit Vulpecula, optare se ut Leo conualescat, idq; oraturã superos. Cæterum minime uisuram, terreri enim se uestigijs. Quæ quidem uestigia, cum omnia sint antro Leonis aduersa, & nulla auersa, eam rem indicium esse, multum quidem animalium introijsse, sed ex

sed exisse nullum. HORATIVS.

Olim quod Vulpes ægroto cauta Leoni.
Respondit, referam, quia me uestigia terrent.
Omnia te aduersum spectantia, nulla retrorsum.

MORALE.

¶ *Caue fidem habeas uerbis ni, caueris, sæpe tibi dabuntur uerba. Capienda est coniectura cum ex uerbis, tum ex factis, & ex his illa sunt iudicanda.*

DE *Vulpecula* ET *Mustela.*

V*lpecula longa inedia tenuis, forte per angustiorem rimam in cameram frumenti repsit. In qua cum probe pasta fuit, dein rursus tentantem egredi, distentus impedijt uenter. Mustela lactantem procul contemplata, tandem monet si exire cupiat, ad cauum macra redeat, quo macra intrarat.*

MORALE.

☞ *Videas complures in mediocritate lætos esse atq; aalacres, uacuos curis, expertes animi molestijs. Sim hi diuites facti fuerint, uidebis eos mœstos incedere, nunquā frontem porrigere, plenos curis, animi molestijs obrutos. Hanc Fabellam sic Horatius canit.*

Forte per angustam tenuis Vulpecula rimam
Repserat in cameram frumenti, pastaq; rursus
Ire foras pleno tendebat corpore frustra.
Cui Mustela procul si uis (ait) effugere istinc,
Macra cauum repetas arctum, quem macra subisti

¶ DE EQVO ET CERVO.

EQuus gerebat bellum cum Ceruo. Pulsus tandem è pascuis implorabat opem humanam. Redit cum homine, descendit in campum, uictus antea iam fit uictor. Sed tamen hoste uicto, & sub iugum misso, ipse uictor necesse est seruiat homini. Equitem fert dorso, & frenum ore.

MORALE.

☞ Dimicant multi contra paupertatem. Quæ per fortunam & industriam uicta, sæpe uictoris interit libertas. Domini quidem & uictores paupertatis, seruire incipiunt diuitijs, aguntur auaritiæ flagris, parsimoniæ cohibentur frenis, nec quærendi tenent modum, nec, iusto quidem auaritiæ supplicio, partis rebus audent uti. Horatius de hac Fabella.

Ceruus Equum pugna melior, communibus herbis
Pellebat, donec minor in certamine longo
Implorauit opes hominis, frenumq́; recepit.
Sed postquam uiolens uictor discesfit ab hoste.
Non equitem dorso, non frenum depulit ore.
Sic qui pauperiem ueritus, potiore metallis
Libertate caret, dominum uehet improbus
Seruiet æternum, qui paruo nesciet uti.

æsopi

ÆSOPI FA
BVLAE HADRIANO BAR=
lando Interprete.

¶ DE *duobus adoleſcentibus.*

ADoleſcentes duo obſonium apud Cocum ſeſe empturos ſimulant. Coco alias res agente, carnem alter é Caniſtro ſurripit, dat ſocio ut ſibi ueſte occulat. Cocus ſubreptam ſibi carnis partem ut uidit, furti utrumq; cœpit inſimulare. Qui abſtulerat per Iouem nihil habere, is uero qui habuit, nihil abſtuliſſe identidem deierat. Ad quos, me quidem, inquit Cocus, fur nunc latet, ſed is inſpexit, is ſcit, quem iuraſtis.

MORALE.

☞ Si quid peccauimus, id ſtatim non ſciunt homines, at DEVS omnia uidet, qui ſedet ſuper cœlos, & intuetur abyſſos. Quod ſi cogitent homines, ſuppresſius, prudentiuſq; peccabitur.

¶ De Cane & Lanio.

CAnis in Macello cum Lanio carnem abſtuliſſet, in pedes ſeſe continuo quantum potuit coniecit. Lanius iactura rei perculſus, primum tacuit, de=

inde animum recipiens, sic procul acclamitauit. O furacissime curre tutus, impune tibi licet, tutus enim es nunc ob celeritatem. Posthac autem cautius mihi obseruaberis.

MORALE.

☞ Hæc Fabula significat plerosq; omnes tum demum fieri cautiores, ubi damnum acceperint.

De Cane & Oue.

CAnis Ouem in ius uocat, panem ex mutuo debere clamitans. Illa it inficias. Miluus, Lupus, Vultur accersuntur, rem affirmant, damnatur Ouis, damnatam Canis rapit, ac deglubit.

MORALE.

Falsis testimonijs opprimi quàm plurimos, cum nemo nescit, tum hæ quàm optime docet Fabella.

De Agno & Lupo.

AGno comitanti caprum Lupus fit obuiam, rogitat cur relicta matre olidum potius sequatur Hircum, suadetq; ut ad distenta lacte matris ubera redeat, sperans ita fore abductum ut laniet. Ille uero, mater me ô Lupe inquit, huic commisit, huic summa cura seruandi data est. Parenti potius quàm tibi obsequendũ, qui me seducere istis dictis postulas, seductum mox percepere.

MORALE.

Noli omnibus fidem habere, multi enim dum alijs uidentur uelle prodesse, sibi interim consulunt.

DE Adolescentc ET Cato.

Cum

CVM Adolescens quidam in delitijs amoribusq; usurpasset Catum, Venerem præcibus fatigauit, ut Catum in fœminam transfiguraret. Commiserescit, et audit orantem Venus, fit Metamorphosis, quæ adolescenti misere amanti perplacuit, nempe tota succi plenula, tota candidula, tota elegantula. Itur deinde in cubiculum, ridetur, luditur. Nec uero ita multo post percupiens experiri Dea, nunquid Catus cum corpore mutasset & mores, Per impluuium immittit musculum, ibi risu prorsus atq; ludo res digna accidit. Conspectam illico bestiolam insequitur muliercula. Venus indignans fœminæ uultum iterum in Catum.

Cum pedibusq; manus, cum paruis brachia mutat
Cruribus, & cauda est mutatis addita membris.

MORALE.

☞ Cœlum non animum mutant, qui trans Mare currunt. Nimisq; difficile est assueta relinquere. Naturam expellas furca, tamen usq; recurret, inquit Horatius.

¶ De Patre & Filijs.

COmplures habebat agricola filios adolescẽtulos inter se discordes, quos pater elaborans trahere ad mutuum amorem, apposito fasciculo, iubet singulos breui circumdatum fũiculo effringere, imbecilla nequicquam conatur ætatula. Soluit parens redditq; singulis uirgulam, quam cum pro suis quisq; uiriculis facile frangeret, O, inquit, filioli, sic concordes, uos uincere

poterit nemo,ſed ſi mutuis uolueritis ſæuire uulneribus, atq; inteſtinum agitare bellum,eritis tandem prædæ hoſtibus.

MORALE.

☞ Docet hic Apologus,*concordia paruas res creſcere,diſcordia magnas dilabi.*

¶ DE Ruſtico ET Equo.

RVſticus Equum *uacuum*, Aſinumq́; *ſarcinulis egregie onuſtum producit ad uiam*. Defeſſus Aſellus,Equum *ſibi onera ut adiutet orat, ſi ſaluum uelit*. Negat *facturum* Equus. Aſellus *tandem ſarcinæ pondere grauatus,procumbit,moritur.* Herus *omne onus, mortui quoq́;* Aſelli *corium in* Equi *dorſum reclinat, quibus cum ille deprimeretur, me miſerum, inquit, merito meo ſic nunc exerceor, qui dudum laboranti* Aſino *opitulari nolui.*

MORALE

☞ Monemur hac Fabula,*ut oppresſis ſubueniamus amicis,ortus noſtri* (*inquit* Plato)*partem ſibi* Patria *uendicat, partem amici.*

¶ DE Carbonario ET Fullone.

FVllonem *inuitabat* Carbonarius, *ut ſecum in unis ædibus habitaret.* Fullo *non eſt,inquit,mi homo iſtuc mihi uel cordi,uel utile,uereor enim magnopere,ne quæ ego eluam, tu reddas tam atra quàm* Carbo *eſt.*

MORALE.

☞ Monemur hoc Apologo *cum inculpatis ambulare, monemur ſceleratorum hominum conſortia ueluti pe=*

ſtem

ſtem quendam, deuitare. Trahunt, inquit Campanus, hominem ſodalitia commertia, etiam in mores penetrant, & perinde quiſq; euadit, ut quibus cum uerſatur.

¶ DE Aucupe ET Palumbo.

IT uenatum Auceps, uidet nidulantem procul in altisſima arbore Palumbum, adproperat, dumq́; inſidias molitur, premit forte calcibus anguem. Hic mordere, ille improuiſo exanimatus malo, Me miſerum, inquit, dum alteri inſidior, ipſe diſpereo.

MORALE.

☞ Significat hæc Fabula nonnunquam eos qui ſuis artibus circumueniri, qui res nouas moliuntur.

¶ DE BVCCINATORE.

BVccinator quidam ab hoſtibus capitur, abducitur trepidare ille, ſupplicare, ut parcant innoxio, ſe quando nihil unquam armorum præter unam buccinam geſtauerit, hominem non potuiſſe quidem occidere, nedum uoluiſſe. Illi contra murmure tum ſæuo, tum uerberibus intonant, nihil agis ſcelus, maxime uoces, atq; nunc hic trucidabere, quod cum ipſe, ut fateris, ſis rei militaris imperitus, cornu iſto tuo, aliorum excitas, euibraſq́; animos.

MORALE.

☞ Grauisſime peccant nonnulli, qui ad mala quiq́; ſatis pronis principibus, ut inique agant, cōſulunt, atq́; huiuſmodi quædam ad illorum aures occinunt. Quid etiam dubitas? An te principem eſſe oblitus es? An non tibi

quod libeat licet? Tu legibus maior, in te legirupæ nomen cadere haud potest, qui ipsis etiam dominaris legibus, tui nihil possident, quod tuum non sit, tu potes & seruare & perdere, tibi fas est opibus, dignitateq; augere quem uisum sit, Fas est ubi libuerit adimere, alios alia uel damnant uel commendant, tibi nihil non honestissimum futuram.

¶ De Lupo & Cane.

LVpus Cani ante lucem in sylua forte fortuna fit obuiam, salutat, aduentum gratulatur, deniq; rogat quo pacto tam sit nitidus. Cui ille, herilis cura hoc efficit, herus me blandientē sibi demulcet, de mensa pascor herili nitidissima, nūquam sub dio dormito, tū uniuersæ familiæ, nō dici potest, quam sim gratus. Ne tu (inquit Lupus) multo es fœlicissimus ô Canis, cui tam benignus et comis contigit herus, quo cū ô utinam cōmorari & mihi liceat, nullum me animantium esset uspiam fortunatius. Canis noui status cupidissimum uidens Lupum, effecturum se pollicetur, ut hæreat in parte aliqua apud herum, modo de pristina ferocia aliquid remittere, & seruitutem seruire uelit. Stat sententia. Lupo libitum est deambulare ad uillam, sermones edunt in itinere prorsus iucundissimos, Postea uero quàm illuxit, contritum Canis collū uidens Lupus. Quid sibi uult, inquit, ô Canis, tua istæc prorsus depilata Ceruix? Solebam, inquit ille, feroculus notis pariter & ignotis allatrare, obmordereq;

obmordereq́; nonnunquam, id ægre ferens herus, crebris me tundebat uerberibus, prohibens etiam ne quem præter furem Lupum adorirer, ego sic uapulando uictus sum, & mitior factus, hocq́; genialis sæuitiæ seruaui signum. Lupus hoc audito, ego inquit, heri tui amicitiam tanti non emo. Vale igitur ô Canis, cum tua ista seruitute, mihi mea potior est libertas.

MORALE.

☞ *Optabilius est in humili casa dominum esse, & panem atrum uorare, quàm in amplissima regia opiparis mensis frui, & obnoxium trepidumq́; agere Nam libertas sublimi exulat aula, ubi accipienda uenit, & mussitanda iniuria est.*

¶ De Agricola & Canibus.

A*Gricola cum ruri plusculos hyemasset dies, cœpit tandem necessariarum rerum penuria laborare. Interfecit Oues, mox & Capellas, postremo Boues quoq́; mactat, ut habeat quo inedia penè exhaustum corpusculum sustentet. Id uidentes Canes, salutem fuga quærere constituunt, sese enim non uicturos diutius, quando ne Bobus quidem, quorum in opere rustico faciundo utebatur opera, pepercerit herus.*

MORALE.

☞ *In quam domum mercedis gratia te tradas, uide. Nõnulli humanissimi sunt heri. Multi etenim hodie eo, dementiæ prolabuntur, ut uel seruos infortunio, malo*

& damno libenter mactent.

¶ DE VVLPE & LEONE.

VVlpecula quæ Leonis immanitatem insuetam habebat, semel atq; iterum id forte animalis contemplata, trepidare, & fugitare, cum iam tertio obtulisset sese obuiam Leo, tantum abfuit ut metueret quicquam Vulpes, ut confidenter illum adiuuerit, (salutaueritq;.

MORALE.

☞ Omnes nos consuetudo audaciores facit, uel apud eos quos antea aspicere uix ausi fuimus.

¶ DE VVLPE ET Aquila.

VVlpeculæ proles foras excurrerant, ab Aquila comprehensæ, matris fidem implorant. Accurrit illa, ut captiuam prolem dimittat, Aquilam rogat, Aquila nacta præda ad pullos subuolat. Vulpes correpta face, quasi illius munitiones incendio absumptura esset, insequitur Cum iam arborem conscendisset, & ipsa, nunc te inquit, tuosq; si potes tuere, trepidans Aquila, incendium dum metuit, parce inquit mihi, paruisq; liberis, tuum quicquid habeo reddidero.

MORALE.

☞ Per aquilam potentis atq; audacis animi homines intellige. Per Vulpem pauperculos, quos calumnijs premere contumelijsq; afficere, diuitibus æque studium est. Verum quando est sua et Formicis ira, impotentes ij acceptam interdum probe ulciscuntur iniuriam.

¶ DE Agricola ET Gruibus.

GRuibus Anseribusq; sata depascentibus, laqueum prætendit Rusticus, capiuntur Grues, capiuntur Anseres, capitur & Ciconia. Supplicat illa, innocentem sese clamitans, & nec Gruem nec Anserem esse, sed auium omnium optimam, quippe quæ parenti sedulo semper inseruire, eandemq; senio confectum alere consueuerit. Agricola horum, inquit, nihil me fugit, uerum cum nocentibus postquam te cepimus, cum his quoq; morieris.

MORALE.

☞ Qui flagitium committit, & is qui impuris se adiungit socium, pari pœna plectuntur.

¶ DE Gallo ET Cato.

VEnit ad Gallum comedendum Catus, non satis autem habens ad nocendum causæ, Gallum criminari occipit, obstreperam esse auem dictitans utpote quæ uoce tam acuta noctu dormientes homines expergefaciat. Ille se innocentem ait, cum sic excitet in opera mortales. Catus contra intonat, nihil agis sceleste, cum matre rem habes, nec sorore abstines. Id Gallus quoq; expurgare cum niteretur, Nec hoc, inquit, perseuerantius fæmens Catus quicquam facis, tu mihi hodie discerperis.

MORALE.

☞ Vetus dictum esse ait Guilelmus Goudanus, ut canem cædas, facile inueniri baculum. Malus si libitum fuerit, quo iure, quaq; iniuria te præcipitem dabit.

¶ De Opilione & Agricolis.

PVer editiore pratulo Oues pascebat, atq; per iocum terq; quaterq; Lupum adesse clamitans, agricolas undiq; exciebat, illi sæpius elusi, serio auxilium imploranti dum non subueniunt, fiunt Oues præda (Lupo.

MORALE.

☞ Si mentiri insueuerit quispiam, huic, si quando uerum narrare occeperit, haud facile habebitur fides. Superiori Apologo finitimus est ille apud Horatium de Plano Scurra iocus.

Nec semel irrisus triuijs attollere curat
Fracto crure Planum, licet illi plurima manet
Lachryma, per sanctum iuratus dicat Osirim,
Credite, non ludo, crudeles tollite claudum.
Quære peregrinum uicinia rauca reclamat.

¶ De Aquila & Coruo.

RVpe editissima in agni tergum deuolat Aquila, uidens id Coruus, imitari (uelut Simius) gestat Aquilam, in Arietis uellus se demittit, demissus impeditur, impeditus comprehenditur, comprehensus proijcitur pueris.

MORALE.

☞ Non aliorum, sed sua se quisq; uirtute æstimet. Tuo te pede metire, inquit Horatius, Id uelis id tentes quod possis.

¶ De Cane Inuido.
& Boue.

Præsepio

PRæſcpio fœni pleno decũbebat Canis, uenit Bos ut comedat. Ille ſeſe ſurrigens prohibere. Bos, Dij te cum tua iſtac inuidentia pdant, inquit, qui nec fœno uesceris, nec eo me ueſci ſinis,

MORALE,

Eo ſunt ingenio pleriq; ut alijs inuideant, quod ipſi mentis inopia aſſequi nequeunt,

DE CORNICE ET OVE.

STrepitat in ouiculæ dorſo Cornicula, Ouis cani, inquit ſi ſic, obſtreperes ferres infortunium, At Cornix, ſcio quibus inſultem, placidis moleſta, ſæuis amica,

MORALE,

Impotenti & ſyncero perpetua eſt cum malis parata certatio, illuditur ſolus innocentisſimus quiſq; nocentis uero præferocis hominis aures adſtrepit nemo,

De Pauone & Luſcinia,

PAuo apud ſummi Iouis ſororem, & coniugem Iunonem queritur, Luſciniam ſuaue cantillare, ſe ob raucam rauim ab omnibus irrideri. Cui Iuno, dos ſua à dijs cuiq;. Luſcinia cantu, tu plumis longe ſuperas, unumquemq; ſua ſorte decet eſſe contentum.

MORALE.

☞ Quæ diui largiuntur, grato ſumamus animo, neq; maiora quæſierimus. Superi temere agunt nihil.

DE Muſtela ſenicula & Muribus.

MVſtela præ ſenio uiribus carens, Mures iã ita ut ſolet, inſequi nõ ualebat, meditari cœpit do

lum

lum, in farinulæ se colliculum illatebrat, sic sperans fore ut citra laborem uenetur. Accurrunt Mures, et farinam esitare dum cupiunt, ad unum omnes á Mustela uorantur.

MORALE.

☞ Vbi uiribus quispiam destitutus fuerit, ingenio opus est Lysander Lacedemonius subinde dicere solebat quo non perueniret Leonina pellis, Vulpinam assuendam esse. Quod sic lucidius dixeris, Vbi uirtus non satis potest, adhibenda est astutia.

Apologus ex Mantuano traductus.

RVsticus quidam ex malo, quam in proximo habebat agello, sapidissima quotannis legebat poma, hero lecta donábat Vrbano, qui illectus incredibili pomorum dulcedine, malum tandem ad se transtulit, ea ueterrima repente exaruit, atq; ibi Poma pariter & malus periere. Quod cum Patrifamilias nunciaretur, heu difficile est, inquit, annosam transplantare arborem, satis superq; fuerat, si frenos meæ nouissem imponere cupiditati, fructus ramo decerpere.

Hanc Fabulam sic Mantuanus.

Rusticus ex malo dulcissima Poma legebat,
Vnde dare Vrbano dona solebat hero.
Ast herus illectus frugum dulcedine, malum
Transtulit in laribus proxima rura suis,
At quia malus erat senior, translata, repente
Aruit, & proles cum genitrice obijt.

Heu

Heu male transfertur senio cum induruit arbor.
Inquit herus, fuerat carpere poma satis.

MORALE EIVSDEM.

☞ *Qui nimium sapiunt, atq; inconcessa sequuntur.*
Desipiunt, cohibet qui sua uota, sapit.

FABVLÆ

M. PETRO SCOTO VIRO
Ornatissimo eidemq́; humanissimo
scriptæ à Barlando.

¶ DE LEONE ET RANA.

VDire uocem uisus Leo prosilit, subsistit non sine trepidatione, magni quippiam expectans, egreditur tandem aquis Ranula, Leo deposito metu appropians, bestiolam proculcat pedibus.

MORALE.

☞ *Vetat hic Apologus inanes timores, ut illa á Guilielmo Goudano uersa Fabula de partu montium.*

¶ DE *Formica.*

SItiens uenit ad fontem ut biberet Formica, incidit forte in puteum, opitulatur eminus ex arbore deiecto ramo Columba, ramum conscendens Formica, seruatur. Adest Columbam ut capiat auceps, non sinit Formica, aucupis pedem arripit mordicus, auolat Columba.

MORALE,

Docet

☞ Docet hæc Fabula præclare meritis referendam esse gratiam.

¶ DE AVIBVS.

GEns auium cum libere uagaretur, optabat sibi dari regem. Pauo se in primis dignum qui eligeretur putabat, quia esset formosissimus, hoc in regem accepto, Pica, ô Rex (inquit) si te imperante Aquila nos præstrenue (ut solet) insequi cœperit, quo illam modo abiges? Quo nos pacto seruabis?

MORALE.

☞ In Principe non tam forma, quàm corporis fortitudo spectanda est, & prudentia.

¶ De ægroto & Medico.

MEdicus curabat ægrotum, ille tandem moritur Tum ad cognatos Medicus, hic, inquit, intemperantia perijt.

MORALE.

☞ Bibacitatem & libidinem nisi quis mature reliquerit, aut nunquam perueniet ad senectutem, aut per breuem est habiturus senectutem.

¶ De Leone & alijs.

LEo, Asinus, Vulpes, eunt uenatum, capitur ampla uenatio, capta partiri iussa. Asino singulas singulis partes ponente irrugijt Leo, Asinũ rapit, ac laniat. postea uulpeculæ id dat negocij, quæ astutior cũ leoni longe optima posita parte, sibi uix minimam particulã reseruasset, rogat Leo, à quo sic docta sit. Cui illa, huius me (inquit) calamitas docuit, mortuum asinum

Asinum ostendens. MORALE.

Fœlix quem faciunt aliena pericula cautum.

¶ DE Hœdo ET Lupo.

F*Enestra prospectans Hœdus, prætereuntem Lupum conuicijs incessere audebat. Cui Lupus, non tu (ait) scelest e mihi conuiciaris, sed locus.*

MORALE.

Et tempus & locus sæpe audaciam addunt homini,

¶ DE ASINO.

A*Sinus de hortulandi sæuitia quærens, Ioui supplicat alium dari herũ. Exaudire Iuppiter uota Asini, dat Tegularium. Apud quem cũ tegulas grauioraq; tergo uectaret onera, accessit rursus Iouem orat dari qui mitior sit. Ridere Iuppiter ille tamen non destitit instare, orare, usq; adeo donec perpelleret, dat ille coriarium, quem ubi pernouit asellus, me miserum inquit, qui dum nullo sum contentus domino, in eum inciderim, qui nec corio quidem meo, quantum auguror, parcet.*

MORALE.

Semper damnamus quæ p̃ntia sunt, et noua appetimus, quæ (ut dici solet) ueteribus non sunt potiora.

¶ DE Anu ET Ancillis.

A*Nus quædã domi habebat ancillas complures, quĩn quotidie antequã lucesceret, ad galli gallinacci, quem domi alebat, cantum excitabat ad opus. Ancillæ quotidiani tandem negotij cõmotæ tædio,*

E Gallum

Gallum obtruncat, ſperantes iam necato illo in medios ſeſe dies dormituras. Sed hæc ſpes miſeras fruſtrata eſt, hera enim, ut interemptum Gallum reſciuit, intempeſta deinceps nocte ſurgere iubet.

MORALE.

Non pauci grauius malum dum ſtudent euitare, in alterum diuerſum incidunt. Peruulgatum eſt.

Incidit in Scyllam qui uult uitare Charybdim.

DE ASINO ET EQVO.

ASinus beatum putabat Equum, quod pinguis eſſet, et in ocio degeret, ſe uero infœlicem dicebat, quod macilentus eſſet, ac ſtrigoſus, quotidieq́; ferendis oneribus ab immiti hero exerceretur. Haud multo poſt ad arma conclamatum eſt. Tum Equus non equitem dorſo, non frenum repulit ore, nec telum corpore, hoc uiſo aſinus magnas dijs gratias agebat, qđ non equum ſe, ſed aſinum feciſſent.

MORALE.

Miſeri ſunt, quos uulgus beatos iudicat, & non pauci beati, qui ſe miſerrimos putãt. Sutor crepidarius regem dicit fœlicem, quem omnium rerum compotem uidet, nõ conſiderans in quantas rex ſolicitudies diſtrahatur, dum interim ipſe optima cum paupertate cantillet.

DE Leone ET auaro.

EDdita rupe ambulantem Caprã forte cõſpicatus Leo, monet ut potius in uiride pratũ deſcendat.

Capra

Capra, facerem fortasſis, inquit, ſi tu abeſſes, qui mihi non iſtuc ſuades, ut ego inde ullam capiam uoluptatem, ſed ut tu habeas quod uores famelicus.

MORALE.

Omnibus ne habeas fidem, quidam enim non tibi, ſed ſibi conſulunt.

¶ DE Vulture, alijſq; auibus.

ANnum ſe natalem celebrare adſimulat Vultur, auiculas ad cœnam inuitat. Veniunt pleréq; omnes, uenientes magno plauſu, fauoribuſq; accipit, acceptas laniat Vultur.

MORALE.

¶ Non ſunt amici omnes, qui blande dicunt, aut benigne ſe facere uelle ſimulãt, latent ſub hoc melle uenena.

¶ DE ANSERIBVS.

ANſeres unà cum Gruibus agrum uaſtabant, quibus auditis Ruſtici protinus in illos feruntur. Ruſticos conſpicatæ auolant Grues, capiuntur Anſeres, qui impediti corporis onere, ſubuolare non poterant.

MORALE.

¶ Expugnata ab hoſtibus urbe, facile ſe ſubducit inops, at diues ſeruit captus. In bello diuitiæ magis oneri ſunt quàm uſui.

DE Ioue ET Simia.

IVppiter ſcire percupiens, quiſnam mortalium ſcitisſimos æderet liberos, conuocari iubet quicquid

uspiam est animantium. Concurritur ad Ouem undiq́;, aderat iam alituum pecudumq́; genus, inter quos & Simia deformes Catulos brachio gestans cum aduenisset, à risu temperare nemo potuit, quinetiam Iuppiter ipse profuse admodum risit. Ibi continuo Simia, immo, inquit, nouit & Iuppiter iudex noster Catulos meos magnopere omnes quotquot adsunt præcellere.

MORALE.

☞ Suum cuiq́; pulchrum, ut est Adagium. Et alibi apud Theocritum in Aeglog

Quæ minime sunt pulchra, ea pulchra uidentur amanti.

ANIANI

FABVLAE. HADRIANO Barlando Interprete.

¶ DE QVERCV ET ARVNDINE.

FASTVS OLIM ATq́; adeo insolentiæ plena Quercus, arundinem aggressa est, si nunc, inquiens, pectus animosum tibi, ꝓcede agedum ad pugnam, ut noster duarum euentus ostendat, utra uiribus præstet. Arundo, quercus cantum, exultationem, fortitudinisq́; agita[illegible]m uanam nihil mirata, sic respondit, certamen nunc abnuo

abnuo, nec meæ ſortis me piget. Nam ſi in omnem partem mobilis, tempeſtates tamen peruinco ſonoras, tu ſi ſemel uaſto Rex *Aeolus antro, luctantes emiſerit uentos, concides, & mihi tum rideberis.*

MORALE.

☞ Declarat hæc Fabella *non eos ſemper fortisſimos eſſe, qui nulla etiam laceſſiti iniuria, alijs inſultant.*

¶ DE *Piſcatore* ET *Piſciculo.*

P*Iſcator iacto in aquam hamo cibis illito, piſciculum eduxit, orat, obſecratq́; captiuus, ſe minutulum uti abire ſinat, & adoleſcere, ut poſtea maiore potiatur. Piſcator, ego, inquit, ſpem pretio non emo, quippe qui eo fuerim ingenio ſemper, ut quicquid poſſem, mallem aufferre potius in præſentia.*

MORALE.

☞ Hæc nos monet Fabella, *ne certa unquam incertorum ſpe unguibus amittamus. Quid enim ſtultius (ut eſt apud Ciceronem) quàm incerta pro certis habere.*

¶ DE *Formica* ET *Cicada.*

A*Ppetente Hyeme frumentum in areolam ad ſolem trahebat Formica, uidet id Cicada, accurrit, rogitat granum. Formica cur non inquit, & tu meo exemplo æſtate trahis quodcunq́; potes, atq́; addis aceruo? Reſpondet illa, ſibi id temporis cantando tranſegi. Ridens Formica, ſi, ait, æſtate cantitare ſoles, (merito nunc eſuris.*

MORALE.

☞ *Monemur hac Fabula, dum adhuc robur corporis adest, quærere ea, quibus imbecilla sustentetur senectus. Per Hyemem senectutem intellige. Per æstatem Adolescentiam, & florem illum ætatis.*

¶ DE Leone ET Tauro.

LEonem fugitabat Taurus, in Hircum incidit, is cornu & caperata minitabatur fronte, ad quem plenus iræ Taurus. Non tua, inquit, in rugas contracta frons me territat, sed immanem metuo Leonem, qui nisi tergo hæreret meo, iam scires non ita paruam rem esse pugnare cum Tauro, & nostro sequi de uulnere sanguinem.

MORALE.

¶ Calamitosis non est addenda calamitas. Sat miser est, qui semel est miser.

FABVLÆ ANIANI, GVILELMO HERMANno diui Augustini ordinis Canonico interprete mutatæ, incipiunt fœliciter.

¶ DE Nutrice ET Lupo.

NVTRIX minatur puerum plorantem (ni taceat) dari Lupo. Lupus id forte audit, spe cibi manet ad fores. Puer tandem silescit, obrepente somno. Regreditur Lupus in syluam ieiunus & inanis. Lupa ubi sit præda sciscitatur. Gemebundus ille uerba,

uerba inquit, data mihi sunt. Puerum plorantem se ab- ijcere minabatur nutrix, at fefellit.

MORALE.

☞ *Fœminæ non est adhibenda fides.*

¶ DE *Testudine* ET *Aquila.*

COeperat Testudinem tædium reptandi. Si quis eam in cœlum tolleret, pollicetur baccas Maris rubri. Sustollit eam Aquila, poscit præmium. Non habentem fodit unguibus. Ita Testudo, quæ concu- pijt uidere astra, in astris uitam reliquit.

MORALE.

☞ *Tua sorte sis contentus, Fuere nonnulli qui si mansissent humiles, poterant esse tuti, facti sublimes, inciderunt in pericula.*

¶ DE *Cancris, Mater* ET *Filio.*

CAncrum retrogradum monet Mater, antrorsum ut eat. Filius respondet, Mater, inquit, i præ, se- (quar.

MORALE.

¶ *Nullum reprehenderis uitij, cuius ipse queas reprehendi.*

¶ DE *Sole* ET *Aquilone.*

SOl & uentus Aquilo certant, uter sit fortior. Con uentum est experiri uires in uiatorem, ut palmam ferat, qui excusserit manticam. Boreas horriso- no nymbo Viatorem aggreditur, ac ille non desistit, a- mictum gradiendo duplicans. Assunt uices Solis, Qui

nymbo paulatim euicto, emolitur radios. Incipit Viator æstuare, sudare, anhelare. Tandem progredi nequiens, captat frigus opacum, atq; sub frondoso nemore, abiecta mantica, resedit. Ita soli contigit uictoria.

MORALE.

☞ Qui cum certes etiam atq; etiam uide. Nam & si tu fortis es, est forsitan alius te fortior. Aut si non fortior, certe callidior, ut consilio suo, tuum uindicat robur.

¶ DE ASINO.

ASinus uenit in syluam, offendit exuuias Leonis. Quibus indutus redit in pascua, greges armentaq; territat, & fugat. Venit qui perdiderat, quæritat suum Asinum. Asinus uiso hero occurrit, imo cum rugitu suo incurrit. At herus prehensis, quæ extabant, auriculis, alios licet, inquit, fallas, ego te Aselle mi probe noui.

MORALE.

☞ Quod non es, ne te esse simules, non doctum cum sis indoctus, non diuitem, non nobilem, cum sis pauper & ignobilis, te iactes. Vero enim comperto rideberis.

¶ DE Rana ET Vulpe.

RAna egressa paludem in syluis apud feras medicinam profitetur. Ait se nec Hippocriti, nec Galeno credere. Cæteris habentibus fidem, illusit Vulpes, An hæc, inquit, medicinæ habebitur perita, cui sic pallet os? Quin curet seipsam? Sic illusit Vulpes. Est enim Ranæ os ceruleo colore.

Morale.

MORALE.

☞ Stultitiæ est profiteri quod nescias, & ridiculum.

¶ DE Cane mordaci.

CAni subinde homines mordenti, ut sibi quisq; caueret, alligarat dominus nolam. Canis ratus uirtuti suæ tributum decus, suos populares despicit. Accedit ad hunc Canum aliquis ætate atq; autoritate grauis, monens eum ne erret. Nam ista, inquit, nola data est tibi in dedecus, non in decus.

MORALE.

☞ Gloriosus interdum sibi ducit laudi quod ipsi est uituperio.

¶ DE Camelo.

CAmelus sui pœnitens quærebatur Tauros insignes ire gemmis cornibus, se inermem obiectum cæteris animalibus. Orat Iouem donari sibi cornua. Ridet Iuppiter stultitiam Cameli, nec modo uotum negat, uerum & auriculas bestiæ decurtat.

MORALE.

☞ Sit quisq; fortuna contentus sua. Etenim multi fortunam secuti meliorem, incurrere peiorem.

¶ DE duobus amicis ET Vrso.

DVo amici faciunt iter, occurrit in itinere Vrsus Vnus arbore conscensa, picula euitat. Alter cũ spes fugæ non esset, collidit se humi. Accedit belua, contrectat iacentem, os explorat & aues. Homine

E 5 spiritum

ſpiritum continente, ac motum, Vrſus quia mortuis parcit; ratus cadauer eſſe, innocuus diſcedit. Percontanti poſtea ſocio, quidnam beſtia dixiſſet iacenti in aurem, hoc monuiſſe ait, ne unquam cum illiuſmodi amicis iter (faceret.

MORALE.

☞ Rara auis in terris, nigroq; ſimillima Cygno, fides eſt. Verum amicum res aduerſæ & pericula monſtrant.

¶ DE Equite caluo.

EQues caluus illigarat pileo comam fictitiam. Venit in campum, acri ſpirante Borea, ac dum male obſeruat capillatum galerum, ſubito apparet caluities. Tollit cachinnum corona, necnon & ipſe ridet. Quid noui eſt inquit, auolare capillos alienos, cum olim defluxerint, qui fuerant mei?

MORALE.

☞ Belle fecit Eques, qui non eſt indignatus, ſed cum ridentibus riſit. Socrates uero cum accepiſſet in foro alapam, hoc modo reſpondit, Moleſtum eſſe neſcire homines quando debeant prodire cum galea.

¶ DE duabus Ollis.

DVæ Ollæ ſtetere in Ripa, altera erat lutea, altera ærea, utramq; tulit uis fluuij. Luteæ colliſionem metuenti reſpondet ærea, nequid timeat, ſe ſe enim ne collidantur, ſatis curaturam. Tum altera, ſeu me, inquit, tecum, ſeu te mecum flumen colliſerit, cum meo utrumq; fiet periculo. Quare certum eſt à te ſeparari.

Morale.

MORALE.

☞ Satius est uiuere cum socio pari, quàm cum potentiori. A potentiori enim potest esse periculum, tibi, non illi à te.

¶ DE Rustico ET Fortuna.

RVsticus cum araret, offendebat in sulcis thesaurum. Gratias agit telluri, quæ hunc dedisset. Fortuna uidens nihil honoris haberi sibi, ita est secum locuta, Thesauro reperto stolidus mihi non est gratus, at eo ipso thesauro postea amisso, me primam omnium uotis & clamore sollicitabit.

MORALE.

Beneficio accepto, grati simus bene de nobis merenti. Ingratitudo enim digna est, etiam beneficio quod iam acceperit, priuari.

¶ DE Tauro ET Capro.

FVgit Leonem Taurus, uenit ad speluncam, quærens latibulum. Intranti occursat cornibus, qui intus erat, Caper. Tum ijs uerbis Bos emugit, Tu equidem cornibus tuis meam excipis fugam. Verum si abierit quem fugio, quantum à uiribus Tauri distet Caper, tum senties.

MORALE.

¶ Quis nescit miseris esse succurrendum, aut certe non nocendum? Quisquis enim à miserorum iniuria non temperauerit, si (ut est fortuna mutabilis) miseris rodierit fœlicitas, nimirum nocuisse miseris, cum pœnitebit.

Omneis

OMneis animantes suo conspectui Iuppiter adesse iusserat, cuius nam soboles esset pulcherrima iudicaturus. Properant feræ, aduolant aues, nec non ad id certamen adnatant pisces. Omnium postrema festinat Simia, trahens secum suam prolem. Cuius quidem prolis fœdas nates cunctis ridentibus, sic infit, Maneat cui fauerit Iuppiter uictoria. Meo tamen iudicio, hic meus natus est bellus, & omnium natis iure præferendus. Hoc dicto subrisit & Iuppiter.

MORALE.

☞ ET nos, & nostra nobis placent. Sed de nobis, & de nostris factis, aliorum sit iudicium, ne si ipsi iudicemus, cum Simia rideamur.

¶ DE PAVONE ET GRVE.

PAuo & Grus una cœnant. Pauo se iactat, dandam ostentat, Gruem contemnit. Grus fatetur Pauonem formosis esse pennis, sed tamen, dum uix tectis superuolat Pauo, animoso uolatu penetrare nubes.

MORALE.

☞ Nemo alterum contempserit. Sua cuiq; dos, sua cuiq; est uirtus. Qui tua uirtute caret, forsan habet qua careas tu.

¶ DE Quercu ET Arundine.

VAlidiore Notho effracta Quercus in flumine præcipiatur. Dumq; fluitat, hæret forte ramis

suis

suis in arundine, miratur arundinem in tanto turbine stare in columem. Hæc respondet, cedendo & declinando se esse tutam, inclinare ad Nothum, ad Boream, ad omnem flatum. Nec mirum esse quod quercus exciderit, quæ non cedere, sed resistere concupiuit.

MORALE.

☞ Potentiori ne resistas, sed hunc cedendo & ferendò uincas. Quod pulchre docet facundissimus Poetarum Virgilius.

Nate dea quò fata trahunt retrahuntq; sequamur
Quicquid erit, superanda omnis fortuna ferendo est.

¶ DE Tigride ET Vulpe.

VEnator iaculis agitabat feras. Tigris iubet omnes feras absistere, sese unam ait bellum confecturam. Pergit Venator iaculari. Tigris oppido sauciatur. Fugientem é prælio, telumq; extrahentem percunctatur Vulpes, quisnam ualentem Beluam tam ualde uulnerasset? Respondet se autorem uulneris haud nosse, uerum ex uulneris magnitudine capere se coniecturam, aliquem fuisse uirum.

MORALE.

☞ Fortes pleranq; sunt temerarij, & ars uim, ingenium fortitudinem superat.

¶ DE Tauris ET Leone.

QVatuor fuere Tauri, quib9 placuit cõmunem ipsorum esse salutem, & cõmune periculum.

Vides

Videt Leo simul pascentes, & si esurit, tamen coniunctos aggredi metuit. Primum dat operam uerbis fallacibus segregare, tum segregatos laniat.

MORALE.

Concordia nihil est firmius, discordia etiam fortes reddit imbecilles.

¶ DE Abiete ET Dumo.

FErtur olim Abies despicere Dumos, iactitat se pceram esse, locari in ædibus, cum uelo stare in nauibus, Dumos aūt hūiles, uiles, nulli usui idoneos. Quorū quidem tale fuit responsum, Tu sane Abies tuis gloriaris bonis, ut nostris insules malis. Verum nec tua refers mala, & nostra præteris bona. Cum tu sonanti detruncare securi, quàm uelles tum nobis, qui securi sumus, esse te similem.

MORALE.

Et summæ fortunæ sua insunt mala, & humili fortunæ sua bona. Vt nil aliud nunc dicam, hæc secura est ac tuta, illa nec extra metum est, nec caret periculo.

Horatius canit in Lyricis.

Celsæ grauiore casu.
Decidunt turres, feriuntq; summos.
Fulgura montes.

¶ DE Piscatore ET Pisciculo.

SVbduct9 hamo pisciculus, orat piscatorē se dimitti Ait se modo à matre fusum, et mensam, cum adhuc minutus sit, non multum iuuare. Si dimittat postea grandem

grandem ultro ad hamum eius rediturum. Piscator negat se dimittere prædam certam, licet exiguam. Quid habeam, inquit, scio, quid sim habiturus, nescio. Ego spem pretio non emo.

MORALE.

Certum præstat incerto, præsens futuro, & si non nunquam exile commodum omissum, attulit magnum.

¶ DE Alite ET Pullis eius.

ALes positos in segete pullos monet, ut cum ipsa abest, diligenter attendant, si fiat sermo de occatione. Redeunti è pastu matri pulli anxij narrant dominum ægri operam illam mandasse uicinis. Respondet nihil esse periculi. Item alio die trepidi, aiunt rogatos ad metendum esse amicos. Iterum iubet illa, ut sint securi. Tertio ut audiuit ipsum dominum cum filio statuisse postero mane cum falce messem intrare, iam, inquit, tempus est ut fugiamus. Vicinos & amicos non timui, quia non uenturos sciui. Timeo dominum, illi enim res est cordi.

MORALE.

☞ Secordes alienis in rebus plerique sumus. Quod si quid recte curatum uelis, alteri ne mandes, sed cures ipse.

¶ De Auaro & Inuido.

DVo homies orabant Iouem, Cupidus & inuidus. Mittitur à Ioue Apollo, per hunc ut eorum notis satis fiat, dat hic utrique optādi liberam facultatem, hac conditione, ut quodcunque petisset alter, idipsum alter acciperet duplicatum. Hæret diu cupidus,

cum

cum nihil putat fore satis. Petit tandem non pauca. Et duplum accipit socius. Porrò inuidus hoc Petit, ut ipse uno priuetur oculorum, lætus socium mulctandum esse utroq;.

MORALE.

☞ Auaritiam quid possit satiare? Inuidia uero dementius est nihil. Quæ dummodo noceat alteri, sibimet imprecatur malum.

¶ DE Leone ET Capella.

VIdet Leo pendere dumosa de rupe Capellam. Suadet descendere, ut in campo thymum, saliceseq; carpat. Recusat Capella descendere, uerba quidem eius haud sane mala, sed mentem esse plenam doli reclamans.

MORALE.

Cogita quis quid suadeat. Multi suadent utilia, non tibi, sed sibi.

¶ DE Cornice ET Vrna.

SItibunda Cornix reperit Vrnam aquæ, sed erat Vrna profundior, quàm ut posset à cornice aqua contingi, conatur effundere Vrnam, nec ualet. Tum lectos ex harena scrupulos iniectat, hoc modo aqua leuatur, & Cornix bibit.

MORALE.

¶ Interdum id quod non potes efficere ui, efficies prudentia & consilio.

¶ DE Leone ET Venatore.

LItigat Leo cũ Venatore, suam præfert fortitudinem hominis fortitudini. Post lõga iurgia, Venator ducit Leonem ad mauseolum, in quo sculptus erat

erat Leo, caput deponens in gremiū uiri. Negat fera id satis esse iuditij, homines enim sculpere qd' uellent, ait, quod si & Leones forent artifices, iam uirum sculptum (iri sub pedibus leonis.

MORALE.

☞ Quisq; quoad potest, & dicit, & facit, quod suæ parti, & causæ putet prodesse.

¶ DE Puero ET Fure.

SEdebat puer flens apud puteum. Fur rogat causam flendi. Puer dicit rupto fune incidisse in aquas Vrnam auri. Homo exuit se, insilit in puteum, quærit Vase non inuento, conscendit, atq; ibi nec Puerum, nec suam inuenit tunicam. Puer quippe sublata tunica fuge=(rat.

MORALE.

☞ Falluntur interdum, qui fallere solent.

¶ DE Rustico ET Iuuenco.

ERat Rustico Iuuencus, uinculi omnis, iugiq; impatiens. Homo astutulus bestiæ resecat cornua, cornibus enim petebat, tū iungit non currui, sed aratro, ne, ut solet, herum pulsaret calcibus. Stiuam ipse tenet, gaudens industria effecisse, ut iam foret tutus & â cornibus, & ab ungulis. Sed quid euenit? Taurus subinde resistens, spargendo pedibus, os caputq; Rustici op=(plet harena.

MORALE.

☞ Sunt nonnulli sic intractabiles, ut nulla queant arte, nullo consilio tractari.

¶ DE Satyro ET Viatore.

SAtyrus, qui deus nemorum olim est habitus, Viatorem niuæ obrutum, atq; algore enectum miseratus, ducit in antrum suum, fouet igni. Spirantem autem in manus, percontatnr causam. Qui respondens, ut calefiant, inquit. Postea cum accumberent, sufflat uiator in polenta. Quod cur faceret interrogatus, ut frigescat inquit. Tum continuo Satyrus uiatorem eijciens, nolo, inquit, in meo sit antro, cui tam diuersum est os.

MORALE.

☞ Caue sit in tuo conuictu homo duplici ore,
quiq; in sermone est Proteus.

¶ DE APRO TT RVSTICO.

APro uastanti segetes, Rusticus præcidit auriculam. Iterum deprehenso, præcidit alteram. Et tunc quoq; redeuntem capit, captum portat in urbem destinatum lautitiæ sui patroni. Secta iam in conuiuio belua, nusquam apparet cor. Excandescente hero, & flagitante cocos, uillicus respondet, Patrone, inquit, non est mirum non apparere cor, nam credo stultum aprum nunquam cor habuisse. Nam si cor habuisset, nunquam in pœnam suam ad meas segetes toties redisset. Sic Rusticus. At omnes conuiuę emori risu, cachinnari de stultitia Rustici.

MORALE.

☞ Multorum hominum tam est excors uita, ut
an cor habeant, possis ambigere.

¶ DE TAVRO ET MVRE.

Mus

MVs Tauri pedem momorderat, fugiens in antrum suum. Taurus uibrat cornua, quærit hostem, nusquam uidet, irridet eum Mus. Quia inquit, robustus es & uastus, non idcirco quemuis contempseris. Nunc te (& quidem gratis) læsit exiguus (Mus.

MORALE.

☞ Tritum illud est uerbum, qd' significantius nostrate lingua dixerim. Niemand sol uerachten seinen feind. Latine sic. Nemo suum hostem floccipendat.

¶ DE Rustico ET Hercule.

RVstici Currus hæret in profundo luto. Mox supinus deum Herculem implorat. Intonat uox è cœlo, inepte inquit, flagella equos, & ipse amittere rotis, atq; tum Herculem uocato, tum enim aderit (Hercules uocatus.

MORALE.

☞ Nil prosunt otiosa uota, quæ sane Deus non audit. Iuua temet (inquiunt) ipse, tum iuuabit te Deus.

¶ DE ANSERE

FVit Anser, qui ponebat oua aurea, singulis diebus singula, dominus ut subito fiat diues, anserem iugulat, sperans intus latere gazam. Sed ansere inuento uacuo, stupet miser, anxieq; dehinc suspirat, ac ac plangit, & rem & spem perijsse.

MORALE.

☞ Moderanda sunt uota. Curandum est ne uel præproperi simus, uel nimij. Nam & festinantia nocet &

qui plura quàm decet, quærit, interdum acquirit nihil.

¶ DE Cicada ET Formica.

CVm per æstatem, Cicada cantat, Formica suam exercet Messem, trahit in antrum grana, reponens in Hyemem. Sæuiente bruma famelica Cicada uenit ad Formicam, mendicat uictum. Renuit Formica, dictitans sese dum illa cantabat laborasse.

MORALE.

☞ Qui segnis est in iuuenta, egebit in senecta, & qui non parcit, olim mendicabit.

¶ DE Simia ET duobus eius natis.

SImia ut ferunt, cum peperit gemellos, alterum diligit, alterum negligit. Erat puerpera cum gemellis. Atq; cum incidisset terror, uiatura periculum, dilectum prehendit ulnis, quem, dum præceps fugitat, collidit petræ atq; enecat, neglectus autem qui in hirsuto hæserat tergo fugientis, mansit incolumis.

MORALE.

☞ Solet euenire, ut ipsi parentes filio, quem tenere amant, præ nimia ĩdulgentia sint mali occasio & periculi, eo, quẽ minus amarũt, præstante se strenuũ ac ꝓbum.

¶ DE Boue ET Iuuenco.

BOs iam grandis æuo quotidie trahebat aratrum. Iuuẽcus laborĩs expers, uicinis exultat in pascuis ac tandem insultat fortunæ senioris, iactat se iugi

ac uim=

ac uimculi inscium, se liberum, se ociosum, illi attritum esse labore collum. Deniq; se glabrum, ac nitidum, illum esse hirtum ac squalidum. Senior tum quidem nihil contra, sed breui post tempore uidet hunc insultorem duci ad aras, ac tum hisce uerbis affatur, Quo tua mollis uita peruenit? Securum illud otium rediit ad securim. Iam saltem (ut opinor) potius suades mihi laborem, qui me tuetur, quam otium, quod nunc te traxit ad necem.

MORALE.

☞ Ad uitam recte gerendam opus est labore & uigilantia. Secors autem & uoluptati deditus, suarum rerum, quem nolet, sortietur exitum.

¶ DE CANE ET LEONE.

Occurrit Canis Leoni, iocatur, quid tu miser exhaustus inedia, percurris syluas & deuia? Me specta pinguem ac nitidum, atq; haec non labore consequor, sed otio. Tum Leo, Habes tu quidem tuas epulas, sed habes stolide etiam uimcula. Tu seruus esto, qui seruire potes, equidem sum licet, nec seruire uolo.

MORALE.

☞ Pulchre respondit Leo, quibuslibet enim rebus potior est libertas.

¶ DE PISCIBVS.

Piscis fluuialis ui fluminis correptus est in Mare. Vbi suam efferens nobilitatem, omne Marinum genus uilipendebat. Non tulit hoc Phoca, sed ait tunc fore iudicium nobilitatis, si cum Phoca captus por-

tetur ad Forum. Se emptum iri à nobilibus, illum autem à plebe.

MORALE.

☞ Multi sic capti sunt libidine gloriæ, ut sese ipsi prædicent & iactent. Sed laus sui oris non datur homini laudi, at excipitur cum auditorum risu.

¶ DE PARDO ET VVLPECVLA.

PArdus cui pictum est tergum, cæteris feris, etiam Leonibus despectis, intumescebat. Accedit ad hunc Vulpecula, suadet non superbire, dicens, illi quidem speciosam esse pellem, sibi uero speciosam esse mentem.

MORALE.

☞ Discrimen est bonorum & ordo. Bona corporis præstant bonis fortunæ. Vtrisq; illis animi bona præferantur oportet.

APOLOGI

EX CHILIADIBVS ADAGIOrum Erasmi desumpti ad communem Puerorum fructum.

¶ DE Vulpecula ET Pardale.

CVM aliquando Pardalis Vulpem præ se contemneret, quod ipsa pellem haberet omnigenis colorum maculis uariegatam, respondit Vulpes, sibi id decoris in animo esse, quod illi esset in cute.

Morale.

MORALE.

☞ *Neq́; uero paulo ſatius eſt ingenio præditum eſſe uafro, quàm cute uerſicolore.*

¶ DE VVLPE ET FELE.

CVm aliquando Vulpes in colloquio, quod illi erat cum Fele, iactaret ſibi uarias eſſe technas, adeo ut uel Peram haberet dolis refertam, Feles autem reſponderet ſibi unicam duntaxat artem eſſe, cui fideret ſi quid eſſet diſcriminis. Inter confabulandum repente Canum accurrentium tumultus auditur. Ibi Feles in arborem altisſimam ſubſilijt, cum Vulpes interim á Canum agmine cincta, capitur.

MORALE.

☞ *Innuit Fabula, præſtabilius eſſe nonnunquam unicum conſilium, modo id ſit uerum & efficax, quàm plures dolos, conſiliaq́; friuola.*

¶ DE REGE ET SIMIIS.

REx quidã Aegyptius aliquot Simias inſtituit, ut ſaltandi rationem perdiſcerent, ut enim nullum animal ad figuram hominis propius accedit, ita nec aliud actus humanos, aut melius, aut libentius imitatur. Artem itaq́; ſaltandi protinus edoctæ, ſaltare cœperunt, inſignibus indutæ purpuris, ac perſonatæ. Multoq́; iam tempore maiorem in modum placebat ſpectaculum, donec é Spectatoribus facetus quiſpiam, Nuces, quas clanculum in ſinu geſtabat, in medium abiecit,

ibi statim Simiæ, simul atq; Nuces uidissent, oblitæ choreæ, id esse cœperunt, qđ' ante fuerant, ac repente è saltatricibus in Simias redierunt. Contritisq; personis, dilaceratis uestibus, pro nucibus inter se pugnabant nõ sine maximo spectatorum risu.

MORALE.

☞ *Admonet hæc Fabula, fortunæ ornamenta non mutare hominis ingenium.*

¶ DE Asino ET Viatoribus

DVo *quidam cum in desertis locis Asinum quempiam forte fortuna nacti essent, contendere inter se cœperunt, uter eorum, uti suum, domum abduceret. Nam utriq; pariter à fortuna uidebatur obiectus. Hac interim de re illis inuicem altercantibus, Asinus sese subduxit, ac neuter eo potitus est.*

MORALE.

☞ *Quidam à præsentibus commodis, quibus ob inscitiam uti nesciunt, excidunt.*

¶ DE PISCATORIBVS.

P*Iscatores aliquot iacto reti, testudines eduxerunt eas cũ essent inter sese partiti, neq; sufficerent omnibus comedendis, Mercurium forte accedentem inuitarunt ad conuiuium. At is intelligens se neutiquam humanitatis gratia uocari, sed ut eos fastidito cibo subleuaret, recusauit, iussitq; ut ipsi suas testudines ederent quas cœpissent.*

MORALE.

☞ *Nonnulli posteaquam inconsulte quippiam adorti sunt*

ſunt, aliorum implorant auxilium, quos ſuo negotio admiſceant.

¶ DE ASINO.

APud Cumanos Aſinus quiſpiam perteſus ſeruitutem, abrupto loro in ſyluam aufugerat, illic forte repertum Leonis exuuium corpori adplicabat ſuo, atq; ita pro Leone ſeſe gerebat, homines pariter ac feras uoce caudaq; territans. Nam Cumani Leonem ignorant. Ad hunc igitur modum regnabat aliquamdiu perſonatus hic Aſinus pro Leone immani habitus ac formidatus, donec hoſpes quiſpiam Cumas profectus, qui ſæpenumero uiderat & Leonem & Aſinum, atq; ob id non erat difficile dignoſcere aurium prominentium inditio, neq; nõ alijs quibuſdam coniecturis Aſinum eſſe deprehendit, ac probe fuſtigatum reduxit, dominoq; agnoſcenti reddidit. Interim autem riſum nõ mediocrem concitabat omnibus Cumanis Aſinus iam agnitus, quos, dudum creditus Leo, metu propemodum exanimauerat.

MORALE.

☞ Haud facile tegimus uitia, quæ á puero nobiſcum adoleuerunt.

¶ DE Scarabeo ET Aquila.

SCarabeus aliqñ ſpretus ab Aquila, cœpit de uindicta quoquo pacto ſumenda cogitare. Perueſtigauit ubi nam Aquila nidum collocaſſet, adrepſit Scarabeus, et oua ſimili dolo deiecit. Aquila cum ſæpius domi-

cilium commutaſſet, neq; quicquam proficeret, Iouem patronum adijt, exponit calamitatem ſuam. Is iubet, ut ſuo in gremio ponat oua, uel iſtic in tuto futura. Et huc per ueſtis lacinias, ſi nuſq; prorepſit pertinax Scarabeus haud quaquam ſentiente Ioue. Deinde ubi uidet oua commoueri Iuppiter, neq; ſatis animaduertit, unde territus rei nouitate, excuſſo gremio, in terram deiecit.

MORALE.

☞ Monet hæc Fabula neminem quantumuis puſillum contemnendum eſſe.

¶ DE Simijs ET Pardale.

IN Mauruſia Simiarum ingens copia. Pardalis autem animal eſt natura Simijs infeſtisſimum, quas tamen uiribus aſſequi non poteſt, nimirum illis in ſummas arbores ſubuolantibus. His itaq; dolis in eas utitur. Sternit ſe ſupinam ſub ramis, ac porrectis cruribus emori fingit ſeſe. Gaudent eo ſpectaculo Simiæ conſidentes in arbore, deinde ubi iam mortuam arbitrantur, unam aliquam emittunt exploraturam, num uere mortuus ſit hoſtis. Illa cautim ac pedetentim accedens, ubi nullum uitæ uidet argumentum, Pardale nimirum modis omnibus cadauer imitante, demum audet etiam conſcendere. Quod ſimul ac reliquæ Simiæ conſpexerint, iam depoſito omni metu deſcendunt, & Pardalim omnia ferentem, circumſultant, Poſtremo conculcant inſultantes, ludibrij cauſa, donec Pardalis ſentiens illas iam ſaltando defa-

defatigatas, de repente reuiuiſcens, aliam dentibus, aliam unguibus corripit, dilaniatq́; ac deuorat.

MORALE.

☞ Hoſtem ſimulantem uires deficere, ſummopere fugiendum eſſe.

¶ DE Satyro ET Ruſtico, Aniani Fabula, Eraſmo quoq́; interprete.

SAtyrus quidam cum uehementer algeret, Hyberno gelu ſupra modum ſæuiente, á Ruſtico quodam inductus eſt in hoſpitium. Admiratus autem, cur homo inflaret in manus ori admotas, rogauit cur ita faceret? Is reſpondit, ut frigidas manus halitus tepore calefaceret. Deinde ubi exſtructo foco, appoſita menſa in pultem feruidam rurſum inflaret, magis etiam admiratus, ſciſcitatus eſt, quid hoc ſibi uellet, uti pultem inquit ille, nimium feruentem halitu refrigerem. Tum Satyrus ſurgens á menſa, quid ego audio inquit, Tum eodem ex ore pariter et calidum & frigidum efflas? Valebis, neq́; enim mihi ratio eſt, cum eiuſmodi homine commune habere hoſpitium.

MORALE.

☞ Notantur bilingues, qui eundem modo laudant, modo uituperant.

IS QVI EMENDANDIS IIS FABVlis præfectus fuit, ſequentes Apologos ex uarijs et his optimis autoribus collegit, ut á Pueris quoq́; legerentur, quibus nunquã eſt bñ ĩſtructa, atq́; copioſa bibliotheca.

EX

EX SECVNDO NOCTIVM ATTICARVM

Gellij, Apologus Aeſopi Phrygis memoratu non inutilis.

AESOPVS ILLE E PHrygia fabulator, haud immerito ſapiens exiſtimatus eſt, cum quæ utilia monitu ſuaſuq́; erant, non ſcuere, non imperioſe præcepit & cenſuit, ut philoſophis mos eſt ſed feſtiuos delectabileſq; Apologos commentus, res ſalubriter ac proſpicienter animaduerſas, in mentes animoſq; hominum cum audiendi quadam illecebra induit, uelut hæc eius Fabella de auiculæ nidulo, lepide atq; iucunde præmonet, ſpem, fiduciamq; rerum, quas efficere quis poſſit haud unquam in alio, ſed in ſemetipſo habendam. Auicula, inquit eſt parua nomen eſt caſſita, habitat nidulaturq; in ſegetibus, id fermé temporis, ut appetat meſſis, pullis iamiam plumantibus. Ea caſſita in ſementes forte conceſſerat tempeſtiuiores, propterea frumentis flaueſcentibus, pulli etiam tunc inuolucres erant. Cum igitur ipſa iret cibum pullis quæſitum, monet eos, ut ſi quid ibi nouæ rei fieret diceretur ue, animaduerterent, idq; uti ſibi rediſſet, renunciarent.

Dominus

Dominus postea segetum illarum filium adolescentem uocat, & uides ne, inquit, hæc ematuruisse, & manus iam postulare? Iccirco die crastini, ubi primum diluculabit, fac amicos adeas, & roges ueniant, operamq́; mutuam dent, & messem hanc nobis adiuuent. Hæc ubi ille dixit, discessit, atq; ubi rediit Cassita, pulli trepiduli circumstrepere, orareq; matrem ut statim iam properet, atq; alium in locum sese asportet, nam dominus, inquiunt, misit qui amicos rogaret, uti luce oriente ueniant et metant, Mater iubet eos à metu ociosos esse. Si enim dominus, inquit, Messem ad amicos reijcit, crastino seges non metetur, neq; necesse est hodie uti uos auferam. Die igitur postero, mater in pabulum euolat, dominus quos rogauerat operitur. Sol feruit & fit nihil, et amici nulli erant. Tunc ille rursum ad filium, amici isti, inquit, magnam in partem cessatores sunt, quin potius imus, et cognatos, affines, uicinosq; nostros oramus, ut adsint cras tempori ad metendum? Itidem hoc pulli pauefacti matri nunciant, Mater hortatur, ut tum quoq; sine metu, ac sine cura sint, Cognatos, affinesq; nullos fermè tam esse obsequibiles ait, ut ad laborem capessendum nihil cunctentur, & statim dicto obediant, Vos modo, inquit, aduertite, si modo quid denuo dicetur. Alia luce orta, auis in pastum profecta est, cognati et affines operam, quam dare rogati sunt, supersedent. Ad postremum igitur dominus filio, ualeant, inquit, amici cum propinquis, Afferes

res prima luce falces duas, unam egomet mihi, & tu tibi capies alteram, & frumentum nos metipsi manibus nostris cras metemus. Id *ubi ex pullis dixisse dominum mater audiuit, tempus, inquit, est cedendi, & abeundi fiet nunc dubio procul, quot futurum dixit.* In *ipso enim iam uertitur, cuia est res, non in alio, unde petitur.* Atq; *ita* Cassita *nidum migrauit, & seges à domino demessa est.* Hæc *quidem est* Aesopi Fabula, *de amicorum & propinquorum leui & inani fiducia.* Sed *quid aliud sanctiores* Libri Philosophorum *monent quàm ut in nobis tantum ipsis nitamur?* Alia *autem omnia quæ extra nos, extraq; nostrum animum sunt, neq; pro nostris, neq; pro nobis ducamus.* Hunc Aesopi Apologum Q. *Ennius in* Satyris *scite admodum & uenuste uersibus quadratis composuit, quorum duo postremi isti sunt, quos habere cordi, & memoriæ, operæprecium esse* Hercle *puto.*

Hoc erit tibi argumentum semper in promptu situm
Ne quid expectes amicos, quod tu agere possis.

☞ Fabula *ex* Lamia Politani *desumpta.*

AVes *olim prope uniuersæ noctuam adierunt, rogaruntq; eam, ne posthac in ædium cauis nidificaret, sed in arborum potius ramis, atq; inter frondes, ibi enim uernari suauius.* Quin *eidem quercum modo enatam pusillam, tenellamq; adhuc ostendebant, in qua scilicet molliter (ut aiebant) & sidere ipsa aliquando*

quando Noctua, & suum sibi construere nidum posset. At illa Facturam se negauit. Quin uicissim consilium dedit ijs, ne arbusculæ illi se crederent. Laturam enim quandoq; esse uiscum, pestem uidelicet auium. Contempsere illæ (ut sunt leue genus, & uolaticum) sapientis unius Noctuæ consilium. Iam Quercus adoleuerat, iam patula, iam frondosa erat. Ecce tibi aues illæ omnes gregatim ramis inuolitant lasciuiunt, subsultant, colludunt, cantillant. Interea Quercus ea uiscum protulerat, atq; id homines animaduerterant. Implicitæ ergo repente ibi omnes pariter misellæ, ac frustra eas sera pœnitentia subijt, quod salubre illud consilium spreuissent. Atq; hoc esse aiunt, cur nunc aues omnes, ubiubi Noctuam uiderint frequentes eam quasi salutant, deducunt, sectantur, circumsidunt, circumuolitant. Etenim consilij illius memores admirantur eam nunc ut sapientem, stipantq; densa caterua, ut uidelicet ab ea sapere aliquando discant. Sed opinor frustra, imo uero etiam interdum cum magno ipsarum malo. Nam ueteres illæ noctuæ reuera sapientes erant. Nunc multæ noctuæ sunt, quæ noctuarum quidem plumas habent, & oculos, & rostrum, sapientiam uero non habent.

MORALE.

☞ Bñ monentis consilia ne spernas, hæc Fabula docet.

APOLOGVS EX SECVNDO LIBRO Petri Criniti, de honesta disciplina desumptus.

Sata

SAta est olim Cucurbita iuxta arborem Pinum, quæ grandis admodum & ramis patulis extabat. Cucurbita uero cum multis pluuijs atq; cœli temperamento creuisset, lasciuire incipit, & ramulos audacius porrigere, iam serpebat in Pinum, iam surgere, iam ramos & frondes inuoluere audebat, ampliora folia, candentes flores, prægrandia Poma, & uirescentia ostentans. Itaq; tanto fastu, atq; insolentia intumuit, ut Pinũ arborem ausa sit aggredi, & uides, inquit, ut te supero amplis folijs, ut uirore præsto, & iamiam ad cacumen prosurgo? Tum Pinus quæ senili prudentia, & robore pollebat, nihil mirata est Cucurbitæ insolentis audaciã, sed ita ad eam respondit, Ego hic multas Hyemes, calores, æstus, uariasq; calamitates peruici, & adhuc integra consisto, Tu ad primos rigores minus audatiæ habebis, cum & folia concident, & uiror omnis abierit.

MORALE.

☞ Secundis rebus non esse superbiendum.

¶ Fabula de Coruo ET Lupis ex Ioanne Campano desumpta.

COruus Lupos per ardua montium iuga comitatur, partem sibi prædæ fieri postulat, qui eos secutus nullo tempore destituisset, sociusq; fuisset. Repulsus deinde à Lupis, tanquam non eos sed prædam cibumq; secutus, nec minus Luporum si occiderentur, quàm cæterorum animalium exta fuisset uoraturus.

Morale

MORALE.

☞ Non quid agamus semper inspiciendum est, sed quo simus animo, cum agimus.

¶ Altera de Partu terræ, ex eodem.

TVrgida olim facta Tellus, & mirum in modum tumida, magnum aliquod paritura uidebatur. Accurrunt finitimi, stupent agricolæ, terræ partum inter spem metumq; expectant, alij Typhœa illum centimanum, alij montes erupturos putabant. Aperitur terra, prodit Mus, & quod miraculo fore omnibus arbitrabantur, in risum atq; iocum conuerterunt.

MORALE.

☞ Non semper credendum promissis magnificis.

APOLOGVS de Membris & Ventre ex Plinio desumptus.

HVmani artus cum Ventrem otiosum uiderent, ab eo discordarunt, & suum illi ministerium negauerunt. Cum eo pacto & ipsi quoq; deficerent, intellexerunt Ventrem cibos acceptos, per omnia membra diuidere & cum eo in gratiam redierunt.

MORALE.

☞ Magnæ res discordia pereunt, concordia ualent.

¶ DE Arione ET Delphino, Fabula elegantissima ex Libro XVI. Gellij.

VEtus & nobilis Ario cantator fidibus fuit. Is loco & oppido Methymnæus, terra, atq; insula

omni Leſbius fuit. Eum Arionem Rex Corinthi Periander amicum amatumq; habuit artis gratia. Is inde à Rege proficiſcitur, terras inclytas Siciliam atq; Italiam uiſere. Vbi eo uenit, aureſq; omnium menteſq; in utriuſq; terræ urbibus demulſit. In quæſtibus iſthic & uoluptatibus amoribuſq; hominum fuit. Is tum poſtea grandi pecunia & re bona multa copioſus, Corinthum inſtituit redire. Nauem igitur & nautas, ut notiores amicioreſq; ſibi Corinthios delegit. Sed eo Corinthios homine accepto, nauiq; in altum prouecta, prædæ, pecuniæq; cupidos, cœpiſſe conſilium de necando Arione. Tum illum ibi pernicie intellecta, pecuniam cæteraq; ſua, ut haberent dediſſe, uitam modo ſibi ut parcerent, orauiſſe. Nautas precum eius harum commiſertos eſſe illatenus, ut ei necem afferre per uim ſuis manibus temperarent, Sed imperauiſſe, ut iam ſtatim coram deſiliret præceps in Mare. Homo ibi territus ſpe omni uitæ perdita, id unum poſtea orauit, ut priuſquam mortem oppeteret induere permitterent ſua ſibi indumenta, et fides capere, & canere carmen caſus illius ſui conſolabile. Feros & immanes nauitas prolubium tum audiendi ſubit. Quod orauerat, impetrat, Atq; ibi mox de more cinctus, amictus, ornatus, ſtanſq; in ſummæ puppis foro, carmen quod Orthium dicitur, uoce ſublatiſſima cantauit. Ad poſtrema cantus, cum fidibus, ornatuq; omni, ſicut ſtabat canebatq;, eiecit ſeſe procul in profundũ. Nautæ haud quaquam dubi-

tantes,quin periſſet.curſum quem facere cœperant,tenuerunt. Sed nouum,& mirum, & pium facinus contigit,Delphinum repente inter undas adnauiſſe, & dorſo ſuper fluctus edito uectauiſſe,Incolumiq; eum corpore & ornatu,Tænarum in terram Laconicam deuexiſſe. Tum Arionem prorſus ex eo loco Corinthum petiuiſſe, talemq; Periandro Regi, qualis Delphino uectus fuerat, ſeſe obtuliſſe eiq; rem, ſicuti acciderat, narrauiſſe.Regem iſtæc parum crediďiſſe, Arionem quaſi falleret,cuſtodiri iusſiſſe. Nauitas requiſitos,ablegato Arione,disſimulanter interrogaſſe,ecquid audiſſent in ijs locis,unde ueniſſent, ſuper Arione ? Eos dixiſſe, hominem cum inde irent,in terra Italia fuiſſe,eumq; illic bene agitare, & ſtudijs delectationibuſq; urbium florere, atq; in gratia pecuniaq; magna fortunatum eſſe. Tum inter hæc eorum uerba, Arionem cum fidibus & indumentis,cum quibus ſe in ſalum eiaculauerat,extitiſſe. Nautas ſtupefactos,conuictoſq;,ire,inficias non quiſſe.

MORALE.

☞ Documento eſt hæc Fabula,plus aliquando inueniri in brutis animalibus clementiæ,q̃ in ijs hominibus,qui præter opes nihil habent penſi,præter figuram nihil humanitatis.

NICOLAI GERBELLII PHORCENSIS

Apologus lepidissimus.

¶ DE Aranea ET Podagra.

ARANEA paululum a texendo opere quietior, animi relaxandi gratia commodum deambulant, Huic se obuiam præbuit Podagra, tametsi passibus ambiguis admodum ægre illam assequeretur. Eius diei itinere utcunq; emenso, non longe aberant ab oppidulo, cui regionis eius incolæ Tiche nomen indiderant. Vtriq; consilium fuit, conditionis suæ hospitem peruestigare. Aranea non maximopere data opera, in opulenti cuiusdam ciuis ædes diuertit. Inibi quaqua uersum telas suas præpandebat, prætendebatq; retia, aderant illico, nescio qui Trygodæmones, qui textrinam illius demoliebantur. Momentaneum itaq; erat ipsius, quo etiam cunq; se uerteret, ædificium. Nusquam enim scopariorum oculatas scopas poterat effugere. Misera planè quæ in tanta rerum omnium affluentia, sola egebat proturbaturq;. Podagra uero mendicabuli instar uix tandem egestosi cuiuspiam tuguriolum impetrarat. In id loci cum decubuisset, nihil non experiebatur miseriarum. Apponebatur cœnaturienti panis cibarius, aridis uix faucibus hianti hydropoterium.

Iamq;

Iamq; diurno itinere lasceſcenti torus ligneus, nullis fron dibus, nullo gramine, ſed prætenuibus paleis inſternebatur. Atqui *dicere non eſt huius inſtituti, quàm conuenerint male membris mollibus, cuticulæ (ut ita dixerim) holoſericæ ſtragula tam dura, tam barbari uilli.* Oriente *igitur uix tandem illo auguſto ſydere, quod exaudit, qđ intuetur omnia, conuenere rurſum* Aranea *ſimul & Podagra.* Prior *Aranea præteritæ noctis moleſtias, tot locorum commutationes denarrat.* Nunc *heri exprobrant munditiem, nunc nimiam ſcopariorum obſeruantiam.* Po*dagra contra de hoſpitis ſui egeſtate complura comminiſcitur.* Nec *ocium habet admonſtrare* Araneæ *liuidas uibices, quas adamantina fulcra tenellæ cuticulæ impreſſerant.* Conſilium *ineunt, araneam deinceps pauperũ tuguria,* Podagram *uero diuitum aulas debere ſubingredi, in hanc* Aranea *pedibus,* Podagra *animis uadit ſententiam.* Veruntamen *tenebris iamiam increſcentibus urbi cuipiam ſeſe approximant,* Podagra *inſtituti non immemor, pedetentim ſe in nummoſi cuiuſdam domum illatebrauit.* Qua *commodũ ab hero conſpecta.* Dij *boni qua beneuolentia, qua humanitate, quibus nominibus excipitur.* Supponuntur, *ſubſtruunturq; olorinæ culcitræ, toralia* Perdicum *ſubalaribus plumis referta.* Taceo Vinum *dulce, uinum nigrum,* Lesbium, Surrentinum. Taceo *ficedulas,* Phaſianos, *atq; eas auiculas, quæ binis ſuperbiunt cordibus.* In Summa *nihil delitiarum, nihil uolupta-*

tum non exhauriebat. Aranea pauperis casam ingressa, telas orditur quaquauorsum parietes interpatent, retia suspendit. Orbiculari operi manibus pedibusq; incumbit. Reficit abrupta, perficit incerecepta. Et ut dicam breuiter, uacua dominatur in aula. Nullas insidias, nullius formidat insultus. Imo uero etiam iam scopis superior omnibus. Non multo post Podagra Araneam conuenit, delitias suas, fœlicitatem, fortunas, ampliter exornat. Aranea miris laudibus extollit imperium suum, ædificandi texendiq; libertatem. Placuit tandem hæc utrisq; sententia. Quorsumcunq; proficiscerentur Podagram in diuitum domos, Araneam in pauperum Tuguria debere diuertere.

MORALE.

☞ Apologus hic tametsi ad usus uarios accommodari queat, id tamen in primis declarat, alium alio loco fortunatiorem esse, Præterea morborum domicilium esse diuitum aulas. Ad ultimum, nusquam libertatē maiorem q̃ ubi diuitiarū minus.

Fabularum Aesopi FINIS.

LAVRENTII ABSTEMII VIRI ELEGANTIS.

et amœni ingenij Fabulæ elegantissimæ, nup per clarissimum Poetam & Philosophū Gargetium emaculatæ.

Domici

DOMICIVS

PALLADIVS SOVRANVS

Pollioni Vadio, Sacerdoti uenerando. S. P. D.

IAM PRIDEM TVO SERMONI de Abstemio frequenti Literarum confessu Pollio uenerande non inuitus interfui, Cum minime prætextatis (ut ita dicam) laudibus hominem celebrares, adeoq; in arcem euasisti, ut nemo sanè (mea sententia) eum cumulatius laudare potuerit. Mox inde secedens diu hæc omnia mecum animo uolutabam, unde tanta conflueret laudationis abundantia, unde tanta non uulgaris obseruatio emanaret, unde deniq; amicitia adeo perfecta exoriretur Proculdubio non aliunde mecũ tandem collegi, quã ex præclaræ eius uirtutis nomine proficisci, cuius quidem uis magna et præpotens est. Quãobrem nõ possum pfecto non suspicere ingenium tuum amabile, tuũq; animum uirtutibus fultum diligentibus nõ admirari, qui neque ambitione, neq; inuidia, neq; aliquo alio liuore deuincitur. Siquidem omnes, quas meretur Abstemius noster, laudes, non transis silentio, imo ad alias ipsas cumulandas, ob eius incredibilem eloquentiam, singularemq; doctrinam ultro accedis, idq; haud ab re, cum

pater omnium elegantiarũ, atq́; idem leporum omnium merito ſit & habeatur. Et ut hæc clariora luce, non officij gratia, aut temere dicantur quotidie, quemadmodum aliqua eius laborum monumenta exiſtere uidemus, quæ undiq́; perfecta uerborum concinnitate, perſpicacisſimiſq; ſententijs ſcatent. Nam modo dicam de hoc Apologorum Libello nuper impreſſo, in quo perſpicua ac inſignis eius ingenij amœnitas, non abſq; laude maxima redundare uidetur. Quare non uereor, ut is remiſſo cuiuſcunq́; animo peſſum eat, Abſtemioq́; (abſit inuidia uerbo) omnium quàm iucundisſimo detrahatur. Cui & te & me ob tanti nominis celebritatem nulla unquam in re defuturos eſſe liquido conſtabit.

VALE.

LAVRENTIVS ABSTEMIVS OCTAVIAno Vbaldino Comiti Mercatelli. Salutem. Plurim. Dicit.

AEDITVRVS HVNC APOLOGOrum Libellum, quem de numero Fabularum hecatomythium nuncupaui, multum diuq́; dubitata Octauiane Princeps inclytæ, tuo ne eum nomini potisſimum

G 4

tissimum dedicarem. Nam cum tuam in me non sine pluri mis bñficijs perspicerem beneuolentiam, non aliquid mearum uigiliarum tibi deuouere, ingratissimi hominis esse uidebatur. Rursus cum tuorum in me officiorũ numerum, diuinasq; uirtutes tuas mecum ipse reuoluerem, indignum tantis meritis, tantaq; sapientia munusculum hoc esse cernebam. Hanc tandem dubitationem meã amouit humanitas & prudentia tua, qua non tam res tibi dono datas, quàm offerentium uoluntatem soles inspicere. Addidit quoq; mihi animum, Guidus Vbaldus clarissimus Dux & Princeps meus omni laude maior, qui opusculũ meum de nonnullis locis obscuris superiori anno ei dedicatum uultu ita placido, & serena fronte suscepit, ut sperare merito possem, hoc tibi qualecunq; fore non ingratum. Non mediocriter etiam me incitarunt Georgius Emus, pro Venetis hic agens Legatus, non solum patritia nobilitate, uerumetiam bonarum artiũ studijs clarus, & Carolus Verardus Cæsenas Archidiaconus Cæsenæ, & Alexandri Pontificis Maximi Cubicularius, uir omni literarum genere præstans, necnon Renatus Melioratus, et Robertus Vrsus Ariminenses Iurisconsulti clarissimi, nec minus qui humanitatis uocant studijs, eruditi. Hic enim, alijq; complures optimi harum rerum censores, cum hunc libellum legissent, multis me uerbis sunt ad æditionem cohortati. Non putaui igitur tam humano principi hoc munus ingratum futurum, quod tot eruditis uiris

ante placuisse cognoueram. Accipe igitur hoc quicquid est libelli ab Abstemio tuo, cuius mentem, animumq; si penitus posses inspicere, in hac tenui re magnū munus tibi iudicares oblatum. Ne quis autem inutilem & inanem hunc meum scribendi laborem existimaret, præfatiunculam quandam præponendam censui, qua ītelligeretur doctos etiam et claros uiros in magnis rebus huiusmodi fabulis non uoluptatis tantum, uerumetiam utilitatis gratia delectatos. Sedulo dedimus operam, ut seria potius q̃ iocos saperent, unde ridiculas multas, quæ inter componendum sese mihi offerebant, consulto præterij, quia nimis lasciue, et tanti principis grauamine mihi uidebantur indignæ. Non tamen ita agrestis esse uolui, quin eas aliqua urbanitate aspergerem, maxime ad Principem scribens, cum principes curarum mole pressi, soleant interdum recreandi animi gratia iocos appetere.

VALE.

EIVSDEM ABSTEMII

Procœmium.

COgitanti mihi uaria Scriptorum genera, Qui, ut humanæ uitæ prodessent, cogitationes suas literarum mandauere memoriæ, qui Apologos scripsere, non postremo loco digni esse uidentur. Non enim modo mortalium animos incredibili quandam afficiunt uoluptate, uerumetiam ad res honestas, utilesq; per agendas suis Fabellis, magis quàm Philosophi suis præceptis

ceptis alliciunt. Nam ita in legentium animos quadam iucunditate penetrant, & quibusdam similitudinibus, quæ maxime ad commouendos animos ualent, quid uitandum faciendumq; sit ostendunt, ut omnes etiam inuiti, illis assentire cogantur, Sensus enim audiendi fastidiosissimus, res etiam utiles honestasq; haud facile admittit, ni fuerint aliqua urbanitate conditæ. Testis quidam Orator Atheniensis, qui ad Athenienses uerba faciens, cum eos minus attentos uideret, rogauit, ut saltem Fabulam audire dignarentur, quo impetrato, Ceres, inquit, et Hirundo, & Anguilla simul iter facientes, ad quendam fluuiũ peruenerunt, Hirundo quidem superuolauit, Anguilla autem amnem tranauit. Quod cum dixisset obticuit, interrogantibus autem illis, quid Ceres egisset? Vobis, inquit, Dea uestra succensuit, qui eos, qui uobis utilia suadent, audire nolentes, tam attentis auribus confabulantes auditis. Quantam uim Apologi habeant ad animos commouendos, cum multis possem, tribus uero contentus Exemplis ostendere. Samijs Rectorem populi morti addicere uolentibus, Aesopus hac Fabella dissuasit dicens, Vulpem quendam fluuium transeuntem in Lacunam fuisse propulsam. Vnde cum exire non posset, tenaci limo retenta, muscarum affligeretur aculeis. Quod Herinaceus conspicatus, misericordia motus est interrogauitq; an uellet, ut ab ea Muscas abigeret. At illa abnuit dicens, hæ meo sanguine iam plenæ, paruam mihi

possunt

possunt inferre molestiam, si autem has abegeris, aliæ fa melicæ superuenient, quæ quicquid mihi superest sangui nis, exhaurient. Ita ó Viri Samij *uobis eueniet, si enim hunc rectorem uestrum iam locupletem occideritis, alios eligatis necesse est, qui dum se opibus uolent īplere, quic quid hic uobis reliquit, eripient.* His *uerbis moti* Samij, *ab incepto destitere.* Hac *ratione adductus* Tyberius Cæ *sar, diurnos* Magistrat9 *dabat, unde(ut refert* Iosephus) *sub eo, per uiginti* Annorum *spacia, per duos tantum præsides,* Gratum *scilicet & Pilatum est gubernata* Iu= *dea.* Nõ *parcit populis regnum breue, ut inquit* Statius. Himerenses Phalaridem Agrigentinorum *tyrannum* Du *cem exercit9 sui eligere uolentes,* Stesichorus Poeta *hoc* Apologo *deterruit.* Equus, *dicens, solus pascebat in pra= to.* Aduenien*te autem* Ceruo, *& pascua corrumpente, consuluit hominem, qua posset illum arte punire.* Cui *ho mo, si frenum, inquit acceperis, & me armatum dorsum tuum ascendere permiseris.* Cum *huic consilio esset obse= cutus,* Ceruũ *quidem hominis auxilio uictor abegit.* Sed *non amplius hominem dorso, non frenum depulit ore.* Ita, *inquit* Stesichorus, Viri Himerenses *uobis eueniet, si* Phalaridem *ducem efficietis.* Hostes *quidem uestros pu nietis, sed huic tyranno perpetuo seruietis.* Quibus *uer= bis territi* Himerenses, *huiusmodi ducis eligendi consili= um deposuere.* Cum *populus* Romanus *á* Senatu *seces= sisset, quod tributum &* Militiam *toleraret, nec ullo pacto*

pacto reduci posset, nonne Agrippa Menenius eum hoc Apologo reuocauit? Olim, inquiens, Quirites, humani artus uentrem otiosum et desidem intuentes, ab eo discordarunt, nec amplius illi cibum ministrare decreuerunt. Sed cum ipsi quoq; alimenta illi denegando, quæ per oĩa membra deferuntur, deficerent, cum eo in gratiam redierunt. Eodem inquit modo, Senatus et populus, quasi uenter & membra, alterum alterius auxilio indigent, et ut discordia intereunt, ita concordia ualent. Qua Fabula populus reuocatus, cum Senatu in gratiam rediit. Non immerito igitur, non solum Græci & Latini Poëte, ut Hesiodus & Horatius, huiusmodi Fabulas suis operibus inseruerunt, uerumetiam maximi & celeberrimi Philosophi, ut Plato, Aristoteles, Plutarchus & multi alij eas plurimum commendauerunt, et ad institutionem moralis et ciuilis uitæ non minimum facere arbitrati sunt. Quocirca Omnibonus Leonicenus, & Laurentius Valla uiri ætatis nostræ doctissimi, paucos Aesopi Apologos é Græco in Latinum uertere, sibi laudi, cæteris uero uoluptati et utilitati fore nõ dubitarunt. Et iure quidem, Leguntur enim, et in doctissimorum uirorum manibus quotidie uersantur. Non uideo igitur cur has componendo Fabulas laude fraudari debeam, quam cæteri Latini ex translatione consecuti sunt, nisi adeo inuidi sumus, ut Latinis licere nõ putemus, quod Grecis est cum summa omnium laude concessum.

☞ DE Mure in Cista Nato.
FABVLA PRIMA.

MVS IN CISTA NATVS omnem ferè ibi duxerat ætatem, nucibus pastus, quæ in ea seruari solebant. Dum autem circa oras cistæ ludens decidisset, quæreretq; ascensum, reperit epulas lautissime paratas, quas cum gustare cœpisset, quam stultus, inquit, hactenus fui, qui in toto terrarum orbe nihil melius Cistula mea esse credebam. Ecce quam suauioribus hic uescor cibis.

☞ Hæc Fabula indicat, non ita patriam diligendam, si ignobilis sit, ut alia non adeamus loca, cum alibi beatiores esse possimus.

¶ DE Rustico imperante ut Trticum absq; aristis nasceretur. II.

IMperauerat à Cerere Rusticus quidam, ut Triticum absq; aristis nasceretur, ne metentium tritutantiumq; manus læderet: Quod ubi inaruit, à minutis auibus depastum est. Tum Rusticus, quàm digna, inquit, patior, qui paruæ commoditatis causa, emolumenta quam maxima perdidi.

☞ FABVLA indicat parua incommoda maiori utilitate pensanda.

¶ DE Accipitre Columbam insequente. III.

Cum Acci-

CVm Accipiter Columbam præcipiti insequeretur uolatu, Villam quandam ingressus, à Rustico captus est. Quem blande, ut se dimitteret, obsecrabat, Non enim te læsi dicens. Cui Rusticus, nec hæc, respondit, te læserat.

☞ Fabula indicat merito puniri, qui innocentes lædere conantur.

¶ DE ARANEA ET Hirundine. IIII.

ARanea in Hirundinem excandescens, quæ Muscas qui suus est cibus, capiebat, retia in foribus, per quas uolitare solebat, ut eam caperet, suspenderat. Hirundo uero aduolans, retia cum Textrice per aëra portabat. Tunc Aranea in aëre pendens, & se iamiam perituram intelligens, Quàm iuste hæc patior dicebat, quæ minima uolatilia magno labore uix capiens, credidi me tam magnas aues posse comprehendere.

☞ Hac admonemur Fabula, ne uiribus maiora aggrediamur.

¶ DE Rustico amnem transituro.

RVsticus torrentem transiturus, qui forte imbribus excreuerat, quærebat uadum. Et cū primum eam fluminis partem tentasset, quæ quietior, placidiorq; uidebatur, reperit eam altiorem, quám animo erat opinatus. Rursus ibi breuiorem, tutioremq; adinuenit, ubi maiori aquarum strepitu fluuius decurrebat. Tunc secum, Quàm tutius, inquit, clamosis aquis, quàm quie-

quietis, & silentibus uitam nostram credere possumus.

☞ Hæc admonemur Fabula, ut minus uerbosos & minaces, quàm quietos extimescamus.

¶ DE Columba ET Pica. VI.

COlumba interrogata à Pica, quid eam induceret, ut in eodem semper loco nidificaret, cum eius pulli inde sibi semper surriperentur, simplicitas, respondit. ☞ Hæc indicat Fabula, facile esse uiros probos sæpe decipi.

DE Cuculo ET Accipitre. VII.

IRrisus ab Accipitre Cuculus, quod cum sibi & corpore par, & colore non absimilis esset, præ angustia animi potius uermibus terrenis, quàm suauibus aliarum auium carnibus uesceretur, uidit paucis post diebus Accipitrem, à Rustico, cuius Columbas insectabatur, captum, ad metum cæterorum ex alta Turre pendere. Cui Cuculus, Quàm melius tibi, inquit, amice fuisset, uermes uenari, quàm alienas aues impetere.

☞ Hæc Fabula indicat eorum uitam tutiorem esse, & magis probandam, qui suis rebus sine periculo contenti sunt, quàm illorum, qui aliena appetentes, adeunt magna uitæ discrimina.

¶ DE Asino ET Vitulo. VIII.

ASinus et Vitulus in eodem pascentes prato, sonitu campanæ hostilem exercitum aduentare præsenserat. Tūm Vitulus, fugiamus hinc ô sodalis, inquit,

inquit, ne hostes uos captiuos abducant. Cui Asinus, fuge tu, inquit, quem hostes occidere & esse consueuerunt, Asini nihil interest, cui ubiq; eadem ferendi oneris est proposita conditio. ☞ Hæc Fabula seruos admonet, ne dominos magnopere mutare formident, modo prioribus deteriores, futuri non sint.

¶ De Vulpe & Mulieribus Gallinam edentibus. IX.

VUlpes iuxta Villam quandam transiens, conspexit cateruam mulierum plurimas gallinas opipare assatas, alto silentio comedentes, ad quas conuersa, Qui clamores, inquit, & Canum latratus contra me essent, si ego facerem, quod uos facitis? Cui respondens quædam anus, pessima animalium, inquit, Nos quæ nostra sunt, comedimus, tu uero aliena furaris.

☞ Hæc Fabula nos admonet, ne putemus nobis in aliena licere, quod proprijs dominis licet.

DE Caponibus pinguibus & macro. X.

VIr quidā cōplures Capones in eodem Ornithobosco inclusos, largo nutricauerat cibo, qui pingues effecti sunt omnes præter unum, quem ut macilentum irridebant fratres. Dominus nobiles hospites lauto & sumptuoso accepturus conuiuio, imperat coco, ut ex his interimat, coquatq; quos pinguiores inuenerit. Hoc audientes corpulenti, sese afflictabant, dicentes, quanto præstitisset nos macilentos esse.

Hæc Fabula in pauperum solamen conficta est, quo-

rum uita tutior est, quàm diuitum.

DE Trabe ET Bobus eam trahentibus. XI.

TRabs ulmea de Bobus conquerebatur dicens, Ingrati, ego multo tempore meis uos frondibus alui, uos uero me nutricem uestram per saxa & luta trahitis. Cui Boues, gemitus suspiriaq; nostra, & stimulus, quo pungimur, te docere possunt, quod te trahamus inuiti. Ignouit Trabs.

Ignosco
Ignovi

☞ Hæc nos docet Fabula, ne in eos excandescamus, qui non sua sponte nos lædunt.

¶ DE Arboribus pulchris & deformi. XII.

ARbores complures in eodem creuerant loco, proceræ, rectæ, enodesq;, præter unam humilem, paruam, nodosamq;, quam ut deformem, pusillamq; cæteræ ludibrio habere solitæ erant. Aedificaturus domum loci dominus, iubet omnes excidi, præter eam, quæ breuitate & deformitate sua ædificium indecorum redditura uidebatur. Cæteris excisis, deformis hæc secum dicebat. De te non amplius queærar natura, quod me turpem genueris, cum formosis tam magna uideam imminere discrimina.

☞ Hæc Fabula nos admonet, ne doleamus nos natos esse deformes, cum multis formositas sæpe nocuerit.

DE

DE Cygno in Morte canente reprehenso à CICONIA. XIII.

CYgnus moriens interrogabatur à Ciconia, cur in morte, quàm cætera animalia adeò exhorrent, multo suauiores quàm in omni uita emitteret sonos, cum potius mœstus esse deberet. Cui Cygnus, quia inquit, neq; cibi quærendi cura amplius cruciabor, neq; Aucupum laqueos extimescam.

Hæc Fabula nos admonet, ne mortem formidemus, qua omnes uitæ præsentis miseriæ præciduntur.

DE Muliere Virum morientem flente, & Patre eam consolante. XIIII.

MVlierem adhuc iuuenem, cuius Vir animã agebat, pater consolabatur dicens, Ne te affligtes tantopere filia, Alium enim Virum tibi inueni, isto longe formosiorem, qui prioris desiderium facile mitigabit. At Mulier doloris impatiens, ut quæ maritum ardenti amore prosequebatur, non modo uerba parentis nõ admittebat, sed intempestiuam alterius mariti mentionem accusabat. At ubi maritum defunctũ uidet, inter lachrymas & luctus parentem interrogat, an adsit ibi iuuenis ille, quem sibi in Virum dare uelle se dixerat.

Fabula indicat, quàm cito defunctorum maritorum amor ex uxorum animo excidere soleat.

DE Muliere Amatoris discessum flente. XV.

MVlier impudica amatorem suum abeuntem, quem omnibus ferè rebus spoliauerat, multis lachrymis prosequebatur. Interrogante autem eam uicina, cur ita inconsolabiter fleret. Non discessum eius inquit, sed pallium, quod ei reliqui, fleo.

Fabula indicat, non amatores, sed eorum bona à Meretricibus amari.

¶ DE Musca, quæ quadrigis insidens, puluerem se excitasse dicebat. XVI.

QVadrigæ in stadio currebant, quibus Musca insidebat. Maximo autem puluere tum Equinorum pedum pulsu, tum rotarum uolutatione exorta, dicebat Musca, quam magnam uim pulueris excitaui? ☞ Hæc Fabula ad eos spectat, qui cum ignaui sint, alienam tamen gloriam suis magnificis uerbis in se transferre conantur.

¶ DE Anguilla conquerente, quod magis quàm Serpens infestaretur. XVII.

ANguilla interrogabat Serpentem, quare cum similes essent atq; cognati, homines tamen se potius, quàm illum insequerentur. Cui Serpens quia rarus inquit, me lædit impune. ☞ Fabula indicat minus lædi solere, qui sese ulciscuntur.

¶ DE Asino, Simia, & Talpa. XVIII.

COnquerenti Asino, qđ cornibus careret, Simiæ uero quòd cauda deesset, tacete, ĩquit Talpa, cũ me

me oculis captam esse uideatis.

☞ Hæc Fabula ad eos pertinet, qui non sunt sua sorte contenti, qui si aliorum infortunia considerarent, æquiori animo tolerarent sua.

¶ DE Nautis sanctorum auxilium implorantibus. XIX.

NAuta quidam in Mari subita et atra tempestate deprehensus, cæteris eius socijs diuersorum auxilium implorantibus, nescitis, inquit, quid petatis, Ante enim quam sancti isti ad Deum pro nostra liberatione se conferant, hac imminenti procella obruemur. Ad Deum igitur confugiendum censeo, qui absq; alterius adminiculo, à tantis malis nos poterit liberare. Inuocato igitur Dei omnipotentis auxilio, illico procella cessauit.

☞ Fabula indicat, ubi potentioris auxilium haberi potest, ad imbecilliores non confugiendum.

¶ DE Piscibus è sartagine in prunas desilientibus. XX.

PIsces adhuc uiui in Sartagine feruenti oleo coquebantur, quorum unus, fugiamus hinc fratres, inquit, ne pereamus. Tunc omnes pariter è Sartagine exilientes, in ardentes prunas deciderunt. Maiore igitur dolore affecti, damnabant consilium, q̃d cœperant, dicentes, Quanto atrociori nunc morte perimus.

☞ Hæc nos admonet Fabula, ut ita præsentia uitemus pericula, ne incidamus in grauiora.

¶ DE Quadrupedibus societatem aduersus Aues cum Piscibus ineuntibus. XXI.

QVadrupedes cum bellum sibi ab auibus esset indictum, cum Piscibus fœdus inierunt, ut eorum auxilio se ab auium furore tuerentur. Cum autem optata expectarent auxilia, Pisces negant per terram ad eos accedere posse.

☞ Hæc nos admonet Fabula, ne eos nobis socios faciamus, qui cum opus sit, nobis adesse non possint.

¶ DE Legato auaro Tubicines decipiente. XXII.

QVidam auarus pro Patria Legatus, in aliam urbem profectus erat. Cui Tubicines præsto affuerunt, ut illius aures turbarum clangore, loculos autem suos pecunia implerent. Quibus ille renunciari iubet, non esse nunc locum cantibus, se in summo luctu et mœrore constitutũ, matrem enim suam obijsse. Tubicines autem spe frustrati, & mœsti abeunt. Amicus quidam Legati audiens luctum, ad eum uisendum, consolandumq́; accedit, interrogatq́; quam diu Mater eius obijsset. Quadraginta iam anni sunt, inquit. Tunc amicus intellecta Legati stropha, in risum effusus est.

☞ Hæc Fabula ad auaros facit, qui omni arte student conseruare pecuniam.

¶ DE Viro qui ad Cardinalem nuper creatum gratulandi gratia accessit.

VIr quidam facetus admodum & urbanus, audiens amicum suum ad Cardinalatus dignitatem assumptum, ad eum gratulandi gratia accessit. Qui honore tumidus, amicum ueterem agnoscere dissimulans, quisnam esset interrogabat. Cui ille, ut erat ad iocos promptus. Misere sco, inquit, tibi, cæterisq; qui ad huiusmodi honores perueniunt. Quàm primum enim dignitates eiusmodi estis assecuti, Visum, Auditumq́;, & cæteros sensus ita amittitis, ut pristinos amicos amplius non dignoscatis. ☞ Hæc Fabula eos notat, qui in altum sublati, ueteres despiciunt amicitias.

¶ De Iuuene Senis curuitatem irridente. XXIIII.

IVuenis quidam conspicatus Senem in arcus tensi similitudinem Curruum, interrogauit an sibi arcum uellet uendere? Cui ille, Ecquid, inquit, est tibi opus pecuniam amittere? Si enim ad meam perueneris ætatem, absq; pecunia arcum tibi natura concedet.

☞ Hæc Fabula indicat minime irridenda uitia Senilis ætatis, quam nemo uiuendo effugere potest.

¶ DE SENE Puellam in uxorem accipiente. XXV.

VIr quidam imprudens exacto septuagesimo uitæ anno, Puellã duxerat in uxorẽ, qui ad id tempus in cœlibatu pmansisset. Cui cũ debitum soluere nõ posset, dicere solebat, Quàm male uitã meam disposui Iuueni.n. mihi uxor deerat, nunc aũt senex desum uxori. ☞ Hæc Fabula innuit, omnia suo tempore peragenda.

¶ DE AQVILA ET PICA.

PIca Aquilam rogabat, ut se inter suos familiares & domesticos acciperet, quando id mereretur cum corporis pulchritudine, tum ad mandata per agenda linguæ uolubilitate. Cui Aquila, hoc facerem, respondit, ni uererer, ne quæ intra tegulam fiunt, tua loquacitate cuncta efferres. ☞ Hæc Fabula monet linguaces & garrulos domi non habendos.

¶ DE Turdo amicitiam cum Hirundine ineunte. XXVII.

GLoriabatur Turdus se amicitiā contraxisse cum Hirūdine. Cui mater, stultus es fili, īquit, si credis cū ea te posse conuiuere, cum uterq; uestrum diuersa soleat appetere loca. Tu enim frigidis, illa tepidis delectatur locis. ☞ Hæc monemur Fabula, ne eos nobis faciamus amicos, quorum uita à nostra dissentit.

¶ DE RVSTICO ET MVRE.

RVsticus quidam erat admodum pauper, sed adeò facetus, ut ne calamitatis quidem tempore natiui Leporis obliuisceretur. Is cum uillam suam casu, igne iniecto, ita ardentem uideret ut aliquo modo ignem extinguere posse diffideret, mœstus spectabat incendium. Interim cernit Murem quendam, qui Villa egressus, periculum quàm ocyssime fugiebat. Oblitus damnorum Rusticus cucurrit, & Murem corripiens, illum in medium iecit incendium dicens, Ingratum animal,

tempore

tempore fœlicitatis mecum habitasti, nunc quia fortuna mutata est, Villam meam deseruisti.

☞ Fabula indicat eos non esse ueros amicos, qui arridente fortuna, à latere tuo non discedunt, turbata autem præcipiti abeunt cursu.

¶ DE Heremita uirgine ægrotante. XXIX.

INsitum est á natura omni animantium generi, ut rei ueneteræ libidine incitentur, à qua si qui homĩes, qui Coruo albo rariores sunt, se abstinere uolunt, sæpe in graues morbos incidere solent. Quidã igitur Heremita ab ipsa adolescentia ita titillationes carnis euicerat, ut usq; ad quintum & uigesimum ætatis annum uirgo permaneret. Cum autem in eam ætatem grauissimæ ægrotare cœpisset, Medici nullũ aliud salutis eius remedium se inuenire dicebãt, nisi ut cũ aliqua muliere coiret. Diu Heremita recusauit, mori se potius uelle dicens, quàm uirginitatem, rem tam præclaram, et Deo maxime gratam amittere. Assueti enim uirtutibus, ægre illas à se discedere patiuntur. Victus tandem precibus & cupiditate uitæ, qua nihil homini sane mentis dulcius est, adducta sibi Mulieris infusus gremio, placidum petiuit per membra soporem. Experrect9 aũt uehementer angebatur, et tantam uim lachrymarũ effundebat, ut omnes qui aderant, illius misererentur. Quisq; igitur cũ consolari, & ut bono animo esset, hortari, quoniã Deus clementissimus pater ei ignosceret, quia non uoluptatis, sed recuperan-

dæ ſanitatis cauſa opus tale patraſſet. At ego, inquit, iſtud non fleo, ſed quod tantam dulcedinem citius expertus non ſum.

☞ Hæc indicat Fabula, humanam naturam adeò peccatorum illecebris delectari, ut uitiorum uoluptatem facile uirtutum amaritudini anteponat.

¶ DE DIVITE QVODAM ET SERVO. XXX.

VIr erat diues, ſeruum habens tardi ĩgenij, quem regem ſtultorum ſolebat nuncupare. Ille his uerbis ſæpius irritatus, ſtatuit hero par referre. Semel enim in herum cõuerſus, utinam, inquit, rex ſtultorum eſſem, in toto enim terrarum orbe, nullum meo lætius eſſet imperium, & tu quoq; meo ſubeſſes imperio.

☞ Fabula indicat omnia plena eſſe ſtultorum.

¶ DE Vidua Virum petente. XXXI.

VIdua quædã diues à uicina petebat, ut maritum ſibi repeteret, quem non coitus gratia, qui ĩgratus admodum ſibi erat, ſed ne bona ſua dilapidarentur, exoptare ſe dicebat, Mulier ſagax, et uiduæ uerſutias intelligens, ſe inquiſituram pollicetur. Paucis poſt diebus uiduam conueniens, reperi inquit tibi uirũ ex animi tui ſententia. Eſt enim uir prudens et ad res gerendas natus et genitalibus caret, quæ tibi cordi nõ ſint. Cui uidua, abi hinc, inquit, in malam rem, cum iſto marito tuo tam illepido, & ſi enim coitus appetens non ſunt, uolo tamẽ habeat, quod nos reconciliet, ſi quando cœperimus

perimus esse discordes.

☞ Hæc Fabula indicat, nullum matrimonium fœlix, si clauus defuerit, qui Virum & Mulierem arctissime constringit.

¶ DE Canibus urbanis Villaticum insequentibus. XXXII.

CANES complures Vrbani quendam Villaticum præcipiti insequebantur cursu, quàmdiu ille fugit, nec repugnare ausus est. At ubi ad insequentes conuersus substitit, & dentes ipse quoq; ostendere cœpit, omnes pariter substiterunt, nec aliquis urbanorum illi propinquare audebat. Tunc Imperator exercitus, qui forte ibi aderat, ad suos conuersus Milites. Commilitones, inquit, hoc spectaculum nos admonet, ne fugiamus, cum præsentiora fugientibus, quam repugnantibus uideamus imminere pericula.

DE Anu Dæmonem accusante. XXXIII.

VOlunt homines ut plurimum, quando sua culpa aliquid sibi acciderit aduersi, in fortunam uel in Dæmonem culpam conferre, ut se crimine exuant, adeò omnes sibi indulgent. Hoc Dæmõ ægre ferens, cum uideret Anum quandam arborem ascendentem, ex qua illã ruituram, et in se culpam collaturã præuiderat, accitis testibus dixit, Videte anum illã absq; meo cõsilio arborem ascendentem, unde eam casuram esse prospicio. Estote mihi testes, me ei non suasisse, ut soleata illuc ascende=

ascenderet. Mox anus cecidit, & cum interrogaretur, cur soleata arborem ascendisset, Dæmon, inquit, me impulit. Tunc Dæmon adductis testibus, probauit id ab anu absq; suo factum esse consilio.

Fabula indicat, homines minime uenia dignos, qui cum libere peccent, fortunam uel Dæmonem accusant.

¶ DE Testudine & Ranis. XXXIIII.

TEstudo conspicata Ranas, quæ in eodem stagno pascebantur, adeò leues agilesq; ut facile quolibet prosilirent, & longissime saltarent, naturam accusabat, quod se tardum animal, & maximo impedimentum onere procreasset, ut neq; facile se mouere posset, & magna assiduo mole præmeretur. At ubi uidit Ranas Anguillarum escam fieri, & cuiuscumq; uel leuissimo ictui obnoxias, aliquantulum recreata dicebat. Quanto melius est onus, quo ad omnes ictus munita sum, ferre, quám tot mortis subire discrimina.

☞ Hæc Fabula indicat, ne ægre feramus dona naturæ, quæ maiori nobis commodo sæpe sunt, quám nos intelligere ualeamus.

¶ DE Gliribus quercum eruere uolentibus. XXXV.

GLires Quercum arborem glandiferam dentibus eruere destinauerant, quo paratiorem haberent cibum, ne uictus gratia toties ascendere & descendere cogerentur. Sed quidam ex eis, qui ætate, & usu

usu rerum ac prudentia cæteros longe anteibat, eos absterruit dicens. Si nutricem nostram nunc interficiemus, quis futuris annis nobis ac posteris nostris alimenta præbebit? ☞ FABVLA *hæc monet, Virum prudentem debere non modo præsentia intueri, uerumetiam futura longe prospicere.*

¶ DE CANE ET HERO. XXXVI.

Canem quidam habens, quo magis ab illo diligeretur, semper cum suis pascebat manibus, ligatumq́; soluebat. Ligari autem & uerberari iubebat à seruo, ut beneficia à se, maleficia autem à seruo in illum uiderentur esse collata. Aegre autem ferens Canis se assidue ligari uerberariq́;, aufugit, & cum increparetur à domino ut ingratus, & tantorum beneficiorum immemor, qui se fugisset, á quo semper dilectus pastusq́; fuisset, ligatus autem uerberatusq́;, nunquam, respondit, Quod seruus tuo iussu facit, á te factum puto.

☞ *Hæc Fabula indicat, eos malefactores habendos, qui maleficiorum causa fuere.*

¶ DE AVIBVS SCARABEOS *timentibus.* XXXVII.

Magnus timor Aues incesserat, ne Scarabei arcu pilari eas occiderent, á quib9 magnã pilarũ uim in sterquilinio summo labore fabricatam audierunt. Tũc Passer, nolite, inquit, expauescere, Quomodo enim Pilas in nos per aëra uolantes iacere poterunt

runt

runt, cum eas per terram magno molimine uix trahant.

Hæc Fabula nos admonet, ne hostium opes extimescamus, quibus deesse uidemus ingenium.

DE VRSO ET APIBVS. XXXVIII.

VRsus ictus ab Ape, tanta ira percitus est: ut aluearia, in quibus Apes mellificauerant, tota unguibus discerperet. Tunc apes uniuersæ, cum domos suas dirui, cibaria auferri, filios necari uiderent, facto impetu aculeis Vrsum inuadentes, penè necauere. Qui ex earum manibus uix elapsus secum dicebat, quanto melius erat Apis unius aculeum tolerare, quàm tot in me hostes mea iracundia concitare.

Hæc Fabula innuit longe melius interdum esse iniuriam unius sustinere, quám dum unum punire uolumus multo nobis inimicos comparare.

DE AVCVPE ET FRINGILLA. XXXIX.

AVceps tetenderat uolucribus retia, largãq; illis in area effuderat escam, pascentes tñ aues non capiebat, quia sibi uidebantur paucæ, qbus pastis ac auolantibus, aliæ pastum adueniunt. Quas quoq; pp̄ter paucitatem capere neglexit. Hoc per totum diem ordine seruato, ac alijs aduenientibus, alijs abeuntibus, illo semper maiorem prædam expectante, tandem aduesperascere cœperat. Tunc auceps amissa spe multas capiendi, cum iam tempus esset quiescendi, attrahens retia, unam tantum Fringillam, quæ infœlix in area remanserat

rat, cœpit. ☞ Hæc Fabula indicat, qui omnia comprehendere nolunt, sæpe pauca uix capere posse.

¶ DE MILITE ET EQVO. XL.

Miles Equum habens optimum, emit alium nequaquàm illi bonitate parem, quem multo diligentius, quàm priorem nutricabat, tunc priori sic ait. Cur me dominus quàm te impensius curat? Cum tibi neq; pulchritudine, neq; robore, neq; uelocitate comparandus sim. Cui ille, Est hæc, inquit, hominum natura, ut semper in nouos hospites benigniores sint.

Hæc Fabula indicat hominum amentiam, qui noua, etiam si deteriora sint, solent ueteribus anteponere.

¶ DE SVE ET CANE.

SVS irridebat Canem odorisequum, qui domino murmure & cauda adularetur, à quo ad artem aucupatoriam multis uerberibus, auriumq; uellicationibus fuerat instructus. Cui Canis, Nescis, inquit, insane, nescis, quæ ex uerberibus illis sim consecutus? Per ea enim suauissimis Perdicum, Coturnicumq; carnibus uescor. ☞ Hæc Fabula nos admonet, ne iniquo feramus animo Præceptorum uerbera, quæ multorum bonorum causa esse consueuere.

¶ De Trabe Boum pigritiam increpante. XLII.

TRabs quæ Curru uehebatur, Boues ut lentulos increpabat, dicens, Currite pigri, onus enim leue

porta

portatis. Cui Boues, Irrides nos responderunt, ignara quæ te pœna maneat. Onus hoc nos cito deponemus, tuum autem tu quod rumparis, sustinere cogeris, indoluit trabs, nec amplius Boues conuitijs lacessere ausa est.

☞ Hæc Fabula quemlibet monet, ne alium insultet calamitatibus, cum ipse possit maioribus subiacere.

¶ DE Carduele & Puero. XLIII.

CArduelis auis interrogata à Puero, quo in delitijs habita, & suauibus & largis cibis nutrita fuerat, cur cauea egressa, regredi nollet, ut meo, inquit, me arbitratu, non tuo pascere possim.

☞ Hæc FABVLA indicat, uitæ libertatem cunctis delitijs anteponendam.

¶ DE Scurra ET Episcopo. XLIIII.

SCurra quidam Calendis Ianuarijs ad Episcopum quendam diuitem quidem, sed auarum accedens, Numisma aureum strenæ nomine petijt. Antistes insanire hominem dixit, qui crederet tantam pecuniam sibi in strenam dari. Tunc Scurra nummum argenteum efflagitare cœpit. Sed cũ ille hoc quoq; nimium sibi uideri diceret, æreum quadrantem, ut saltem sibi traderet, orabat. Sed cum ne hunc quoq; posset ab Episcopo extorquere, Reuerende, inquit, Pater, saltem benedictione tua me pro strena imperti. Tunc Episcopus, flecte, inquit, genua fili, ut te benedicam. At ego inquit

Scurra

scurra, benedictionem istam tuam tam uilem nolo. Si enim nummum æreum ualeret eam mihi nunquam pro fecto concederes.

¶ Hæc Fabula contra eos Episcopos & Sacerdotes conficta est, qui diuitias & opes pluris faciunt, quàm cuncta Ecclesiæ sacra atq; mysteria.

¶ De Vpupa indigne honorata. XLV.

INuitatæ ferè oẽs aues ad Aquilæ nuptias, indignè ferebant Vpupam cæteris præferri, quia corona in signis esset & uersicoloribus pennis ornata, cum semper inter stercora & sordes solita esset uolutari.

Hæc Fabula stultitiam eorum arguit, qui in hominibus honorandis, potius uestitum, nitorem, præstantiamq; formæ, quàm uirtutes moresq; soleant attendere.

¶ De Sacerdote & Pyris. XLVI.

SAcerdos quidã gulosus extra patriam ad nuptias proficiscens, ad quas fuerat inuitatus, reperit in itinere pyrorum aceruum, quorũ ne unum quidem attigit, quamuis magna affectus fame, Quin potius ea ludibrio habens, lotio conspersit, indignabatur enim huiusmodi cibos sibi in itinere offerri, qui ad lautas accedebat epulas. Sed cũ in itinere torrentem quẽdam ita imbribus auctũ offendisset, ut sine uitæ periculo, eũ transire non posset, domum redire constituit. Reuertens autem ieiunus, tanta est oppressus fame, ut nisi Pyra illa, quæ urina consperserat, comesset, cum aliud non inueni-

ret, extingueretur. Hæc FABVLA monet, nihil esse contemnendum, cum nihil sit tam uile & abiectum, quod aliquando usui esse non possit.

DE MVLO ET EQVO. XLVII.

MVlus conspiciens Equum aureo freno ephippioq; insignem, & purpureis opertum phaleris, rumpebatur inuidia, illum beatum reputans, qui continue optimis uesceretur cibis, & decoro amiciretur ornatu, se autem præ illo infœlicem, qui Clitellis male dolatis oppressus, quotidie maxima onera ferre cogeretur. At ubi uidit Equum pugna redeuntem, multis affectum uulneribus, præ illius calamitate se fœlicem appellabat, longe melius esse dicens, quotidiano labore durum uictum quæritare, & turpiter uestiri, quam post optimos & delicatos cibos, & tantos ornatus, mortis adire discrimina.

☞ Hæc Fabula monet, Regibus & Principibus minime inuidendum, quia diuitijs & opibus abundent, ut cum uitam eorum longe pluribus periculis, quam pauperum uideamus esse subiectam.

DE Porco & Equo. XLVIII.

POrcus conspiciens Equũ bellatorẽ, qui cataphractus ad pugnã prodibat. Stulte, ĩquit, quo properas? In pugna n. fortasse morieris: Cui equus, At tibi inter lutum, sordesq; impugnato, quamuis nihil dignum laude gesseris, cultellus adimet uitam, mortem uero meam

ro meam comitabitur gloria. ¶ Hæc Fabula innuit, honestius esse rebus præclare gestis occumbere, quàm uitam turpiter actam protrahere.

DE Coriario emente pellem Vrsi à Venatore nondum capti. XLIX.

Coriarius ad Venatorem accedens, emit ab eo pellem Vrsi, pecuniamq; pro ea protulit. Ille sibi in præsentia pellem Vrsi non esse, cæterum postridie uenatum profuturum, Vrsoq; interfecto, pellem illius ei se daturum pollicetur. Coriarius animi gratia cũ Venatore in syluam profectus, altissimam arborem ascendit, ut inde Vrsi, Venatorisq; certamen prospiceret. Venator intrepidus ad antrum ubi Vrsus latebat, profectus, immissis Canibus, illum exire compulit, qui euitato Venatoris ictu, eum prostrauit humi. Tunc Venator sciens hanc feram in cadauera non sæuire, anhelitu retento, se mortuum simulabat. Vrsa naribus admotis olfaciens, cum illum nec Naso, nec corde spirantem deprehenderet, abscessit. Coriarius cum feram abesse prospiceret, ac nihil amplius adesse periculi, ex arbore se deducens, & ad Venatorem, qui nondum surgere audebat, accedens, illum ut surgeret monebat, interrogauit deinde, quid ad aurem ei Vrsus locutus esset. Cui Venator, monuit me, inquit, ne deinceps Vrsi pellem uendere uelim, nisi eum prius ceperim.

Hæc Fabula indicat, incerta pro certis non habenda.

¶ De Heremita & Milite. L.

HEremita quidam uir sanctissimæ uitæ, Militem hortabatur, ut relicta seculi militia, quàm absq; Dei offensa, et animæ discrimiē pauci exercent, tandem se corporis traderet quieti, et animæ consuleret saluti. Cui Miles, faciam, inquit, quod mones pater. Verum enim est, quod hoc tempore Milites, neq; stipendia exigere ualeant, licet exigua sint, neq; prædari possunt.

☞ Fabula significat multos uitijs renunciare, quia illæ amplius exercere non possunt.

¶ DE Viro & uxore bigamis. LI.

VIr quidam defuncta uxore, quam ualde dilexerat, duxit alteram, & ipsam Viduam, quæ assidue ei prioris mariti uirtutes, fortiaq; facinora obijciebat. Cui, ut par referret, ipse quoq; defunctæ uxoris mores probatissimos, pudicitiamq; insignem referebat, Quadam autem die uiro irata, pauperi eleemosinam petenti, partem Caponis, quem in cœnam utrisq; coxerat, dedit, dicens, Do tibi hoc pro anima prioris uiri. Quod audiens Maritus, accersito paupere, reliquum Caponis dedit dicens, & ego quoq; do tibi hoc pro anima uxoris meæ defunctæ. Sic illi, dum alter alteri nocere cupiunt, quid cœnarent tandem non habuerunt.

☞ Hæc Fabula monet, non esse contra eos pugnandum, qui se possunt optime uindicare

¶ DE LEONE ET MVRE.

Leō

LEo laqueo captus in sylua, cum se ita irretitum uideret, ut nullis uiribus se inde posse explicare consideret, Murem rogauit, ut abroso laqueo eum liberaret, promittens tanti beneficij se non immemorem futurum. Quod cum Mus prompte fecisset, Leonem rogauit, ut filiam eius sibi traderet in uxorem. Nec abnuit Leo, ut benefactori suo rem gratam faceret. Noua autem nupta ad uirum ueniens, cum eum non uideret casu illum pede pressit, atq; contriuit.

☞ Hæc indicat Fabula, matrimonia & cætera consortia improbanda, quæ ab imparibus contrahuntur.

¶ DE VLMO ET SILERE. LIII.

VLmus in Ripa fluminis nata, siler sibi proximum irridebat, ut debile & inualidum, quod ad omnem uel leuissimum undarum impetum flecteretur, suam autem firmitatem & robur, magnificis extollebat uerbis, quod multos annos assiduos annis impetus inconcussa pertulerat. Semel autem maxima undarum uiolentia, Vlmus perfracta trahebatur ab Equis. Cui Siler ridens, inquit, Cur me deseris uicina, ubi nunc est fortitudo tua? ☞ Fabula significat sapientiores esse qui potentioribus secedunt, quam qui resistere uolentes turpiter superantur.

¶ De Cera duritiem appetente. LIIII.

CEra ingemiscebat se mollem et cuicunque leuissimo ictu penetrabilem procreatam. Videns autem

lateres ex luto multo molliori factos, in tantam duritiem ignis calore peruenisse, ut multa perdurarent secula, se iecit in ignem, ut eandem duritiem consequeretur. Sed statim igne liquefacta, consumpta est.

¶ Hac admonemur Fabula, ne appetamus quod est nobis natura denegatum.

¶ DE Agricola Militiam & Mercaturam affectante. LV.

AGricola quidam ægre ferebat se assidue terram uoluere, nec perpetuis laboribus ad magnas diuitias peruenire, cum nonnullos uideret Milites, qui actis prælijs, ita rem auxerant, ut bene induti incederent, & lautis epulis nutriti, beatam agerent uitam. Venditis igitur ouibus, Capris, ac Bobus, Equos emit & arma & in Militiam profectus est, ubi cum ab imperatore suo male pugnatum esset, non solum quæ habebat, perdidit, sed etiã pluribus uulneribus affectus est. Quare damnata Militia, mercaturam exercere statuit, ut ubi maius lucrum, & minorem laborem existimabat. Prædijs igitur uenditis, cum nauem mercibus impleuisset, nauigare cœperat, sed cum in alto esset, tempestate subito coorta, Nauis submersa est, & ipse cum cæteris, qui in ea erant, ad unum omnes periere.

¶ Hæc Fabula monet, quemlibet debere sua arte esse contentum, cum ubiq; sit parata miseria.

¶ DE ASINO ET SCVRRA. LVI.

Asinus

ASinus indigne ferens, Scurram quendam honorari, & pulchris uestibus amiciri, quia magnos uentris edebat sonos, ad Magistratus accessit, petens ne se minus quàm Scurram honorare uellent, & cum Magistratus admirantes eum interrogarent, cur se ita honore dignum duceret, inquit, quia maiores quam Scurra crepitus uentris emitto, eosq; absq; fœtore.

¶ Hæc Fabula eos arguit, qui in rebus leuissimis, suas pecunias profundunt.

De Amne suum fontem conuitijs lacessente. LVII.

AMnis quidam suum conuitijs fontem lacessebat, ut inertem quod immobilis staret, nec ullos haberet pisces, se autem plurimum commẽdabat, quòd optimos crearet pisces, & per ualles blando murmure serperet. Indignatus fons in amnem uelut ingratum, undas repressit. Tunc Amnis & piscibus & dulci sono priuatus, euanuit. ¶ Hæc Fabula eos notat, qui bona quæ agunt, sibi arrogant, non Deo attribuunt, à quo largo fonte nostra bona procedunt.

¶ DE Viro maligno & Dæmone. LVIII.

VIr malignus, cũ plurima perpetrasset scelera, & sæpius captus, & carcere conclusus, arctissima et peruigili custodia teneretur, Dæmonis auxilium implorabat, qui sæpenumero illi affuit, & é multis eum periculis liberauit. Tandem iterum deprehenso & solitum auxilium imploranti, dæmon magnum calce-

orum pertusorum fascem super humeros habentes, apparuit dicens, Amice, amplius tibi auxilio esse non possum tot enim loca pro te liberando hactenus peragraui, ut hos omnes calceos contriuerim. Nulla mihi superest pecunia, qua alios ualeam comparare. Quare pereundum est tibi. ☞ Hæc admonet Fabula, ne existimemus nostra semper impunita fore peccata.

¶ De Auibus plures reges eligere uolentibus. LIX.

AVes consultabant de pluribus regibus eligendis, cum Aquila tantos uolucrum greges sola regere non posset, fecissentq; uoto satis, nisi Cornicis monitu a tali consilio destitissent, quæ, cum causam rogaretur, cur non plures reges duceret eligendos, quia difficilius, inquit, plures, quàm unus saccus implentur. ☞ Hæc Fabula docet, longe melius ab uno, quam à multis principibus gubernari.

¶ De Muliere, quæ pro uiro se mori uelle dicebat. LX.

MAtrona quædã admodum pudica, et uiri amantissima, ægre ferebat maritum aduersa ualetudine detineri. Lamentabatur, ingemiscebat, et ut suum in uirum amorem testaretur, rogabat mortem, ut si maritũ sibi esset erreptura, se potiꝰ q̃ illũ uellet occidere. Inter hæc uerba, mortem cernit horribili aspectu uenientem, cuius timore perterrita, & iam sui uoti pœnitens. Non sum ego, inquit, quem petis, iacet ibi in lecto

quem

uem occisura uenisti. ☞ *Hæc Fabula indicat, neminem esse adeo amantem amici, qui non malit sibi bene esse quàm alteri.*

¶ *De adolescente in funere matris canente.* LXI.

VIr quidam defunctam uxorem, quæ ad sepulchrum efferebatur, lachrymis & fletibus prosequebatur. Filius uero eius canebat, qui cum á patre increparetur ut amens & insanus, qui in matris funere cantaret, cum una secum mœstus esse, & flere deberet, inquit, Pater mi, si sacerdotes ut canerent conduxisti, cur mihi irasceris gratis concinenti. Cui pater, Non tuum, inquit, & sacerdotum est idem officium.

☞ *Fabula indicat, non omnia omnibus decora.*

¶ *De Viro Zelotypo, qui uxorem dederat custodiendam.* LXII.

VIr Zelotypus, uxorem quam parum pudice uiuere cōpererat, cuidam amico, cui plurimum fidebat, dederat custodiendam, ingentem pollicitus pecuniā, si eam ita diligenter obseruaret, ut nullo modo coniugalem uiolaret copulam. At ille ubi aliquot dies expertus custodiam hanc nimis difficilem, & ingeniū suum uersutia mulieris uinci cōperisset, ad maritum accedens, dixit se amplius nolle hanc tam duram gerere prouinciam, quandoquidem ne Argus quidem, qui totus oculeus fuit, mulierem inuitam posset custodire. Addidit præterea, si necesse sit, malle se anno integro saccum ple-

num pūlicib9 quotidie in pratum deferre, ſolutoq́; ſacco eos inter herbas paſcere, ueſpereq́; facto, omnes domum reducere, quā una die impudicam Mulierem ſeruare.

☞ Hæc Fabula indicat, nullos cuſtodes eſſe ita diligentes qui impudicas Mulieres ualeant cuſtodire.

DE Viro clyſteria recuſante. LXIII.

VIr quidam natione Germanus, diues admodum ægrotabat, ad quem curandum plures acceſſerant Medici (ad Mel enim cateruatim conuolant Muſcæ) quorum unus inter cætera dicebat, opus eſſe clyſteribus, ſi uellet conualeſcere, quod cum Vir, huiuſmodi inſuetus Medicinæ, audiret, furore percitus, Medicos domo eijci iubet, dicens eos eſſe inſanos, qui cum caput ſibi doleret, podici uellent mederi

☞ Hæc Fabula innuit, omnia etiam ſalutaria inſuetio & inexpertis, aſpera & obfutura uideri.

¶ DE Aſino ægrotante & Lupis uiſitantibus. LXIIII.

ASinus ægrotabat, famaq́; exierat eum cito moriturum, ad eum igitur uiſendum cum Lupi Caneſq; ueniſſent, peterentq́; à filio, quomodo pater eius ſe haberet? Ille per hoſtij rimulam reſpondit, Melius quam uelletis. ☞ Hæc indicat Fabula, quod multi fingunt moleſte ferre mortem aliorum, quos tamen cupiunt celeriter interire.

¶ Quod nuci, Aſino et Mulieri proſunt uerbera. LXV

Mulier

MVlier quædam interrogabat nucem ſecus uiam natam, quæ à prætereunte populo ſaxis impetebatur, quare eſſet ita amens, ut quo pluribus, maioribuſq; uerberibus cederetur, eó plures præſtantioreſq; fructus procrearet. Cui Iuglans, es ne, inquit, Prouerbij immemor ita dicentis?

Nux, Aſinus, Mulier, ſimili ſunt lege ligati,
Hæc Tria nil recte faciunt, ſi uerbera ceſſent.

¶ Hæc Fabula innuit, ſæpe homines proprijs iaculis ſe ſolere confodere.

DE Aſino laborum finem non inueniente. LXVI.

ASinus hyberno tempore plurimum angebatur, quod nimio afficeretur frigore, et durum paleærum haberet uictum. Quare uernã temperiem et teneras herbas optabat. Sed cum Ver aduenisset, cogereturq; à domino, qui Figulus erat, argillam in aream et ligna ad fornacem, indeq; lateres, Imbrices, Tegulas, ad diuerſa loca deferre, pertæſus Veris, in quo tot labores tolerabat, æſtatem oĩbus uotis expetebat, ut dominus Meſſe impeditus, eum quieſcere pateretur. Sed tunc quoq; cũ Meſſes in aream, et inde domum Triticũ ferre compelleretur, nec quieti locus ſibi eſſet, Autumnũ ſaltem laborum finem fore ſperabat. Sed ubi ne tunc quoq; malorum terminum adeſſe cernebat, cum quotidie Vinum, Poma, Ligna portanda eſſent, rurſus Hyemis Ni-

ues

ues & glaciem efflagitabat, ut tunc saltem aliqua sibi requies á tantis laboribus concederetur.

☞ Hæc Fabula indicat, nulla esse præsentis uitæ tempora, quæ non perpetuis sint subiecta laboribus.

¶ DE Mure, qui cum Fele amicitiam contrahere uolebat. LXVII.

MVres complures in cauo parietis commorantes contemplabantur Felem, quæ in tabulato, capite demisso, & tristi uultu recumbebat. Tunc unus ex eis, hoc animal, inquit, benignum admodum, & mite uide. Vultu enim ipso sanctimoniam quandam præfert, uolo ipsum alloqui, & cum eo indissolubilem nectere amicitiam. Quæ cũ dixisset, & propius accessisset, á Fele captus & dilaceratus est. Tunc cæteri hoc uidentes, secum dicebant, Non est profecto, non est uultui temere credendum. ☞ Hæc Fabula innuit, non ex operibus homines iudicandos, cum sub ouili pelle sæpe atroces Lupi delitescant.

¶ De Asino, qui Hero ingrato seruierat. LXVIII.

ASinus qui Viro cuidã ingrato multos annos inoffenso pede seruierat, semel, ut fit, dum sarcina pressus esset graui, & salebrosa incedit uia, sub onere ceciderat. Tũc dñs implacabilis multis uerberibus surgere compellebat, pigrum animal & ignauum nuncupatus. At ille miser inter uerbera hæc secum dicebat, Infœlix ego, quàm ingratum sortitus sum herum.

Nam

Nam quamuis ei multo tempore sine offensa seruierim, tamen non hoc unũ delictum, tot meis pristinis bñficijs compensat. ☞ Hæc Fabula *in eos conficta est, qui bñficiorum sibi collatorũ immemores, etiam minimam bñfactoris sui in se offensam, atroci pœna prosequuntur.*

De Lupo *suadente histrici ut tela deponeret.* LXIX.

L*Vpus esuriens in* Histricem *intenderat animum, quem tamen quia sagittis undiq; munitus erat, inuadere non audebat.* Excogitata *autem eum perdendi astutia, illi suadere cœpit, ne pauco tempore tantum telorum onus tergo reportaret, quandoquidem ne aliquid sagittarij, nisi cum prelij tempus instaret, portarent. Cui* Histrix, *aduersus* Lupum *inquit, semper præliandi tempus esse credendum est.* ☞ Hæc Fabula *innuit, uirum sapientem oportere aduersus inimicorum & hostium fraudes semper esse munitum.*

¶ DE Mure *liberante* Miluum. LXX.

M*Vs conspicatus* Miluũ *laqueo aucupis implicitũ, misertus est auis, quamuis sibi inimicæ, abrosisq; dente uinculis, euolandi uiam ei fecit.* Miluus *tanti immemor beneficij, ubi se solutũ uidit,* Murem *nil tale suspicantem corripiens unguibus, & rostro lacerauit.* ☞ Fabula *indicat, malignos uiros huiusmodi gratias suis benefactoribus solere rependere.*

¶ DE Cochlea *petente ab* Ioue, *ut suam domum secum referre posset.* LXXI.

Cum

CVm Iuppiter ab exordio mundi ſingulis animalibus munera quæ petiſſent, elargiretur. Cochlea ab eo petijt, ut domum ſuam poſſet circumferre. Interrogata à Ioue, quare tale ab eo munus expoſceret, quod illi graue & moleſtum futurum erat. Malo inquit, tam graue onus perpetuo ferre, quàm cum mihi libuerit, malum uicinum non poſſe uitare.

¶ Fabula indicat, malorum uicinitatem omni incommodo fugiendam.

¶ De Erinacio Viperam hoſpitem eijciente. LXXII.

ERinacius Hyemem aduentare præſentiens, blande Viperam rogauit, ut in propria illius cauerna aduerſus uim frigoris locum ſibi concederet. Quod cum illa feciſſet, Erinacius huc atq; illuc ſe prouoluens, ſpinarum acumine Viperam pungebat, & uehementi dolore torquebat. Illa male ſecum actum uidens quando Erinacium ſuſcepit hoſpitio, blandis eum uerbis ut exiret orabat, quandoquidem locus ambobus eſſet anguſtus. Cui Erinacius, exeat, inquit, qui hic manere non poteſt, quare Vipera ſentiens ſibi locum ibi non eſſe, illi ceſsit hoſpitio. ¶ Fabula indicat eos in conſortia non admittendos, qui non poſſunt eijcere.

¶ De Lepore ſeſe Vulpi ob pedum uelocitatem præferente. LXXIII.

LEpus ſeſe dignũ reputabat, qui Vulpi præferretur, quoniam longe illam pedũ pernicitate ſuperabat.

. Tunc Vulpes, At ego, inquit, ingenium sum sortita præstantius, quo sæpius quam tu pernicitate tua, Canes ...do. ☞ Hæc indicat Fabula, corporis uelocitatem & uires, ab ingenio longe superari.

¶ DE Sene ob impotentiam libidinem carnis relinquente. LXXIIII.

VIr quidam sanctitate præditus singulari, senem quendam admonebat, ut tandem uitium libidinis dimitteret, cui uehementer insudarat. Cui Senex, obtemperabo, inquit, pater sancte, sanctissimis optimisq; admonitionibus tuis. Nam usum Veneris admodum mihi obesse sentio, & uirga amplius non arrigitur. ☞ Fabula indicat multos non amore uirtutis & Dei, sed timore pœnæ, & impotentia consuetis uitijs solere desistere.

¶ DE Agricola & Poeta. LXXV.

AGricola quidam ad Poëtam accedens, cuius agros colebat, cum eum inter libros solum offendisset interrogauit eum, quo pacto ita solus uiuere posset. Cui ille, solus, inquit, tantum esse cœpi, postquàm te huc contulisti.

☞ Hæc indicat Fabula, eruditos uiros, qui doctiissimorum uirorum turba continue stipantur, tunc solos esse, cum inter Illiteratos homines fuerint.

¶ DE Lupo Ouis pelle induto, qui gregem deuorabat. LXXVI.

LVpus ouis pelle indutus, ouium se ĩmiscuit gregi, quotidieq; aliquã ex eis occidebat. Quod cũ pastor animaduertisset, illũ in altissima arbore suspendit, Interrogantibus autem cæteris pastoribus, cur ouẽ suspendisset, aiebat, pellib9 quidẽ ut uidetis, est ouis, opera autem Lupi. ☞ Hæc indicat Fabula, homines non ex habitu, sed ex operibus iudicandos, quoniam multi sub uestimentis Ouium, supina faciunt opera.

¶ De Patre filium ad uirtutes frustra hortante. LXXVII.

PAter quidam filium uitijs deditum, multis hortabatur uerbis, ut derelicta uitiorum uia, uirtutibus inuigilaret, quæ ei laudem & decus erant pariturae. Cui filius, frustra, inquit, pater ad hæc facienda hortaris. Multos enim prædicatores (ut aiunt) audiui, qui longe te melius ad uirtutum hortabantur uiam, nunquam tamen eorum admonitionibus obsecutus sum.

☞ Fabula indicat, uiros malignæ naturæ nullius hortatu à uitijs uelle desistere.

¶ De Cane oues domini sui occidente, à quo suspensus est. LXXVIII.

PAstor quidã cani oues suas dederat custodiendas, optimus illum pascens cibis. At ille sæpe aliquam Ouem occidebat. Quod cum Pastor animaduertisset, canem capiens, eum uolebat occidere. Cui canis, Quid me, inquit, perdere cupis? Sum unus ex domesticis tuis

cis tuis, interfice potius Lupum, qui continue tuo insidiatur ouili. Imo inquit pastor, te quàm Lupum morte dignum magis puto. Ille enim palam se meum hostem profitetur. Tu uero sub amicitiæ specie, quotidie meum imminuis regem.

☞ Hæc innuit Fabula, longe magis puniendos, qui sub amicitiæ specie nos ledunt, quà qui aperte se nostros inimicos profitentur,

De Ariete cum Tauro pugnante. LXXIX.

ARies quidam inter lanigeros erat greges, tanta cornuum & capitis firmitate, ut cæteros arietes statim facileq; superaret. Quare cum nullũ amplius arietem inueniret, qui occursanti sibi auderet obsistere, crebris elatus uictorijs, Taurum ausus ad certamen prouocare. Sed primo congressu, cum in taurinam frontem arietasset, tam atroci ictu repercussus est, ut feré moriens hæc diceret. Stultus ego, quid egi? Cur tam potentem aduersarium ausus sum lacessere, cui me imparem creauit natura. ☞ Fabula indicat, cum potentioribus non esse decertandum.

De Vidua & Asino uiridi. LXXX.

VIdua quædam cœlibatum exosa, nubere cupiebat, sed non audebat, uerita uulgi irrisiones, qui maledictis eas solet incessere, quæ ad secundas transeunt nuptias. Sed commater eius, quàm cõtemnenda essent populi uoces, hac arte monstrauit, iussit enim

Asinum album, quem Vidua habebat, uiridi colore depingi, & per omnes urbis uicos circumduci. Quod dum fieret, tanta admiratio ab initio omnes inuaserat, ut non solum pueri, uerumetiam senes hac re insolita moti, Asinum animi gratia concomitarentur. Deinde cum huiusmodi animal quotidie per urbem duceretur, desierunt admirari. Itidem inquit ad Viduam commater eueniet tibi. Si enim uirum acceperis, per aliquot dies eris Fabula uulgi. Deinde hic sermo conticescet.

☞ Hæc Fabula indicat, nullam rem esse tanta dignam admiratione, quæ diuturnitate temporis non desinat esse miraculum.

DE Aquila filios Cuniculi rapiente. LXXXI.

AQuila in altissima arbore nidulata, Catulos cuniculi, qui longe inde pascebantur, in escam pullorum suorũ rapuerat, quam Cuniculus blandis orabat uerbis, ut suos sibi filios restituere dignaretur At illa cum, ut pusillum & terrestre animal, & ad sibi nocendum impotens arbitrata, eos in conspectu matris unguibus dilacerare, & pullis suis epulandos apponere non dubitauit. Tunc Cuniculus filiorum morte commotus, hanc iniuriam minime impunitam abire permisit, arborem enim quæ nidum sustinebat, radicitus effodit. Quæ leui impulsu uentorum procidens, pullos Aquilæ adhuc implumes & inuolucres, in humum deiecit, qui à feris depasti, magnum doloris solatium Cuniculo præbuerunt.

lo præbuerunt. ☞ Hæc indicat Fabula, neminem potentia sua fretum, imbecilliores debere despicere, cum aliquando infirmiores potentiorum iniurias ulciscantur.

¶ DE Lupo pisce fluuij, maris regnum affectante. LXXXII.

LVpus piscis erat in amne quodam, qui pulchritudine, magnitudine, ac robore cæteros eiusdem fluminis pisces excedebat. Vnde cuncti eum admirabantur, & tanquam regem præcipuo prosequebantur honore. Quare in superbiam elatus, maiorem principatum cœpit appetere. Relicto igitur amne, in quo multos annos regnauerat, ingressus est Mare, ut eius regnum sibi uendicaret. Sed offendens Delphinum miræ magnitudinis, qui in illo regnabat, ita ab illo insectatus est, ut aufugiens, uix amnis ostium ingrederetur, unde amplius non est ausus exire.

☞ Hæc Fabula nos admonet, ut rebus nostris contenti, ea non appetamus, quæ nostris uiribus sunt longo maiora.

¶ De Oue pastori conuiciante. LXXXIII.

QVis conficiabatur pastori, quod non cõtentus lacte, quod in usum suum filiorumq; ab ea mulgebat, ĩsuper illam uellere denudaret. Tũc pastor iratus, filium eius trahebat ad mortẽ, Ecquid, inquit ouis peius mihi facere potes? Vt te, inqt pastor, occidam

& lupis canibusq; proijciam deuorandam, siluit ouis, maiora adhuc mala formidans. ☞ Hæc Fabula indicat, non debere homines in Deum excandescere, si diuitias, si filios ipsis permittat auferri, cum etiam maiora & uiuentibus & mortuis possit inferre supplicia.

¶ DE Auriga & rota currus stridente. LXXXIIII.

AVriga imterrogabat Currum, quare rota, quæ erat deterior, strideret, cum cæteræ idem non facerent. Cui currus, Aegroti, inquit, semper morosi & quæruli esse consueuerunt.

☞ Hæc indicat Fabula, mala solere homines ad quærimoniam semper impellere.

¶ De Viro amicos experiri uolente. LXXXV.

VIr quidam diues admodum & liberalis, magnam habebat amicorum copiam, quos ad cœnam sæpissime inuitabat, ad quam libentissime accedebant. Volens autem experiri, an in laboribus & periculis sibi fideles essent, omnes pariter conuocauit dicens, ob ortos sibi inimicos, ad quos perdendos ire statuerat. Quare correptis armis secum irent, ut illatas sibi ulciscerentur iniurias. Tunc omnes præter duos, sese excusare cœperunt. Cæteris igitur repudiatis, illos tantum duos in amicorum numero habuit, quos deinde singulari amore prosecutus est.

☞ Hæc indicat Fabula, aduersam fortunam amicitiæ experimentum esse quàm optimum.

DE

¶ De Vulpe carnē leporis cani laudante. LXXXVI.

VVlpes cum fugaretur à Cane, & iamiam esset capienda, nec ullam aliam euadendi uiam inuenire se posse cognosceret. Quid me, inquit, ô Canis, perdere cupis, cuius caro tibi usui esse non potest? Cape potius leporem illum (non procul enim Lepus aberat) cuius carnem suauissimam mortales esse commemorant. Canis igitur motus consilio Vulpis, omissa Vulpe, Leporem insecutus est, quem tamen ob incredibilem eius uelocitatem capere non potuit. Paucis post diebus, Lepus conueniens Vulpem, uehementer eam accusabat (uerba enim eius audiuerat) quod se cani demonstrasset. Cui Vulpes. Quid me accusas Lepus? Quæ te tantopere laudaui? Quid diceres, si te uituperassem?

☞ Hæc Fabula indicat, multos mortales sub laudationis specie alijs perniciem machinari.

¶ De Lepore calliditatem, & Vulpe celeritaem à Ioue petentibus. LXXXVII.

LEpus et Vulpes á Ioue petebant, hæc, ut calliditati suæ pedum celeritatem, ille, ut uelocitati suæ calliditatem adiungeret. Quibus Iuppiter ita respondit, Ab origine mūdi é sinu nostro liberalissimo singulis animātibus sua munera sumus elargiti. Vni autem omnia dedisse, aliorum fuisset iniuria. ☞ Hæc innuit Fabula, Deum singulis sua munera ita esse æquali lance largitum, ut quisq; esse debeat sua sorte contentus.

¶ DE Equo inculto ſed ueloci, & cæteris eum irridentibus. LXXXVIII.

EQui complures ad Circenſes ludos fuerant adducti pulcherrimis phaleris ornati præter unum quem cæteri ut incultum, & ad huiuſmodi certamen ineptum irridebant, nec unquam uictorem futurum opinabantur. Sed ubi currendi tempus aduenit, & dato tuba ſigno, cuncti è carceribus exiliere, tum demum innotuit, quanto hic paulo ante irriſus, cæteros uelocitate ſuperaret. Omnibus enim alijs poſt ſe longo interuallo relictis, palmam aſſecutus eſt.

☞ Fabula indicat, non ex habitu, ſed ex uirtute homines iudicandos.

¶ DE Ruſtico per uocem Hœdi ad iuriſconſultum admiſſo. LXXXIX.

RVſticus quidã graui lite implicitus, ad quendam Iuriſconſultum acceſſerat, ut eo patrono ſeſe explicaret. At ille alijs negotijs impeditus, renunciari iubet, ſe non poſſe nunc illi uacare, quare abiret alias rediturus. Ruſticus qui huic ut ueteri fidoq; amico plurimũ fidebat pluries rediens, nunquam admiſſus eſt. Tandem hœdum adhuc lactantem & pinguem ſecum deferens, ante ædes Iuriſperiti ſtabat, & hœdum uellicans illũ balare cogebat. Ianitor, qui ex præcepto heri dona portantes ſtatim admittere ſolebat, audita hœdi uoce, ianuam illico aperiens, hominem introire iubet. Tũc Ruſticus

sticus ad Hœdum conuersus, gratias, inquit, ago hœdule mi, qui tam faciles mihi has effecisti fores.

☞ Fabula indicat, nullas res tam duras difficilesq; esse, quas munera non aperiant.

¶ De Adolescente ex coitu infirmo & Lupo. XC.

ADolescens quidam uxorem duxerat, & ipsam quoq; adolescentulam, formosam admodum, & libidinosam, cuius effrenæ libidini dum satisfacere cupit, ita lumbos exhausit, ut paucis diebus macilentus fieret, et mortuo magis quàm uiuo similis uideretur, non ingredi, non stare, non aliquod opus facere poterat, ut senex quidam apricatione gaudebat. Dum ergo in aprico stans loco, calore solis sese calefaceret, accidit ut Venatores, qui lupum fuerant insectati, illac iter haberent, quos cum adolescens interrogaret, cur Lupum non cœperant, ob incredibilem, inquiunt, illius uelocitatem, illum assequi nõ potuimus. Tunc ait adolescens, Vxorem profecto hic lupus habere non debet, si enim uxori iunctus esset, nunquam tanta pedum pernicitate polleret.

☞ Hæc indicat Fabula, neminem esse adeo robustum & fortem, quem nimius Veneris usus non infirmum & debilem reddat.

¶ DE Sene iuuenem poma sibi surripientem satis deijciente. XCI.

SEnex quidã Iuuenem sibi poma surripientem, blandis orabat uerbis, ut ex arbore descenderet, nec

res suas uellet auferre. Sed cum incassum uerba funderet, iuuene eius ætatem ac uerba contemnente, non in uerbis tantum, inquit, uerumetiam in herbis audio esse uirtutem. Herbas igitur uellere, & in illum iacere cœpit. Quod iuuenis conspicatus in uehementem risum effusus est, & senem delirare arbitrabatur, qui crederet eum ex arbore herbis posse depellere. Tunc senex omnia experiri cupiens, quando inquit, uerborum & herbarum uires aduersus raptorem mearum rerum nullæ sunt, lapidibus agam, in quibus quoq; dicunt esse uirtutem, lapidesq́;, quibus gremium impleuerat, in iuuenem iaciens, illum descendere & abire coêgit.

☞ Hæc Fabula indicat, omnia prius sapienti tentanda, quàm ad armorum confugiatur auxilium.

¶ De Luscinia cantum Accipitri pro uita pollicente. XCII.

LVscinia ab Accipitre famelico cõprehensa, cum se ab eo deuorandam inttelligeret, blande eũ rogabat, ut se dimitteret, pollicita pro tanto bñficio ingentem mercedem sese relaturam. Cũ autem Accipiter eam interrogaret, quid gratiæ sibi referre posset. Aures, inquit, tuas, mellifluis cantibꝰ demulcebo. At ego inquit Accipiter, malo mihi uentrem demulceas, sine tuis enim cantibus uiuere, sine cibo uero non possum.

☞ Hæc Fabula innuit, utilia iucundis anteponenda.

¶ De Leone Porcum sibi socium eligente. XCIII.

Leo

LEo cum socios asciscere sibi uellet, multaq́; animalia sese illi adiungere optarent, idq́; precibus & uotis exposcerent, cæteris spretis, cum porco solum societatem uoluit inire, rogatus autem causam respondit. Quia hoc animal adeò fidum est, ut amicos & socios suos in nullo quantumuis magno discrimine unquam relinquat. ☞ Hæc Fabula docet eorum amicitiam appetendam, qui aduersitatis tempore à præstando auxilio non referunt pedem.

¶ De Culice cibum & hospitium ab Ape petente. XCIIII.

CVlex Hyberno tempore, cum fame & frigore se periturum conijceret, ad apium accessit aluearia, ab eis cibum & hospitium petens. Quæ si ab eis fuisset consecutus, promittebat filios eorum se artem Musicam edocturum. Tunc quædam apis, At ego artem meam malo liberi mei discant, quæ eos à famis & frigoris periculo eximere poterit.

☞ Fabula nos admonet, ut liberos nostros ijs artibus erudiamus, quæ eos ab inopia ualeant uendicare.

¶ De Asino tubicine, & Lepore tabellario. XCV.

LEo rex quadrupedum aduersus uolucres pugnaturus, suorum acies instruebat. Interrogatus autem ab Vrso, quid ei Asini inertia, aut leporis timiditas, ad uictoriā conferre possent, quos ibi inter cæ-

teros milites adesse cernebat. Respondit, Asinus tubæ suæ clangore milites ad pugnam concitabit, Lepus uero ob pedum celeritatem, tabellarij fungetur officio.

☞ Fabula significat, neminem adeo contemptibilem, qui aliqua re nobis prodesse non possit.

¶ DE Accipitribus inter se inimicis, quos Columbæ pacauerant. XCVI.

ACcipitres inuicem inimici quotidie decertabant suisq; odijs occupati, alias aues minime infestabant. Columbæ illorum uicem dolentes, eos missis legatis composuere. Sed illi, ubi inter se amici effecti sunt, cæteras aues imbecilliores, & maxime Columbas uexare, & occidere non desinebant. Tunc secum Columbæ, quàm utilior Accipitrum discordia, quam concordia, nobis erat.

¶ Hæc monet Fabula, malorum inter se ciuium odia alenda potius, quàm extinguenda, ut dum inter se digladiantur, uiros bonos quiete uiuere permittant.

DE Muliere ignem in Mariti domum ferente. XCVII.

VIr quidam prudens uxorem ducebat, Interrogatus autem ab amicis, quid sibi uellet facula illa, quam noua nupta accensam à paterna domo effert, rursusq; mariti domum ingressura accendit, & introfert? Significat, inquit, me hodie ignem è soceri mei ædibus ablatum, in domum meam inferre.

Fabula

☞ Fabula significat, sæpenumero mulieres ignem quendam esse, qui mariti bona comburit.

¶ DE Prætore repetundarum damnato. XCVIII.

PRætor qui prouinciam, cui præfuerat, expilauerat, repetundarum damnatus fuerat. Cumq; ægre ablata restitueret, dicebat quidam è prouincialibus, hic noster Prætor mulieres imitatur, quæ fœtus concipientes, mira uoluptate afficiuntur, cum autem eos amittunt, incredibili dolore torquentur.

☞ Fabula significat, aliena non esse surripienda, ne illa deponere coacti, mœro conficiamur.

¶ DE Sene mortem differre uolente. XCIX.

SEnex quidam mortem, quæ eum è uita raptura aduenerat, rogabat ut paululum differat, dum testamentum conderet, et cætera ad tantum iter necessaria præpararet. Cui mors, cur nō, inquit, hactenus præ parasti toties à me admonitus? Et cum ille eā nunquam à se uisam amplius diceret, cum, inquit, non æquales tuos modo, quorum nulli ferè iam restant, uerumetiam iuuenes, pueros, infantes quotidie rapiebam, non te admonebam mortalitatis tuæ? Cum oculos hebescere, auditum minui, cæterosq; sensus indies deficere, corpus ingrauescere sentiebas, nonne tibi me propinquā esse dicebam? & te admonitum negas? Quare ulterius differendum non est. ☞ Hæc Fabula indicat, ita uiuendum, quasi mortem adesse cernamus.

De Vi-

¶ VIRO AVARO SACCVLVM nummorum alloquente. C.

VIr quidam auarus, qui ingentem aureorum aceruum male partum relicturus moriebatur, interrogabat sacculum nummorum, quem morienti sibi iusserat afferri, quibus uoluptatem esset allaturus? Cui sacculus, hæredibus, inquit, tuis, qui nummos á te tanto sudore quæsitos, in Scortis & conuiuijs profundent, & demonibus qui animam tuam æternis supplicijs mancipabunt. ☞ Hæc indicat Fabula, stultum esse in ijs laborare, quæ alijs gaudium, nobis autem sint allatura tormentum.

Finis Fabularum Abstemij.

PETRI PAVLI PHANTINI DE Tradotio in Hecathomythion consumatissimi uiri Laurentij Abstemij Maceratum. Tetrastichon.

Quod nemus hesperidum Panchaia, Bactra, Sabæi,
Helisum quod habet, quod Tagus, Astur, Arabs.
Cuncta tuo Abstemi nascuntur sponte uireto,
Cuius habent siliquæ seria, non apinas.

IOANNIS ANTRACINI MACEraten, in Hecathomythion Clarissimi Viri Laurentij Abstemij Maceraten Tetrastichon.

Doctiloquos alijs scriptis superare latinos
Quære, sumus lepidis Græcia docta pares.
Te Xanthi seruus technis celebrauit amœnis,
Non minus Abstemij nos decorauit opus.

LAVRENTII VALLEN. IN XXXIII. FABVLArum Aesopi, è Græco in Latinum sermonem tralationem ad clarissimum Virum Renaldum Fonaledæ. Præfatio,

PROMISERAM NVperrime tibi conturnices, quas ipse uenatus essem, missurum, Eas capere ut homo uenandi insuetus, cum non possem, ad uenationem meam, id est, literas, me conuerti, & forte ad manus uenit libellus Gæcus, ex præda nauali, treis & triginta Aesopi Fabellas continens, has omneis bidui labore uenatus sum Mitto igitur ad te siue Fabellas, siue mauis conturnices, qbus oblectare te possis, ac ludere. Etenim si Octauianū Marcumq; Antonium orbis terrarū principes ludo coturnicum delectatos accepimus, profecto tu uir literarum amantissimus, literato hoc genere ludendi delectaberis. Et si quis Octauiano, aut Antonio, pugnacem aliquam

quam harum auium, dono dediſſet, iucundam illis rem gratamq́; feciſſet. Ego quoq́; tibi iucundus, gratuſq́; ero, quod plus triginta eius generis aues dono mitto pugnaces, uictrices, & ſi forte hoc te magis iuuat, & pingues oblectant enim hæ Fabellæ, & alunt, nec minus fructus habent, quam floris. Sed ne donum ſuum laudare inſolentis ſit, finem faciam. Tu ſi Coturnices ueras, quam has Fabellas malis, reſcribe, mittam namq́; non modo Coturnices, ſed & Perdices. Ex urbe Caieta. Calend. Maij. ANNO. M. D. XIII.

¶ DE VVLPE ET CAPRO.

VVLPES ET CAPER SItibundi in puteum deſcenderunt, in quo cum perbibiſſent, circumſpicienti reditum Capro, Vulpes ait, Bono animo eſto Caper, excogitaui namq́;, quo pacto uterq́; reduces ſimus. Siquidem tu eriges te rectum, prioribus pedibus ad parietem admotis, cornuaq́; adducto ad pectus mento reclinabis, & ego per terga, cornuaq́; tua tranſiliens, & extra puteū euadens, te iſtinc poſtea educam. Cuius conſilio fidem habenti Capro, atq́; ut illa iubebat obtemperanti, ipſa è puteo proſilijt. Ac deinde, præ gaudio in margine putei geſtiebat, exultabatq́;, nihil de hirco curam habens. Cæterum cū ab hirco ut fidifraga incuſaretur, reſpondit, Enimuero hirce

ro Hirce, si tantum esset tibi sensus in mente, quantum est setarum in mento, non prius in puteum descendisses, quam de reditu exploratum habuisses.

☞ Hæc Fabula innuit, uirum prudentem debere finem explorare, antequam ad rem peragendam ueniat.

¶ DE VVLPE ET LEONE.

VVlpes nullum antea Leonem conspicata, cum illi alternus ex improuiso obuiasset, ita aspectu eius expauit, ut parum abfuerit, quin extinguer etur. Quod cum iterum postea accidisset, ad aspectum quidem Leonis est exterrita, sed non ita, ut prius. Tertio autem cum Leonem eundem esset intuita, non modo non exterrita, sed etiam fidenter adiens, secum collocuta est & confabulata.

☞ Hæc Fabula innuit, quòd consuetudo & conuersatio facit, ut quæ maxime horribilia & formidanda sunt, neq; horrida, neq; formidolosa uideantur.

¶ DE GALLIS ET PERDICE.

GAllos quidam domi suæ cũ haberet, mercatus est perdicem, eamq; alendã, et in societatem gallorum dedit una cum illis sagimandam, eamq; galli pro se quisq; mordicabant, abigebantq;. Perdix autem apud se affictabatur, existimans ideo talia inferri sibi à gallis, quod suum ab illorũ genere alienum esset. Vbi uero non ita multo post aspexit, illos inter se pugnantes, mutuoq; percutiẽtes, recreata à mœrore, inquit, Equidem post

dem post hoc non afflictabor amplius, uidens eos inter se dimicantes.

☞ Hæc Fabula innuit, uirum prudentem debere æquo animo ferre contumelias ab alienigenis illatas, quos uident ne à domesticorum quidem iniuria abstinere.

¶ DE Vulpe ET capite reperto.

VVlpes aliquando in domũ Cytharœdi ingressa, dum oĩa instrumenta Musica omnemq; suppellectilem scrutaretur, reperit è marmore caput scienter fabreq; factum. Quod cum in manum sumpsisset, inquit, ô caput cum magno sensu factum, nullum sensum obtinens. ☞ Hæc Fabula ad eos spectat, qui corporis dignitatem habent, animi industriam non habent.

De Carbonario & Fullone.

CArbonarius conducta in domo habitans, Fullonem inuitauit, qui eo loci proxime uenisset, ut eiusdem in ædibus unà habitaret. Ad quem Fullo, ô homo non est istuc factum conducibile. Vereor enim, ne quicquid ipse candificarem, id omne tu carbonaria aspergine fuscares. ☞ Hæc Fabula innuit, nullum cum flagitiosis habendum esse commertium.

¶ De Viro iactabundo.

VIr quidã aliquamdiu peregrinatus, cum iterum domum reuersus fuisset, cũ multa alia in diuersis regionibus à se uirilter gesta iactabundus prædicabat, tum uero id maxime, quod Rhodi omnes in

certamine

certamine saliendi superasset, eiusdem rei Rhodios, *qui affuerunt, testes esse.* At *quem unus assistentium respondens, inquit: ô homo si uerum istuc est quod loqueris, quid tibi opus est testibus?* Ecce *hic rhodus, ecce hic certamen saliendi,* ☞ Hæc Fabula *innuit, quód ubi rerum testimonia adsunt, nihil opus est uerbis.*

DE Viro *Apollinem tentante.*

VIr *quidam facinorosus* Delphos *se contulit,* Apollinem *tentaturus, habensq; passerculum sub pallio, quem pugno tenebat,* & *accedens ad* Tripodas *interrogabat deum dicens,* Quod *habeo in dextra uiuit ne, an mortuum est?* Prolaturus *passerculum uiuum, si ille mortuum respondisset, occidisset eum statim sub pallio clam, prius quàm proferret.* At *deus subdolam calliditatem hominis intelligens, dixit,* O *consultor, utrum mauis facere (penes te nam arbitrium est) facito,* & *siue uiuum, siue mortuum, quod in manibus habes, proferto.* ¶ Hæc Fabula *inuit, mentem diuinam nihil neq; latere, neq; fallere.*

¶ DE PISCATORE.

PIscator *quidam demissis in* Mare *retibus, extulit smaridem pusilli corporis, quæ sic piscatorē obsecrabat.* Noli *me in præsentiarū capere pusillā* & *minutam, sine abire* & *crescere ut postea sic adulta commodo maiore potiaris.* Cui Piscator *inquit,* Ego *uero amens sim, si lucrum, quod inter manus habeo,*

licet exiguum, prætermittam ſpe futuri boni, quantum-libet magni.

☞ *Hæc Fabula innuit, ſtolidum eſſe, qui propter ſpem maiorem, rem præſentem & certam licet paruam, non amplectitur.*

DE EQVO ET ASINO.

Vir quidam habebat Equũ & Aſinum. In itinere aũt faciendo inquit Aſinus equo, Si me ſaluum uis releua a me partem oneris mei. Equo illius uerbis non obſequente, Aſinus ſub onere cadens moritur. Tunc dominus iumentorum omnes, quas portabat Aſinus ſarcinas, ſimulq; corium, quod à mortuo exuerat, Equo imponit. Quo onere depreſſus Equus, & gemens cũ clamore inquit, Væ mihi iumentorũ infeliciſſimo, quid mihi miſero male euenit? Nã recuſans partem nunc totum onus porto, inſuper & illius corium

¶ *Hæc Fabula innuit, maiores debere in laboribus pa[r]ticipes eſſe minoribus, ut utriq; incolumes ſint.*

¶ DE VIRO ET SATYRO.

Vir quidam cum Satyro amicitiam inierat, qui cum edendi gratia ſederent, exorta cœli tempeſtate ac frigore, uir manus ad os admouens, anhelitu refocillabat. Quod intuens Satyrus interrogabat, quãobrem id faceret. Ille ĩquit, calore oris algentes manus refocillo, pauloq; poſt, calidiori edulio allato, cũ uir iterum ad os manum cum edulio admouens, calorem

cib

cibi tenui inspiratione refrigeraret, Interrogat Satyrus, quamobrem & id faceret. Respondente autem Viro, ut refrigeret edulium. Atq; ego, inquit Satyrus, tecum posthac amicitiam non exercebo, qui ex uno ore & calidum promis & frigidum, Vale.

☞ Hæc Fabula innuit, deuitandam eius amicitiam esse, cuius anceps uita est, & non simplex sermo.

¶ DE VVLPE ET PARDO.

VVlpes & Pardus de pulchritudine altercabantur, et pardo suã uersicolorem pellem extollente, Vulpes cũ suã præponere nõ posset, inquit, At quanto ego speciosior, quæ nõ corpus, sed animũ uersicolorem sortita sum? ☞ Hæc Fabula innuit, pulchritudinem animi antecellere pulchritudini corporis.

DE FELE IN FOEMINAM MVTATA

FEles quædam delitium formosi erat cuiusdam adolescentis. Hanc ille ut in fœminã mutaret, Venerem deprecatus est, dea miserta cupiditati adolescentuli, conuertit bestiã in speciosam puellam, cuius forma inardescens adolescentulus, adducit illã secum domũ. Quibus confidentibus in cubiculo, Venus uolens periculum facere, nunquid illa cum corpore mutasset & mores, Murem immisit in medium. At illa & eorum, qui aderant, & cubili nuptialis immemor, é cubili surgens Murem insequebatur, illum comedere cupiens, Tunc dea indignata iterum in suam restituit naturam.

☞ Hæc Fabula innuit, scelestos homines, & si conditionem statumq; mutent, tamen mores nequaquam mutare.

¶ DE Agricola ET Canibus.

AGricola quidam Hyberno sidere in agro deprehensus deficientibus cibarijs, primum interfectis singulis ouibus, illorum carnibus uescebatur, mox & Caprarum, postremo operarijs bobus interemptis alebatur. Quod Canes cum animaduertissent, inter se collocuti sunt, dicentes, At nos hinc faciamus fugam, si enim operarijs bobus dominus noster non pepercit, ne nobis quidem parcet.

☞ Hæc Fabula innuit, fugiendos eos esse, cauendosq; qui á familiaribus quoq; manus non abstinent.

¶ DE Agricola sæuiente in filios.

AGricola filios suos uidens quotidie delitigantes neq; in gratiã inter se reducere potis esset, iussit fasciculũ uirgarũ sibi afferri, aderant autẽ filij illic sedentes. Quæ cũ allatæ essent, colligauit omnes in unum fasciculũ, iussitq; singulos filiorum fasciculum capere atq; confringere, Illis uero confringere non ualentibus, soluens postea fasciculũ, tradidit singulas uirgas eis frangendas. Atq; illis statim facileq; frangentibus, intulit, ita & uos filij mei, si perseueraueritis unanimes, prestiteritis inexpugnabiles uos hostibus, inuictosq; præbebitis, Sin minus, ipsa uestra æmulatio atq; seditio

seditio oportunam uos prædam inimicis faciet.

Hæc Fabula *innuit, æque res humanas facere uel a concordia incrementum, uel discordia iacturam.*

DE *Muliere & Gallina.*

M*Vlier quædam uidua habebat Gallinam quotidie singula oua parientem, sperans autem pro singulis bina oua parituram, si plus tribuisset escarum, opipare educabat. Gallina uero pinguior effecta, ne unum quidem ouum parturire poterat.*

Hæc Fabula *innuit, quòd homines propter luxum & copiam rerum marcescentes, ab instituto retardantur.*

DE *Homine quem Canis momorderat.*

A*Dmorsus à Cane quidam, circuibat singulos, corrogans curationem, nactusq́; quendam, qui cognita mali qualitate, inquit: Si tu quidem homo conualescere uis, sume Crustulam panis madefactam in sanguine uulneris porrige cani, qui te momordit, comedendam. Cui ille subridens, inquit, Ego me Hercle si istuc fecero, dignus sum, qui ab omnibus huius urbis canibus mordear.*

Hæc Fabula *innuit, improbos homines cum maxiá beneficia acceperint, tum maxime ad maleficia animari.*

¶ DE DVOBVS AMICIS *& Vrso.*

D*Vobus amicis unà iter facientibus, fit Vrsus obuiã, quorum unus perterritus, in arborem scan-*

dens latuit, alter uero cum se imparem Vrso fore & si pugnare uellet, superatum iri intelligeret, procidens simulabat se mortuum esse. Vrsus autem adueniens aures & occipitium olfaciebat. Illo, qui stratus iacebat, usq; continente respirationem, ita mortuum esse credens, Vrsus abijt. Aiunt enim Vrsum non sæuire in cadauer. Mox alter, qui inter frondes arboris latuerat, descendens interrogat amicum, quidnam ad aurem Vrsus secum esset locutus. Cui amicus inquit, admonuit me, ne posthac cum huiusmodi amicis iter faciam. ¶ *Hæc Fabula innuit, deuitandos eos amicos, qui periculoso in tempore ab auxilio præstando reuocant pedem.*

DE ADOLESCENTIB. ET COQVO.

D*Vo Adolescentes obsonium à Coquo mercati communiter erant. Cæterum cum Coquus quibusdam negotijs domesticis intenderet, uacaretq;, alter adolescentum partem obsonij in alterius sinum immisit. Conquerenti qui carnem sustulerat, iurabat se non habere, Qui uero habebat, iurabat se non abstulisse. Quibus Coquus, intellecta adolescentum astutia, inquit, Et si me latet Fur, tamen eum quem iurastis, Deum non latebit.* ¶ *Hæc Fabula innuit, quòd si homines celamus, Deum nequaquam celare poterimus.*

¶ DE ARVNDINE ET OLEA.

D*Isceptabant Arundo & Olea de constantia, de fortitudine, & de firmitate, & olea qdem probra*

bra arundini ingerebat, ut fragili & ad omnem uentum uacillanti. Arundo autem obticebat, non longum tempus expectans. Nam cum uentus uehemens ingruisset, arundo agitabatur, refellebatur, olea uero cum uiolentiæ uentorum reluctari uellet, confracta est.

¶ Hæc Fabula innuit, eos qui ferocioribus ad tempus cedunt, potiores esse ijs, qui non cedunt.

¶ DE TVBICINE.

ERat Tubicen, qui in militia signum caneret Is interceptus ab hominibus, ad eos qui circumsistebant proclamabat, Nolite me, ô uiri, innocuum insontemq; occidere, nullum enim unquam ego occidi. Quippe nihil aliud quam tubam habeo. Ad quem illi uicissim cum clamore responderunt, Tu uero hoc ipso magis trucidaberis, quod cum ipse dimicare nequeas, cæteros potes ad certamen impellere. ☞ Hæc Fabula innuit, quòd præter cæteros peccant, qui malos & importunos principes persuadent ad inique agendum.

DE AVCVPE ET VIPERA.

AVceps quidam sumptis aucupatorijs retibus, ad uenandum processit, uisoq; Palumbo in cacumine arboris sedente, compositas artificiose arundines cum reti ad auem clanculũ admouebat, sperans illam se uenari posse. Quod cũ agit, in altum intuens, iacentem Viperam pedibus pressit, quæ exasperata dolore hominem momordit. At ille iam diffidens, me miserum

inquit, qui cum alterum uenari uolo, ipse ab altero captus pereo.

Hæc Fabula innuit, fraudulentos homines insidias suas occultare. Sæpe tamen ab alijs idem sustinere.

DE Castore uirilia sibi amputante.

CAstor præter cæteros quadrupedes in aqua durare dicitur, eiusq; genitalia ad artem medicam sanè utilia esse. Tunc ubi uidet indagantibus hominibus captum iri (nō enim ignorat, quamobrem indagetur) ipse sibi genitalia præcidit, eaq; ad insequentes proijciens, hoc modo incolumis euadit. ¶ Hæc Fabula innuit, huius exemplo prudentes debere pro adipiscenda salute, nullam rationem habere fortunarum.

DE THYNO ET DELPHYNO.

THynus cū Delphinū insequentem præcipiti cursu fugeret, & iamiam capiendus esset, in anfractū quendam se intrusit. Delphinus quoq; ad alterum similem impetu ipso illisus est, ad quem Thynus respiciens, iamq; expirantē uidens, inquit, Iam mihi mors non est molesta, uidens eum, qui mihi causa mortis est, mecum morientem. ¶ Hæc Fabula innuit, æquo animo ferre homines calamitates, cum eos, propter quos in calamitate sunt, calamitosos aspiciunt.

¶ DE Cane Et Lanione.

CAnis quidam insilijt in Macellum, Lanio in aliqua re occupato, & erepto pecoris corde fugiebat.

giebat. Ad quem Lanius conuersus, fugientemq; aspicions, inquit, O Canis, ubicumq; fueris te obseruabo, non enim sustulisti, sed mihi cor dedisti. ☞ Hæc Fabula innuit, iacturam semper esse hominibus doctrinam.

DE VATE QVODAM.

VAticinator quidam in foro sedens sermocinabatur, cum quidam sibi denunciat fores domus eius effractas esse, omniaq; direpta quæ in domo fuissent. Ad quod nuncium Vaticinator gemens properansq; cursu, se domum recipiebat. Quem currentem quidam intuens, ô tu, inquit, qui aliena negotia te diuinaturum promittis, certe tua non diuinasti.

☞ Hæc Fabula ad eos spectat, qui res suas non recte administrantes, alienis quæ nihil ad eos pertinent, prouidere & consulere conantur.

DE AEGROTO ET MEDICO.

ÆGrotus quidam à Medico ĩterrogatꝰ, quonam modo se habuisset, præter modum rñdit in sudorem se fuisse resolutũ. Cui Medicus, istud inquit, bonum est. Altero autem die iterum interrogatus, quonam modo se haberet, respondit, algoribus correptus diu uexatus sum, et id quoq;, Medicus inquit, bonum est. Tertio cum ab eo Medico interrogaretur, respondit, profluuio corporis debilitatus sum. Istud etiam bonum est, inquit Medicus. Postea autem à familiari quodam interrogatus, quomodo habes ô amice? Respondit,

etiam atq; etiam bene habeo, ſed morior.

¶ Hæc Fabula innuit, arguendos aſſentatores.

¶ DE ASINO ET LVPO.

ASinus calcato ligni aculeo claudicabat, conſpecto q; Lupo ait, O Lupe, en præ cruciatu morior, futurus eſca aut tua, aut Vulturũ, aut Coruorum. Vnum modo abs te munus flagito, Educ prius de pede aculeum, ut moriar ſaltem ſine cruciatu. Tunc Lupus ſummis dentibus aculeum mordicus prehendens eduxit. Aſinus uero doloris oblitus, ferratos calces in faciem Lupi impegit, fractisq; illius fronte, naribus, dentibus aufugit, Lupo ſeipſum accuſante, ac merito ſibi id eueniſſe dicente, quod qui didicerat eſſe lanius iumentorum, nunc illorum uolebat eſſe Chirurgicus.

☞ Hæc Fabula innuit, quòd qui ſua artificia deſerunt, transferentes ſe ad alia ipſis non apta, & in deriſum ueniunt, & in diſcrimen.

¶ DE AVCVPE ET MERVLA.

AVceps tetenderat uolucribus retia, qđ eminus intuens Merula, pcontabatur hominẽ quid negotij ageret. Ille rñdit, ſe condere urbem, abijtq; longius, & ſeſe abdidit. Merula uero illius uerbis fidem hebens, & accedens ad eſcam iuxta retia appoſitã, capta eſt, accurrenteq; aucupe, inquit, ô homo, ſi tu quidem talem Vrbem condis, haud multos iuuenes habebis incolas. ☞ Hæc Fabula innuit, eo maxime modo

rem

rem priuatam, & Rempublicam destrui, cum præsides sæuitiam exercent.

¶ DE *Viatore* ET *Pera inuenta.*

V*Iator longum ingressus iter, uouit si quid inuenisset, eius dimidium Ioui se oblaturum. Inuenta antem postea in itinere Pera, palmularũ Amigdalarumq; plena, comedit omnes palmulas amigdalasq;. Sed harum nucleos, illarum putamina, & cortices ad aram quandam obtulit, inquiens, habes Iuppiter quod tibi uoueram, qđ enim inueni, eius & interiora & exteriora tibi offero.* ☞ *Hæc Fabula innuit, auarum ꝑpter pecuniæ cupiditatem etiam Dijs moliri fallacias.*

DE PVERO ET MATRE.

P*Ver quidã in Schola condiscipuli furatus tabellã alphabetariam, attulit matri suæ, à qua non castigatus, quotidie magis furabatur. Procedente aũt tempore cœpit furari maiora. Tandem à magistratu deprehensus, ducebatur ad suppliciũ. Matre uero sequente ac uociferante, rogauit ille satellites, ut paulisper cũ ea ad aurem loqui ꝑmitterent, quibus permittentibꝰ, et matre festĩabunda aurem ad os filij admouente, ille auriculam matris dentibus euulsit, et cũ mater cæteriq; increparent nõ modo ut furem, sed in parentem suam impiũ, inquit, hæc mihi ut perderer, causa extitit. Si enim me tabellam alphabetariam furatum castigasset, nequaquã ad ulteriora progressus, nunc ad supplicium ducerer.*

Hæc

☞ Hæc Fabula innuit, quòd qui inter initia peccandi non coercentur, ad grauiora flagitia euadunt.

DE PASTORE ARTEM Nauticam exercente.

PAstor in loco maritimo gregem pascebat, qui cũ uideret mare tranquillum, incessit cupido nauigationem faciendi ad mercatum. Itaq; uenundatis ouibus, emptisq; palmarum sarcinis, nauigabat, Oborta autem uehementi tempestate, & naui mergi periclitante, omne pondus Nauis in Mare deiecit, uixq; euasit exonerata naui. Paucis post diebus ueniente quodam & tranquillitatem maris admirante (erat enim sane tranquillum) respondens inquit, palmulas iterum uult, quantum intelligo, ideoq; sese fore ostendit.

☞ Hæc Fabula innuit, eruditiores effici homines damno atq; periculo.

DE FILIO CVIVSDAM Senis Et Leone.

FIlium senior quidam habebat unicum generosi animi, & uenaticorum Canum amatorem, hunc per quietem uiderat à Leone trucidari. Territus, ne forte somnium hoc aliqñ sequeretur euentus, extruxit domum quandam, quam politissimam, et laquearibus ac fenestris amœnissimam. Illuc inducens filiũ assiduus illi custos inhærebat. Depinxerat enim ea in domo ad oblectationem filij, omne animalium genus, in quibus & Leonem

...um. Adolescens hæc inspiciens eò amplius molestiæ ...trahebat. Quadam autem uice propius stans Leo... ...nquit, ô truculentissima fera, propter te, & inane ...nium patris mei, in hac domo asseruor, uelut in carcere. Quid tibi faciam? Et hæc dicens, manum parieti incussit, oculum Leoni eruere uolens, & in clauo, qui illic latebat offendit, qua ex percussione manus emarcuit, succreuitq; sanies, & Febris subsecuta est, breuiq; tempore adolescens est mortuus. Ita Leo adolescentem occidit, nihil adiuuante patris sophismate.

☞ Hæc Fabula innuit, quæ uentura sunt deuitare posse neminem.

DE CALVO CRINES EXTERnos gerente pro natiuis.

Caluus quidam mentitos crines gerens, dum Equo uehebatur, ecce sibi ualidior uentus illos de capite sustulit. Risus statim magnus à circumstantibus excitabatur, & ille mutuo risu ad illos inquit. Quid mirum si crines, qui non erant mei, à me recesserint, illi quoq; recesserint, qui mecum fuerant nati.

☞ Hæc Fabula innuit, non debere nos mœrere ob amissas opes. Quod enim nascentes à natura non accepimus, id non potest nobiscum perpetuo permanere.

FINIS.

Aesopi

ÆSOPI FA-
BVLATORIS CLARISSIMI
Apologi é græco latini per Rimiciũ facti.
ARGVMENTVM.

AESOPVS FABVLAtor clarissimus, natione quidem Phrygus, fortũa uero seruus fuit, colore niger, ac facie supra modum deformis. Is quia beneficus semper in hospites fuit, Dea hospitalis in somnis sibi assistens largita est loquelam (nam ab initio blatero fuit) sapientiamq́;, ac uariarum Fabularum inuentionem, quæ porró Fabulæ non parum conducunt mortalium uitæ, nam animalia bruta fingit agere ea, quæ hominum sunt actiones, quas ita ante oculos ponit, quod audientium animos incitat ad uirtutem, nec ulli sunt hominum mores, quos in brutis fingendo ipse non aperiat. Has igitur Fabulas, si quis rite gustauerit, quam uiam sequi, quamq́; uitare debeat, in priuatis publicisq́; negotijs facile comperiet. Nam in primis Fabulam narrat, tum quid Fabula significet, compendiosius exponit, atq́; ordinem Alphabeti in Græco secutus, qui in Latino sermone seruari non potest, hinc sumit initium.

DE

¶ DE AQVILA ET VVLPE.

AQVILA ET VVLPES CONFLAta inter se amicitia, in proximo habitare constituunt, firmiorem amicitiam ex frequenti conuersatione fore putantes. Igitur Aquila nidum alta super arbore instituit. Vulpes uero arborem propter inter dumeta Catulos collocat. Vna igitur dierum cum Vulpes latibulum egressa pastum Catulis quæreret, Aquila & ipsa cibi indigna, in latibulum deuolans, Vulpis Catulos arripuit, ac pullis suis comestum præbuit. Vulpes reueniens, cognita filiorum morte atroci, ualde tristata est, & cum Aquilam ulcisci nõ posset, quia quadrupes existens, uolucrem persequi nequibat, quod unũ miseris ac impotentibus datur, Aquilam execratur, ac mala sibi imprecatur, tantum in odium dum uiolatur, uertitur amicitia. Contigit igitur illis diebus ruri Capras immolari, cuius frustum unà cum carbonibus accensis, Aquila arripiens sustulit ad nidum, sed uento uehementius spirante, nidus qui ex fœno ac materia exili aridaq; confectus erat, incenditur. Aquilæ pulli flammam sentientes, quum uolare adhuc nequirent, humi decidunt, Vulpes confestim illos arripiens in Aquilæ conspectu deuorat.

☞ Fabula significat, quòd qui amicitiam uiolant, quamuis quos læserint, ultionem declinent, Dei supplicium non tamen effugiunt.

DE AQVILA ET CORVO

Aquila celsa ex rupe deuolans agnum ex omni grege arripuit, quam rem cum Coruus conspicatur, æmulatione motus, uehementi cum strepitu ac stridore deuolat in Arietem, atq; ungues in arietis uellus ita implicat, quod inde etiam motu alarum se explicare non potest. Hunc pastor, cum ita implicitum uidet, accurrens, coruum comprehendit, atq; alarum pennis incisis, pueris suis pro ludibrio dedit. Verum enim cum quispiam coruum rogare, quæ nam uolucris esset, Coruus ait, prius equidem quo ad animum Aquila fui, nunc uero me coruum esse certe cognosco.

☞ Fabula significat, quód qui supra uires quippiam audet, hoc solum efficit, quod in diuersa sæpius incidit, ac se uulgo ridiculum exhibet.

DE AQVILA ET SCABRONE.

Aquila leporem psequebatur, at Lepus auxilij inops, quẽ tempus obtulit Scabronem uidens, ab eo auxilium ĩplorauit, cui scabro pollicitus est tutelam ac custodiam suam. Dinde cum aquilam propinquantem Scabro conspicatur, eam precatur, ne suum eripiat sibi seruum. At Aquila Scabronis paruitatem contemnens, eo coram Leporem exedit. Verum Scabro suæ iniuriæ memor, ubi aquila nidificaret, obseruat. Ecce Aquila oua parit, Scabro alis elatus, ad aquilæ nidum uolat, atq; oua deuoluens humi deijcit. Aquila iactura

ouorum

ouorum mœrore concita, euolat ad Iouem (est enim ales deo illo sacrata) ac locum ad pariendum sibi tutum dari precatur. Iuppiter sibi concedit, ut cum tempus adest, eius in sinu pariat oua. Hoc scabro prouidens, globum é stercore conficit, atq; sursum euolans in Iouis sinum de misit. Iuppiter uolens e sinu globum excutere, oua aquilæ simul excussit. Ex tùnc aiunt aquilam nunquam parere, quo tempore scabrones existunt.

☞ Fabula significat, quód nullus porró est contemnendus, quoniam nemo est qui iniuriam accipiat, quin cum tempus datur, se ulcisci quærat.

DE PHILOMENA ET ACCIPITRE.

Philomena, cum alta quercu sederet, more suo sola canebat eam Accipiter cibum quæritans eũ intuetur, repente euolat, illãq; rapit. At Philomena cũ se interitum iri uidet, Accipitrem precatur ut se missam faciat, quoniam ad explendũ eius uentrem ipsa satis minime sit, sed pro saturitate sua, ad maiores aues ut se uertat, opus profecto fore. Eam Accipiter torue conspiciens, ait, Stultus equidẽ nimiũ essem, si quẽ manibus teneo cibũ, illũ dimitto, amplioris spe pastus. ¶ Fabula significat, quòd qui omittunt id qđ manu tenent rerum maiorum spe, consilio inopes ac ratione nimium sunt.

¶ DE VVLPE ET TRAGO.

Vlpes & Tragus sitientes in puteum descenderunt. Verum enim post potum, cum egressum

conſpiceret Hircus, Vulpes ei comiter ait, bono ſis animo, nam quid ſaluti noſtræ opus ſit probe animaduerti. Si enim rectus ſtabis, ac pedibus anterioribus cornibuſue muro adhærebis, tuas ego ſcapulas cornuaq; cōſcendens, cum egreſſa puteum fuero, te manu cōprehendens hinc deſuper traham. Huic Caper prompte deſeruiuit, Vulpes ſuo exultans egreſſu, circa os putei capro illudebat. At dum Caper illam incuſat, ſibi pacta haud ſeruaſſe, ei facete Vulpecula inquit, Si ea Caper ſapientia præditus eſſes, quo pilorum ornatu iſtæc tua barba referta eſt, non prius in puteum deſcendiſſes, quàm egreſſus penſiculare uidiſſes. ☞ *Fabula ſignificat, quòd homines conſilio præditi rerum fines prius inſpiciunt, quàm dent operam rebus gerendis.*

DE VVLPE ET LEONE.

VVlpes quæ nunquam uiderat Leonem, cum illi forte obuiaſſet, adeó pertimuit, ut mortem penè obiret. Rurſum illum cum aſpexiſſet, pertimuit, ſed minime ut primum. Eum tertio cum intuetur, prope accedens, fuit auſa coram diſſerere.

☞ *Fabula ſignificat, quòd rerum terribilia uſus & conſuetudo domeſtica facit.*

DE CATO ET GALLO.

CAtus cū Gallum cœpiſſet, atq; cauſam quæreret qui eum comedere poſſet, illū criminari cœpit, quod eſſet animal turbulentum, qui noctu clamtando

tando haud permitteret quiescere mortales. Gallus se excusabat, quod id ageret ad eorum utilitatem, cum ad opera facienda illos excitaret, Rursus Catus ait, impius es ac supra modum scelestus, qui agis continuo contra naturam, cum nec à matre, nec à sororibus te abstineas, sed per incontinentiam cum illis te commisceas. Gallus item defendebat, quod domini sui quæstus gratia id quoq; ageret, enimuero ex huiusmodi coitu Gallinæ pariunt oua. Tunc inquit Catus, excusationibus licet abundes, ego tamen ieiunare haud intendo.

☞ *Fabula significat, quód qui prauus existit natura, cum semel delinquere animo proposuit, quamuis causæ desit prætextus, à prauitate tamen nõ desistit.*

DE VVLPE SINE CAVDA.

VVlpes ut è laqueo euaderet, abscisa cauda cum è pudore uitam sibi mortem putaret, excogitauit alias dolo inducere Vulpes, ut sub communis commodi specie sibi singulæ caudam abscinderent, & sic suum dedecus leuaret. Itaq; ad unum uulpibus congregatis suadet, ut caudam sibi abscindant, differens, caudam non modo dedecori Vulpibus esse, sed oneri graui atq; inepto. E Vulpibus una ei facete respondit, Heus soror, si res ista tibi soli conducit, tum itidem alijs consulere haud est æquum.

☞ *Hæc Fabula ad eos spectat, qui sub charitatis specie, suum commodum consulendo prospiciunt.*

DE PISCATORE & Smaride pisciculo.

PIscator qđ Mari rete tetendit, eo Smarida cœpit pisciculũ, qui parua adhuc ætate piscatorem orabat, ut dum grandis esset, atq; maiorem quæstum ex ea assequi posset, eã uita donaret. Huic Piscator lepide respondit. Ego quidem mente carerem, si quod minimum mihi est lucrũ, id dimitterem amplioris spe quæstus.

☞ Fabula significat, quód certa pro incertis, quamuis in eis magna insit spes, stultum est dimittere.

DE VVLPE ET RVBO.

VUlpes cum sepem quandam ascenderet, ut periculum uitaret quod sibi imminere uidebat, Rubum manibus comprehendit, atq; uolam sentibus profudit, & cũ grauiter saucia foret, gemens inquit ad Rubum, ut me iuuares cum ad te confugerim, tu deterius me perdidisti. Cui Rubus, errasti Vulpes, ait, quæ pari dolo me capere putasti, quo cætera capere cõsueuisti.

☞ Fabula significat, quòd stultum est implorare auxilium ab illis, quibus à natura datum est obesse potius quam alijs prodesse.

DE VVLPE ET CROCODILO.

VUlpes et Crocodilus de nobilitate cõtendebant, cum Crocodilus multa pro se adduceret, ac supra modum se iactaret de splendore progenitorum suorum, Vulpes ei subridens ait, Heus amice, & si hoc tu quidem non dixeris, ex tuo corio clare aparet,

quod

quod multis iam annis tuorum splendore fuisti denudatus. ¶ Fabula significat, quòd homines mendaces res ipsa potissimum refellit.

¶ DE VVLPE ET VENATORIBVS.

Vlpes uenatores effugiens, ac per auia currēdo iam defessa, hominem casu reperit lignarium, quē rogat ut se quoquo loco abscondat. Ille tectorium sibi ostendit. Vulpes illud ingrediens in angulo quodam se abscondit. Adsunt uenatores, lignariū, si Vulpem uiderit rogant. Lignarius uerbis qdem uidisse negat, manu uero ubi Vulpes latebat locum ostendit. Verū enim uenatores re haud percepta, statim abeunt. Vulpes ut illos abisse prospicit, tectorio egrediens, tacite recedit. Lignarius Vulpem criminatur, quod cum saluam fecerit, nihil sibi gratiarum agat. Tunc Vulpes se conuertens illi facete ait, heus amice, si manum, opera ac mores uerbo similes habuisses, meritas tibi psoluerem gratias.

¶ Fabula significat, quòd homo nequam, & si bona pollicetur, mala tamen & improba præstat.

DE GALLIS ET PERDICE.

Gallos quàmplures cum quis domi haberet, quam emerat perdicem, illis compascere permisit. Sed cū Galli illam infestarent, rostrisq; percuterent, Perdix ea iniuria uehementer pdoluit, putans quia aduena nec eo genere esset, eas sibi inferri iniurias. Gallos deinde cum adinuicem certantes conspiceret, Perdix

amota animi perturbatione ait, de cætero equidem haud tristabor, posteaquam inter eos odiosa certamina cerno. ☞ Fabula significat, quòd homines sapientia præditi moderato animo ferunt iniurias ab his uel maxime sibi illatas, qui nec sibi nec suis parcere sciunt.

DE VVLPE ET LARVA.

VVlpes Citharœdi domum ingressa, dum quæ domi parata sunt, sagaciter explorat, Laruæ caput reperit arte industriosa compositum, quod manibus capiens ait, ô quale sine cerebro caput.

Hæc Fabula significat, quòd non omnes corpori decori eandem animo habent pulchritudinem.

DE HOMINE ET LIGNEO DEO.

HOmo quidam deum ligneum domi habens, eum orauit, ut boni quippiam sibi tribueret, sed quanto magis orabat, eô res domi angustior erat. demum ille concitus ira. deum cruribus capit, & caput parieti percutit illi, exciso igitur capite, multum auri exilijt, quod homo colligens ait, peruersus nimium es, atq; perfidus, qui dum in honore te habui, nihil equidem profuisti, percussus uero ac uerberatus, boni plurimum contulisti. ☞ Fabula significat, quòd homo nequam, si quando prodest, id efficit ui coactus.

¶ DE CANE AD COENAM VOCATO.

VIr quidam cũ cœnam opiparam parasset, amicũ quendam domũ uocauit. Eius quoq; Canis canem

nem alterius ad cœnam inuitauit. Is domum ingressus cum tantum dapium uidet apparatum, lætus ipse ait, Hodie porrò ita me explebo, quod die crastino comedere non indigebo. Hisq; dictis motu caudæ applaudit. Coquus uero eam conspiciens, tacitus per caudam capit, atq; illum sæpius rotans per fenestram proijcit. Ille attonitus, homo assurgens, dum clamando aufugit, cæteri caues sibi occurrunt, atq; rogitant quàm oppipare cœnauerit. At ille languens ait, Ita potu ac dapibus me expleui, quod cum exiuerim, uiam non uidi.

Fabula significat, quòd quibus rebus quis doliturus est, rebus illis lætari non debet.

DE AQVILA ET HOMINE.

AQuilam homo quidam cum cœpisset, pennis alarum sibi euulsis, inter Gallinas morari dimisit, Eam deinde quidam mercatus, pennis alas denuo munit, tum Aquila uolans Leporem capit, fertq; illum benefactori suo. Quam rem conspiciens Vulpes, homini ait, noli hanc Aquilam sicuti prius hospitio habere, ne ceu Leporem te æque uenetur. Tum homo Aquilæ item pennas euulsit.

Fabula significat, quòd benefacientes sunt quidem remunerandi, improbi uero omni studio uitandi.

¶ DE VIRO AGRICOLA.

HOmo quidam Agricultor existens, cum finem uitæ sibi adesse cognosceret, cuperetque filios

in agrorum cultu fieri peritos, eos uocauit, atq; inquit. Filij, ego è uita discedo, bona mea in Vinea consita sunt omnia. Illi post patris obitum putantes in Vinea thesaurum quendā reperire, assumptis ligonibus, matris ac bidentibus, Vineam funditus effodiunt, nullumq́; thesaurum inueniunt. Verum enim Vinea cum probe effossa foret, longe post plures solito fructus produxit, atq; illos diuites fecit. ¶ Fabula significat, quód labor assiduus thesaurum parit.

DE CARBONARIO ET LOTORE.

CArbonarius Lotorem quendam rogauit, ut quā pretio conduxerat domum, secum pariter cohabitaret. At Lotor rei alias expertus, ait, Id conducibile haud mihi esset. Nam quæ albificarem, ea omnia carbonum fauillis ipse maculares.

Fabula significat, quòd res natura dissimiles stare simul commode non possunt.

DE VVLPE ESVRIENTE.

VVlpes ingente fame concita, cum quodā in tectorio carnis frustū ac panem reposita prospiceret, tectoriū ipsum intrauit, atq; tantū comedit, quod ad ingentem tumorem uentrem distendit, & cum ex nimia uentris tumefactiōe inde egredi nequiret, tumens gemebat. Eius gemitum Vulpes alia transiens illac, cum audiret, illuc accedit rogatq́; quid nam gemeret, deinde causam gemitus edocta, lepide ait: Istic ma-

nendum

ndum est usq; dum eo tenuis efficiaris, quanta eras n intrasti, Nam eo pacto facile egredieris.

Fabula significat, quòd nihil est tam durum quod tempus non dissoluat.

DE PISCATORE QVODAM.

Piscator quidam piscandi inexpertus, tibijs ac reti assumptis iuxta Maris littus accedit, atq; saxo quodam superexistens, in primis tubicinare cœpit, putans cantu se pisces facile esse capturum. Verum cantu cum nullum consequeretur effectum, depositis tibijs rete in Mare demittit, ac pisces cœpit complures. Sed cum ex reti pisces extraheret, atq; eos saltantes perspiceret, non insulse ait, ô improba animalia, dum ad tibiam cecini, saltare noluistis, nunc quia canere cesso, saltus datis assiduos. Fabula significat, quòd omnia probe fiunt, quæ fiunt tempore suo.

DE PISCATORIBVS QVIBVSDAM.

Piscatores piscatum profecti, diuq; piscando defessi, fame præterea ac mœrore quòd nihil cœpissent confecti, cum abire decernunt, ecce piscis quidam alium fugiens se insequentem, in nauiculam saltat, illum piscatores supra modum læti comprehendunt, ac in urbem reuersi grandi pretio uendunt.

Fabula significat, quòd frequentius fortuna id exhibet, quod ars efficere non potest.

DE VIRO INOPE ET INFIRMO.

HOmo quidam pauper cum ægrotaret, dijs uouit, quod si eo morbo liberaretur, Boues centum immolaret, quod dij experiri uolentes, sanitatem illi facile reddunt. Liber igitur à morbo, cũ Boues (quia pauper) non haberet, ossa boum centum collegit, eaq; super altare deponens, lepide inquit, Ecce quod uoui uotum uobis nunc persoluo. At dij illum ulcisci uolentes in somnis sibi assistunt, atq; inquiunt, Ad maris littus pergito, ibi enim in loco semoto, auri talenta centum reperies. Ille expergefactus, somnij memor, dum pergit ad littus, incidit in latrones, captus itaq; eos rogabat, ut se missum facerent, quoniam mille talenta auri persolueret eis. ☞ *Fabula significat, quòd homo mendax deos & homines pariter contemnit.*

DE VVLPE ET PARDO.

VUlpes cũ Pardo de pulchritudine contendebat, cũ uarias corporis notas Pardus sibi duceret decori, Vulpes ei comiter ait, ego quidem longe formosior sum iudicanda, quæ non corpus sed animum uarijs notis habeo notatum. ☞ *Fabula significat, quòd decor mentis est potior omni corporis ornatu.*

DE PISCATORIBVS QVIBVSDAM.

PIscatores qdam è mare rete trahebant, quod cum graue esse sentirent, lætitia gestiũt, putantes multos pisces se habere irretitos, sed ut rete in terrã traxerunt, pisces quidem paucos, saxum uero ingens reti inesse

esse cum perspiciunt, longe tristantur, Quidam ex is natu iam grandis non inurbane socijs inquit, Animis state quietis, quippe lætitiæ soror est mæstitia, oportet enim casus prospicere futuros, illosq; ut leuius quis ferat persuadere sibi esse euenturos.

☞ Fabula significat, quòd qui reminiscitur sortis humanæ, in aduersis minime frangitur.

DE RANIS REGEM PETENTIBVS.

RAnæ mœrentes quòd sine rege forent, Ioui supplicatum oratores mittunt, ut regem sibi dedat. Iuppiter earum simplicitatem cognoscens, lignum in stagni medium dimisit, quod dum in stagnũ cecidit, eius sonus supra modum terruit Ranas, quæ cum lignum esse nouerunt, rursum Ioui supplicatum mittunt. ut regem uiuum haud mortuum sibi dedat. Iuppiter stultis earum precibus motus, hydrum illis dedit in regem. Is in diem cum Ranas deuoraret, tertio Iouem ranæ præcantur, ut regem sæuum atq; immanem ab eis amoueret. Tunc Iuppiter inquit, quem tot precibus regem exorastis, eum uobis perpetuum habetote.

☞ Fabula significat, quòd sæpe ea precamur, quæ impetrasse postea nos pœnitet.

DE CATA IN FOEMINAM mutata,

CAta quædã speciosi cuiusdã adolescentis amore capta, qui uenerem orauit, ut eam in hominẽ mutaret. Venus illius miserta, in formam hominis mutauit.

mutauit eam, quæ cum longe speciosa esset, amator domum subito adduxit. Sed cum in cubiculo simul sederent, Venus experiri cupiens, si mutata facie mutasset & mores, in medium constituit murem, quem cum illa prospexit, oblita formæ & amoris sui, murem ut caperet persecuta est. Qua super re Venus indignata denuo eam in priorem catæ formam mutauit.

Fabula significat, quód homo nequam licet personam mutet, mores tamen retinet eosdem.

¶ DE SENE MORTEM VOCANTE.

SEnex quidam lignorum fascem super humeros ex nemore portans, cum longa uia defessus esset, fasce humi deposito mortem uocauit, ecce mors aduenit, causam quamobrem se uocauit, interrogauit. Tunc Senex, ut hunc lignorum fascem super humeros mihi imponeres ait. ¶ Fabula significat, quód quisquis uitæ cupidior est, licet mille subijciatur periculis, mortem tamen semper deuitat.

DE MVLIERE ET MEDICO.

MVlier anus cum ophthalmiam pateretur, Medicum ad se curandum accersit, certum pretium sibi dare promittens, si eo morbo curaretur, si uero non liberaretur, nihil ei debere pacta est. Medicus uero, quoties illam ibat curatum, toties quippiam è domo clam exportabat. Mulier igitur ophthalmia curata, cum nihil suarum rerum domi esse prospiceret,

ret, Medico mercedem pactam petenti, soluere denegat. Quamobrem uocata in iudicium, pactum quidem non denegat, sed se curatam Ophthalmia esse, id uero pernegat aiens, cum cæca eram domum multa suppellectile refertam uidebam, nunc cum uideo, ut Medicus ait, nihil rerum domi esse prospicio. ☞ Fabula significat, quód homines auaritiæ deditì, sibimet sæpius contradicunt.

DE AGRICOLA ET CANIBVS.

AGricola quidam magnitudine Hyemis in suburbanis se collocauit, sed cum alimonia sibi deficeret, Capris & ouibus primum uesci cœpit. Cum uero in diem magis sæuiret Hyems, Bobus quoq; non pepercit, quod facinus cum animaduertunt Canes, inuicem uerba faciunt. Quid hic stamus, inquiunt, cur mortem nobis incumbentem non fugimus? Putamus ne eum nostræ parcere uitæ, qui alimoniæ gratia Boues iugulauit?

☞ Fabula significat, quòd eos fugere debemus, qui in charissimos crudeliter se ferunt.

DE AGRICOLA ET FILIIS.

AGricola quidam quàmplures habuit filios cõtinua seditiõe discordes, ac eius admonitiones perpetuo negligentes. Cũ forte una domi omnes sederent, iussit pater uirgarum fascem coram deportari, atq; natos cœpit hortari, ut integrum fascem disrumperent. Cum igitur fascem cum totis uiribus frangere non possent,

poſſent, genitor præcepit ut ſoluto faſce ſingulatim frã-gerent uirgas, cum quiſq; facile hoc perficeret, tunc facto ſilentio pater ait eis, ſi quando animis idem ſentietis nati mihi chariſſimi, nec ab inimicis ſuperari poteritis. Sed ſi inter nos ſeditiones ſeruabitis, qui uolet, is facile uos perdet.

☞ Fabula ſignificat, quód fortior eſt unio, quam ſeditio quæ eſt imbecillis.

¶ DE MVLIERE ET GALLINA.

Vidua quædam Mulier Gallinam habebat, quæ die quolibet pariebat ouum, putauit mulier more ingenij humani, quod ſitis habendi ſemper ſollicitat, Gallinam illam die bis parituram, ſi plus ſpeltæ traderet ei ſolito. At Gallina pluri alimonia pinguior facta, id unum deſijt parere ouum. Sic mulier ex quo maius lucrũ quæritat, id cæca augendi cupiditate amiſit.

☞ Fabula ſignificat, quòd plurima cupiditate rerum, præſens quandoq; deperditur quæſtus.

DE HOMINE A CANE MORSO.

Homo quidam cũ eum Canis momordiſſet, ſummo cũ ſtudio ſciſcitabatur, á quo ſanari poſſet, quidam ſibi obuiã factus atq; de medico rogatus ait ſi uis amice fieri ſanus, nõ eſt tibi opus Medico. Nam ſi canis qui te momordit, á uulnere lingua ſanguinem terget, iſta cura nihil potius reperiri poteſt. Alter arridens uenuſtiſſime inquit, ſi huiuſcemodi utor remedio in diem

magis

magis ac magis à canibus mordebor. ¶ Fabula significat, quòd ab hominibus nequam incommoda pro commodis, & mala pro beneficijs retribui solent.

DE DVOBVS AMICIS ET VRSA.

AMici duo dum rus uiarunt, Vrsa eis obuiam occurrit, qua prospecta alter eorum territus, ut se saluaret, continuo arborem ascendit, alter cum Vrsæ uiribus posse obsistere dubitaret, uti mortuus humi iacuit resupinus, retinens flatum atq; anhelitum, cum ne Ore nec naso respiraret, Vrsa eum exanimatum existimans abijt, Dicunt enim á cadauere Vrsas omnino se abstinere, Alter deinde ex arbore descendens, quid in aurem sibi dixerit Vrsa, socium rogauit. Ille urbano sermone respondit, admonitus sum ab Vrsa, ut cum huiusmodi amicis non proficiscar amplius.

¶ Fabula significat, quòd eorum amicitia colenda non est, qui cum est opus, amicis subsidia denegant.

DE Adolescentibus duobus & Coquo.

ADolescentuli duo æquis sumptibus carnes coemerunt, & curatum Coquo tradiderũt. Obiter Coquus dũ alijs uacat negotijs, alter iuuenum carnes eas clanculũ accepit, ac socio tradidit. Coquo deinde carnes quæritanti, qui acceperat, se haud habere iurat. Qui uero habebat, se non accepisse iurabat. Coquus percepto iuuenum dolo ait, Et si fallor equidem á uobis, per quem uero iuratis, res ista non latebit Deum.

Fabula

¶ *Fabula significat, nullum scelus posse latere Deum.*

DE DVOBVS INIMICIS.

D*Vo quidā gladiatorio aīo inter se inimicitias habentes una in Naui nauigabant, & cū alter eodem in loco stare cū altero non pateretur, unus in puppi, alter in prora consedit. Orta autem tempestate, cum nauis periclitaretur, qui in prora sedebat, rogat Nauis gubernatorem, quæ pars nauis submergi prius deberet, & cum gubernator pupim dixisset, ait ille, Mors mihi modo molesta minime est, si inimicum meum prius mori prospicio.* ¶ *Fabula significat, quòd inimicus, ut inimicum perdat, seipsum perdere sæpius eligit.*

DE CALAMO ET OLIVA.

Q*Væ nā esset fortior, durior et magis resistens canna & Oliua inuicem contendebant, oliua calamo humilitatem obijciebat, eó quod uentis facile cederet. Huic dicto unum arundo haud reddidit uerbum. Paulo post turbine uehementi aspirans uentus radicitus euulsit oliuam, totis uiribus sibi obsistentem. At canna flatibus se inclinans, salutem facile est assecuta*

¶ *Fabula significat, quòd potentioribus sine controuersia mos est in tempore gerendus*

DE VITVLA ET BOVE.

V*Itula cū bouem arantem prospiceret, illum præ se quæ nihil agebat contempsit. Sed cum immolationis affuit dies, Bos quidem missus, Vitulæ*

uero

uero ut immolaretur retenta est. Quam rem bos cũ conspicatur, surridens ait, heus Vitula, ideo non laborabas, ut immolareris. ☞ Fabula significat, quód otiosis & nihil agentibus pericula quoq; imminent.

¶ DE PVERO ET FORTVNA.

CVm puer quidã iuxta puteũ dormiret, fortũa illuc accedens illum excitauit inquiens, surge & hinc ocyus abi, quippe in puteum si caderes, non tuam inscitiam, sed me fortunam omnes accusarent. ☞ Fabula significat, quód frequenter pericula culpa nostra incurrimus, deinde abs re fortunam accusamus.

DE MVRIBVS ET CATO.

DOmo quapiã quòd perplures forent Mures, Catus præsentiens, illuc accessit, atq; nunc unum nunc alium capiens, complures interimendo comedit, Verum Mures cum se in diem consumi perciperent, ad unum coacti inquiunt secum, de cætero inferius non erit descendendum, si uolumus perditum iri omnes, sed hic superius manendum, quo Catus ascendere non potest. At Catus consilio Murium percepto, simulans se mortuum esse, posterioribus pedibus se ad palum suspendit, qui fixus parieti erat, é Muribus quispiam deorsum acute prospiciens, ut Catum esse cognouit, haud infacete ait. Heus amice, & si te follem esse certo scirem, deorsum minime descenderem.

☞ Fabula significat, quòd uir prudens semel si fallitur

fictis & simulatis hominibus non amplius fidit.

DE SIMIA ET VVLPE.

Apud brutorum animalium Concilium Simia ita apposite saltauit, quod omnium ferè consensu Rex statim fuit creatus. At Vulpe, inuidens ei, ubi uiderat carnes laqueo in fouea sitas, illuc Simiam ut duxit, inquit ad eam, Hic thesaurus absconditus est, qui ex lege spectat ad reges, quare cum tuus ex lege sit, tute ipse capias illum. Simia Vulpis suasu illuc temere accedens, ut se captam laqueo sensit, Vulpem acriter accusat, quæ dolo se deceperat. Ei Vulpes haud illepide ait, heus stulta, quæ cum fortuna te extulisset, dominari cæteris iam te putabas dignam.

☞ *Fabula significat, quód qui temere quippiam aggreditur, temere in aduersa incidit, ac uulgo ridiculus fit*

DE CERVO ET LEONE.

Ceruus uehementi siti cum uexaretur, ad fontem proficiscitur, dumq; potat, suam in aqua pspiciens umbram, ualde lætatus est magnitudine cornuum ac ramositate, deinde pedes & crura prospiciens nimium tristatus est. Hæc dũ animo uertit, ecce Leo apparet, ac Ceruũ psequitur. At Ceruus fugam arripiens, leonem per campos longe anteibat. Dicunt enim ceruorum uires consistere in pedibus, at Leonis in animo stare robur. Quousq; igitur Leo per campos secutus est Ceruum, eum assequi non potuit. Casu uero contigit, Ceruum

num nemus intrare, ubi cornibus ad ramos implicitis, cum fugere non posset, á Leone captus, cum se moriturum uideret, Heu me miserum, inquit, qui cornibus gauisus, ipsis cornibus pereo.

☞ Fabula significat, quód quæ putamus nobis profutura, ea nobis sæpius obsunt.

¶ DE AGRICOLA & PELARGO.

AGricola laqueos in agro tetendit, ut Grues & Anseres uenararetur, qui sata sua continue depascebant. At simul cum illis uenatus est, pelargum, qui pede tentus, rogat Agricolam, ut eum soluat, missumq; faciat, cum sit Grus, nec specie Anser, sed Pelargus auium pijssimus, qui parentibus semper deseruit, nec illos in senecta deserat unquam, Ei Agricola surridens ait. Quæ dicis haud me fugiunt, nam qui sis, probe teneo, sed his simul captus cum sis, his quoq; simul est moriendum.

☞ Fabula significat, quód qui cum improbis quopiam deprehenditur crimine, pari pœna plectitur cum illis.

DE AGNO ET LVPO.

AGnus in domo bene clausa existens, cũ Lupum ad se uenientem perspicit, illũ conuicijs & maledictis persequitur. At Lupus inquit ei, nõ tu, sed locus inaccessibilis mihi conuicia dicit.

☞ Fabula significat, quód locus & tempus faciunt timidos persæpe audaces.

DE IOVE ET CORVO.

IVppiter uolatilibus regem creare uolens, diem concilij auibus indixit, ut qui ſpecioſior eſſet, rex ſibi conſtitueretur. Quam rem præſentiens Coruus, ac ſuæ deformitatis conſcius, pennis aliorum hinc inde collectis ſe decorauit, ac ſpecioſiſſimum omnium ſe reddidit. Adeſt dies præfinitus, ueniunt ad concilium aues. Iuppiter Coruum ob pulchritudinem cum regem auibus creare uellet, id aues indigne ferentes, quæq; ſuas à Coruo extrahunt pennas. At Coruus alienis pennis cum eſſet exutus, Coruus ut erat, demum remanſit.

☞ Fabula ſignificat, quód qui rebus pendet alienis, illis amiſſis, quiſnam ipſe ſit, cuiq; liquido patet.

DE TVBICINE QVODAM.

TVbicen quidã tubæ ſonitu pugnatum ciebat exercitum. Ab hoſtibus deinde per inſidias captus miranda uoce clamabat. Ne abs re ac fruſtra occidere me uelitis, ego quidem non pugno, nec præter tubam quippiam aliud poſſideo. Qui eum uinctum ducebant, huiuſmodi uerba contra reddiderunt. Hanc ob rem morte dignior es iudicandus, quod cum hoſtibus manus conferre deuitans, alios ſonitu ad pugnam hortaris.

☞ Fabula ſignificat, quòd grauiori pœna ſunt iudicandi, qui cum ipſi iniuriam non agant, alios ad iniuriam agendam impellunt.

DE FABRO ET CANE.

Faber

FAber quidam Catulum habebat, qui dum ipse ferrum cuderet, continue dormiebat. Cum uero manducabat, Canis statim surgebat, & quæ sub mensa erant deiecta ceu ossa & alia huiusmodi, sine mora corrodebat, quam rem animaduertens Faber ait ad Canem, heus miser quid faciam nescio, qui dum ferrum cudo, continue dormis & segnitia teneris. Rursum cum dentes moueo statim surgis, & cauda mihi applaudis.

Fabula significat, qd' secordes et somnolenti, qui ex aliorum uiuunt laboribus, graui censura sunt coercendi.

DE MVLA QVADAM.

MVla quædā nimio ordeo pinguis effecta, nimia pinguedine lasciuiebat, secum inquiens. Pater mihi Equus fuit, qui cursu celerrimus erat, & ego ei per omnia sum similis, Parum post contigit, quòd oportuit Mulam quantum potuit currere, sed cum cursu cessauit, heu me miseram, inquit, quæ Equi filiam me esse putabam. At nunc memini Asinum mihi patrem fuisse.

☞ Fabula significat, quòd stulti in prosperis seipsos dediscunt, sed in aduersis suos persæpe recognoscunt errores.

¶ DE THYNO ET DELPHINO.

THynus cū eum Delphinus persequeretur, magno elatus impetu ac stridore, à uehementi fluctu in insulam defertur, eundemq; in scopulum à fluctu eodem delphin9 dum se putat capere Thynū, ipse quoq;

defertur, thynus conuersus, cum delphinum expirantem animam perspicit, secum ipse ait, mors mihi molesta admodum non est, ex quo mortis autorem mori simul mecum perspicio. ☞ Fabula significat, quód quiuis aduersa leuius fert, cum aduersitatum autores eadem aduersitate secum opprimi perspicit.

DE MEDICO QVODAM.

MEdicus quidam cum quem curaret ægrotum eum mori contingeret, efferentibus funus aiebat, Vir iste si se uino abstinuisset, & clysterijs usus fuisset, eum mori non contigisset. Ex his qui aderant quispiam Medico haud infacete ait, Heus medice, ista consilia cum quibant, dicenda fuerunt, non nunc, cum nihil ualeant prodesse.

☞ Fabula significat, quód ubi haud prodest consilium, id eo tempore dare, est sane micum deludere.

DE AVCVPE.

AVceps aucupatum calamis uiscoq; tetendit, & cum Turdum canere arboris desuper ramum aspexit, ut eum caperet, calamos erexit. At inambulandum pede altero Viperam calcauit, morsusq́; ab ea cum iamiam ob uenenum se deficere persensit, Heu me miserum, ingemuit, qui dum alium capere festino, alter ad mortem me est aucupatus.

☞ Fabula significat, quòd quæ contra alios facere nitimur, ea persæpe ab alio ipsi patimur.

De Castore

DE CASTORE.

CAstor est animal quadrupes, qui in paludibus se nutrit, eius testes uarijs medelis utiles esse dicuntur. Itaq; cū quispiā eū sequitur, suæ psecutionis causam nō ignorans, ac pedum uelocitati fidens, quantū potest fugit, usquequo ad locū, ne uideatur, saluus deueniat, atq; ibi testes excidens, in uenatores cū sibi appropinquāt, proijcit. Et isto pacto à uenatoribus se eripit.

☞ Fabula significat, quòd sapiens, ut à periculis se eripiat, nihil intentatum deserit.

¶ DE PVERO OVES PASCENTE.

PVer quidā cum oues eminentiori in loco depasceret, sæpius clamabat, heus ô à lupis mihi succurrite. Qui circū aderāt cultores agrorum, cultū omittētes, ac illi occurrētes, atq; nihil esse cōperientes ad opera sua redeūt. Cū pluries puer id ioci causa fecisset, ecce cū lupus pro certo adesset, puer ut sibi succurratur serio clamat. Agricolæ id uerum non esse putantes cum minime occurrerent, Lupus oues facile perdidit.

☞ Fabula significat, quòd qui cognoscitur mentiri, ei ueritas postea non creditur.

DE CORVO ET LVPO.

COruus cū carnium frustum rapuisset, arborem quandā supersedit, uulpes eū suspiciens, atq; carnes sibi cupiēs, illum arte aggreditur. Stans igitur sub arbore, Coruum laudare occipit diens, O quam

magna auis est hæc, quàm speciosa, quàm uenatrix, quà formosa, hanc decuit auium Regem. Nam omnia regia super alias sibi sunt aues, si modo uocem haberet. His laudibus Coruus inflatus, & dici mutus haud ualens pati ulterius, dum magna uoce crocizat, carnes humi decidunt. Illas cum Vulpes rapuisset, conuersa inquit ad Coruum. Heus Corue, omnia decora tenes, modo mente haud careres.

☞ Fabula significat, quòd qui adulatoribus nimium credunt, hi, quæ non putant, in aduersa sæpius incidunt

DE CANE ET LVPO.

CAnis cũ ante aulam dormiret, Lupus superueniens, cũ statim cœpit, & cum ipsum occidere uellet, canis ne eum occideret rogauit. Inquiens, here mi Lupe, nũc me occidere noli, nã ut uides, tenuis sum gracilis et macilentus, Sed herus meus nuptias in proximo facturus est, ubi si parum me expectas, ego opipar manducans, atq; pinguior factus ero tibi utilior. Lup his uerbis fidem habens, Canem dimisit. Paucos post d Lupus accedens, cum Canem domi dormientem reperit, stans ante aulam Canem rogat, ut sibi promissa præstet. Ei Canis haud rustice, inquit, Heus Lupe, si ante aulam de cætero me repereris, haud amplius nuptias expectes.

☞ Fabula significat, quód sapiens cum periculum uitat, ab illo postea continue cauet.

¶ DE CORVO AEGROTANTE.

Coruus

COruus cũ ægrotaret, matrem rogauit, ut sua pro sanitate deos precaretur ĩquiens, mater noli plorare, sed deos potius precare, ut sanitatẽ mihi restituant. Ei mater scire rñdit, quẽ deorũ tibi fore propitiũ putas? Cũ nullus sit, è cuius aris sacra non rapueris.
☞ Fabula significat, quòd qui in prosperitate quemuis offendit, in aduersis amicum sibi reperit neminem.

¶ DE CANE CARNES PORTANTE.

CAnis ore ferens carnes, ac flumen transiens, cum sub aqua umbram prospexit, putauit alium esse Canem, qui plus carnium deferret. Itaq; quas ipse ferebat, eas carnes sub aquas ire demisit, & ut umbram caperet, semouit, sed carnes & umbram, quæ sane nihil erant, simul perdidit.
☞ Fabula significat, quòd cupiditate plus semper habendi, quæ tenemus, ea sæpe numero perdimus.

DE LEONE ET RANA.

LEo cũ Ranam magniloquacem audiret, putans aliquod magnũ animal esse, se retrouertit, parũq; stans, Ranam è stagno exeuntem uidet, quam indignabundus statim pedibus calcauit, aiens, nullũ amplius ut te respiciat anĩal clamore mouebis. ☞ Fabula significat, qđ apud uerbosos, præter linguã nihil reperitur.

¶ DE LEONE SENE.

LEo cũ senuisset, nec uictum sibi quærere posset, uiam machinatus est, qui alim[illegible] haud sibi de-

 sint.

ſint. Ingreſſus igitur ſpeluncam, grauiter ſe ægrotare iacens ſimulabat. Animalia illum uere ægrotare putantia, uiſitandi gratia ad eum accedebant, quæ Leo capiens ſingulatim manducabat. Cum multa animalia iam occidiſſet, Vulpes Leonis cognita arte, aditum ſpeluncæ accedens, Leonem quo ualeat pacto exterius ſtans rogat. Ei Leo blande reſpondens ait: Vulpes filia, cur non intro ingrederis ad me? Ei Vulpes non illepide ait, quoniam here mi animaliũ ingredientium perplura equidem ueſtigia cerno, ſed egredientium ueſtigia nulla.

Fabula ſignificat, quód homo prudens quia pericula eminentia prouidet, illa facile deuitat.

DE LEONE ET TAVRO.

LEo ingentem Taurum per inſidias ſequens, cum prope acceſſit, eum uocauit ad cœnam, inquiens, amice ouem occidi, hodie mecum, ſi placet, cœnabis. Taurus Leoni morem gerens, ut diſcubuerunt cum multos lebetes, necnon magnos & plures obeliſcos paratos conſpiceret, & Ouem ibi nullam adeſſe, é ueſtigio abijt. Quem Leo abeuntem perſpiciẽs, cur abiret rogauit. Ei Taurus haud inurbane reſpondit, Non de nihilo equidem abeo, cum inſtrumenta non ad Ouem, ſed ad Taurum coquendum uideam eſſe parata.

Fabula ſignificat, quòd homines prudentes minime latent improborum artes.

¶ De Leone, Aſino & Vulpe.

Leo

LEo, Asinus & Vulpes cõstata inter se societate, uenatum exeũt, cum multam prædã cœpissent, Leo Asino mandat, ut prædam diuidat, Asinus cum eam in tres partes æquales esset partitus, optionem capiendi socijs dedit, quam partitionem Leo indigne ferens ac dentibus frendens, à diuisione deposuit eum, mandaitq; Vulpi, ut prædã ipsa partiretur. At Vulpes illas tres partes in unũ colligens, ac prædæ nihil sibi seorsum reliquens, Leoni oĩa tradidit, Tunc Leo Vulpi ait, quis te partiri edocuit? Inquit ex tpe Vulpes, Asini periculum id me facere instruxit. ☞ Fabula significat, quód aliorum pericula homines faciunt cautiores.

¶ DE Leone cuiusdam Rustici filiam amante.

LEo cuiusdam rustici filiam amabat, illam cũ habere cuperet, patrem uirginis rogauit, ut sibi nubere ipsam assentiret. Ei rusticus ait, nullo pacto se assensurum, quód filia bestiæ nubat. Cum illum Leo torue aspiceret, ac dentibus frenderet, Rusticus mutato consilio ait, se cupere ei filiam nubere, modo dentes & ungulas prius cædat euellatq;, quoniam uirgo illis rebus longe terretur. Leo id postquã præ nimio amore fecit, rusticum audiens, filiam sibi dari postulat. At Rusticus Leonem cum ungulis & dentibus perspicit inertem, arrepto fuste ipsum frequens pulsando persequitur.

☞ Fabula significat, quód qui inimicis se comittit, de facili perit.

De Leena

DE LEENA ET VVLPE.

LEena cum à Vulpe sæpius exprobraretur, quod quolibet partu unum duntaxat pareret Catulum, ait, Vnum sane, at Pol Leonem.

☞ Fabula significat, quod pulchritudo haud inopia rerum, sed in uirtute consistit.

DE LVPO ET GRVE.

LVpus in gutture osse retento, cum longe cruciaretur, Grui pretium obtulit, si illud è gutture extraheret. Grus rostro cum os è gutture extraxit, pretium sibi promissum expostulat. Ei Lupus surridens, simulq; acuens dentes ait, satis pretij tibi esse debet, quod ex Lupi ore caput sine læsione eduxeris.

Fabula significat, qd' apud improbos gratitudo non parua habetur, si p obsequio quis detrimentū nō recipit

DE LVPO ET AGNO.

LVpus cum agnum inuenisset errantem, eum non cœpit fortissima manu, sed causam quæsiuit, qua iure uel iniuria eū comederet, igitur agno uerba huiusmodi fecit. Tu mihi abunde iam diu intulisti iniurias. Agnus gemendo ait, quo modo id fieri potuit, cū nuperrime uenerim ad lucem. Lupus denuo ait, Agrū mihi pascendo deuastasti. Agnus, inquit ei, cū dentibus etiam careā, id facere nequiui. Lupus rursum ait, Ex meo quoq; fonte bibisti. Ei inquit Agnus, quo pacto id fieri potuit, cū aquam ex ætate nondum biberim, sed lac matris

cibus

-tibus et potus adhuc mihi fit. Lupus demum ira concitus ait, licet tua soluere nequeam argumenta, cœnare tamen opipare intendo, agnumq; cœpit ac illum manducauit.

☞ Fabula significat, quód apud improbos ratio & ueritas locum haud habent.

¶ DE duobus Gallis intra se certantibus.

DVo Galli intra se ruri certabant. Qui Gallinarum prior dux erat, cum ab altero superatus esset, præ uerecundia se abscondit, alter uero uictoria elatus domus tectum statim superuolans, uehementi alarum plausu cantuq; significat se riualem suum pugnando superasse, & de aduersario ferre trophæum, dum hæc & huiusmodi iactabundus uoce crocizat, ecce Aquila cibi indiga, ex alto deuolans, Gallum unguibus rapit, ac pullis suis in alimoniã contulit. Quam rem qui uictus fuerat Gallus prospiciens ceu ex hoste triumphans, in publicum uenit, ac solus gallinis libere potitur.

☞ Fabula significat, quòd qui prosperis nimium fidit, in aduersa sæpius præceps incidit.

DE VATE QVODAM.

FOro urbis medio quidã uates, cuiuis sortem aperiebat futuram, quamobrem magna hominũ frequentia stipatus, dum uni & alteri suam aperit sortem, ei nunciatur, res suas furtim domo esse ablatas. Quo audito domum curriculo dum abijt, quidam ei obuiam factus ridicule ait. Cur alios quid esset futurum

monebas

monebas, qui tuæ sortis nescius fuisti?

☞ Fabula significat, quòd homines nequam corrigunt alios, & sua crimina scire se negligunt.

DE FORMICA ET COLVMBA.

Formica sitiens in fontem descendit, ubi dum bibere uult in aquam cecidit. Columba quædam arborem fonti eminentem supersedens, cum Formicam aquis obrui conspiceret, ramulum ex arbore rostro continuo frangit, ac sine mora deijcit in fontẽ, ad quem Formica se applicans, ex aquis in tutum se recepit. Obiter auceps quidam aduenit, & ut Columbam uenetur, calamos erigit. Formica id percipiens, pedem alterum momordit Aucupi, eo dolore Auceps concitus, calamos demittit, quorum strepitu Columba territa, ex arbore aufugiens uitæ periculum euasit.

☞ Fabula significat, cum bruta in bñficos grata sint, eo magis esse debent, qui participes sunt rationis.

DE VITVLO ET CERVA.

Vitulus Ceruæ aliquando ait, cum magnitudine sit maior canibus, & pedum celeritate cursu uelocior, & ad pugnam longe cornibus munitior, cuius rei gratia mater tantopere canes reformidas? Ei Cerua inquit, surridens, Quoniam fili, licet quæ dicis, omnia possideam, Canum latratum ferre non possum, sed præ timore fugam statim arripio.

Fabula

Fabula significat, quòd qui natura timidi sunt, apud eos, ut audeant, nulla ualet hortatio.

¶ DE APE ET IOVE.

APes quæ ceræ mater existit, quondam accedens ut dijs sacra faceret, Ioui donum obtulit mellis. Qua oblatione Iuppiter lætus, iussit sibi concedi quicquid ipsa precaretur. Apes igitur rogans, ait, Illustrissime deus deorum, ancillæ tuæ concedere uelis, ut quicumq; ad alueare pro rapiendo melle accesserit, is simul ac pupugero eum, continuo moriatur. Qua rogatione Iuppiter diu ambiguus, quoniam genus mortalium longe amabat, demum api ait, Satis sit tibi, quod quicunq; alueare pro rapiendo melle accesserit, si eum pupugeris, & in punctura stimulum dimiseris, continuo ipsa moriaris, tibiq; uita sit ipse stimulus.

☞ Fabula significat, quòd inimicis quandoq; mala precamur, quæ in nos sæpius uertuntur.

¶ DE MVSCA.

MVsca, quæ in ollam carnium deciderat, cum se in brodio suffocari sensit, secum ipsa ait. Ecce tantum bibi, tantum comedi, tantum melaui, quod iure satura mori possum.

☞ Fabula significat, quòd prudentis est id potenti animo ferre, quod uitari minime potest.

DE

DE ADOLESCENTE QVOdam & Hyrundine.

ADolescens luxuriosus, cum bona Patris consumpsisset, solaq́; uestis remansisset, uisa ante tempus Hyrundine, æstatem iam adesse existimans, ipsam quoq́; uendidit uestem. Sed Hyeme denuo orta, cum immenso cruciaretur frigore uisa rursum Hyrundine, quæ & ipsa frigore obibat, ait, O pessima auis, quæ me & te pariter perdidisti.

☞ Fabula significat, quòd quæ suo tempore non fiunt, ea diu stare nequeunt.

DE AEGROTO ET MEDICO.

ÆGer à Medico rogatus quo pacto se habuisset, plusquam esset opus, seq́; sudasse respondit. Id bonum fuisse, Medicus ait. Secũdo rogatus ab eodem, quõ se haberet, ĩquit ægrotus, uehementi frigore fuisse comprehensum. Id ad salutem fore, Medicus quoq; ait. Tertio ab eodem rogatus quo pacto se habuisset, inquit ægrotus, cum difficultate digerere potuisse. Rursus Medicus ait, id ad salutem optimũ fuisse. Deinde ex domesticis cũ quidam ægrotum interrogaret, quomodo ualeret. Illi æger ait. Signa ad salutem, ut Medicus ait, per plura & optima sunt, illis tamen dispereo signis.

☞ Fabula significat, quód qui ad uoluptatem loquuntur, illis aures præstare quis non debet.

¶ DE LIGNATORE QVODAM.

Lignator

Lignator quidam dũ iuxta flumen deo Mercurio dicatũ ligna cæderet, Securis casu cecidit in flumen. Multò igitur mœrore comprehensus, iuxta fluminis ripam gemens consedebat. Mercurius misericordia motus Lignario apparuit, suiq; fletus caussam rogauit, quã simul ac didicit, Securim auream deferens, utrũ, quam perdiderat, illa esset rogauit, ac eam pauper suam esse negauit. Secundo Mercurius alteram detulit argenteam, quam cum pauper ille suam quoq; esse denegaret. Postremo Mercurius ligneam sustulit illam suam esse cũ pauper assentiret, Mercurius cognoscens illum esse hominem uerum iustumq;, omnes sibi dono dedit. Accedens igitur ad socios Lignarius, quod sibi acciderat aperit. Vnus ex socijs id experiri uolens, cum ad flumen accessisset, Securim in aquam deijcit, deinde flens in ripa consedit, cuius Mercurius fletus caussam doctus, Securim auream afferens, si quã perdiderat, illa esset, rogauit, quã cum suã esse assereret, Mercurius cognita eius impudentia ac mendacio nec auream, nec suam quoq; tradidit.

☞ Fabula significat, quod quanto Deus propicior est probis, eo improbis existit infestior.

DE ASINO ET IOVE.

Asinus olitori cuidam seruiens, cum multum comederet, èt parum laboraret, Iouem exorauit. ut alium dominum sibi mutaret. Itaq; Iupiter mandat ut figulo ueneat, Apud quẽ Asinus cum labora-

ret, in deportando lutum, lateres, tegulas, et huiusmodi. Secundo Iouem precatur, ut alio deseruiat domino. Iuppiter iterum mandat, ut coriario uenundetur. Cui Asinus multo cum labore, & pauco cibo seruiens, heu me miserum cum gemitu ait, qui dominos omittens meliores, ad deteriorem perueni, apud quem, ut uideo, corium meum etiam post mortem cruciabitur.

☞ Fabula significat, quód priores dominos tunc serui desiderant, cum deteriores experiuntur.

DE LEPORIBVS ET RANIS.

Lepores in unum simul conuenerunt, ubi cum de miseria ipsorum innata dolerent gemerentue, quod uita eis, quàm cæteris animalibus data esset miserior, quoniam homines, Aquilæ, & Canes ad mortem eos usq; persequerentur: decernunt, melius sibi fore semel mori, quàm in uita tam misera diutius permanere. Hoc certo consilio, ut se in stagnum præcipitent, dum ocyus tendunt, Ranæ quæ super stagni Ripa astabant, ut strepitum audiunt, in stagnum desiliunt, seq; aquis submergunt. Quam rem qui Lepus præibat cum conspicatur, reliquis ait, state, nam nobis sententia mutanda est. Quippe ut liquido uidetis animalia, quàm nos magis timida reperiuntur.

☞ Fabula significat, quòd cum miser miseriam aspicit, suam æquius miseriorem fert.

DE ASINO ET EQVO.

Asinus

Auctar[illegible] sacra sunt latina pauca

Polonus Apostolus

Polonus [illegible] In nomine Domini

Dixit Jesus discipulis suis

Jesus Christus

2730
1920
Ber.